اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

چهارشنبه • ۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۲۲ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

پیگیری‌های سازمان بورس برای حمایت از حقوق سهامداران

به دنبال وجود چنین معضلاتی که هر یک از آنها تهدیدکننده سرمایه‌های مردمی در بورس و عامل بی‌اعتمادی فعالان اقتصادی به تصمیمات و تدابیر سیاست‌گذار بود، سازمان بورس منطبق با ماده ۲ قانون بازار سرمایه در کنار مباحث توسعه‌ای و نظارتی، همواره به دنبال صیانت و حمایت از حقوق سهامداران بود و پیگیری‌های مختلفی را در راستای رفع مسائل تهدیدکننده بازار در دستور کار قرار داد.

۸

اولویت ایمیدرو برای ایجاد شهرک صنایع پایین‌دستی مس

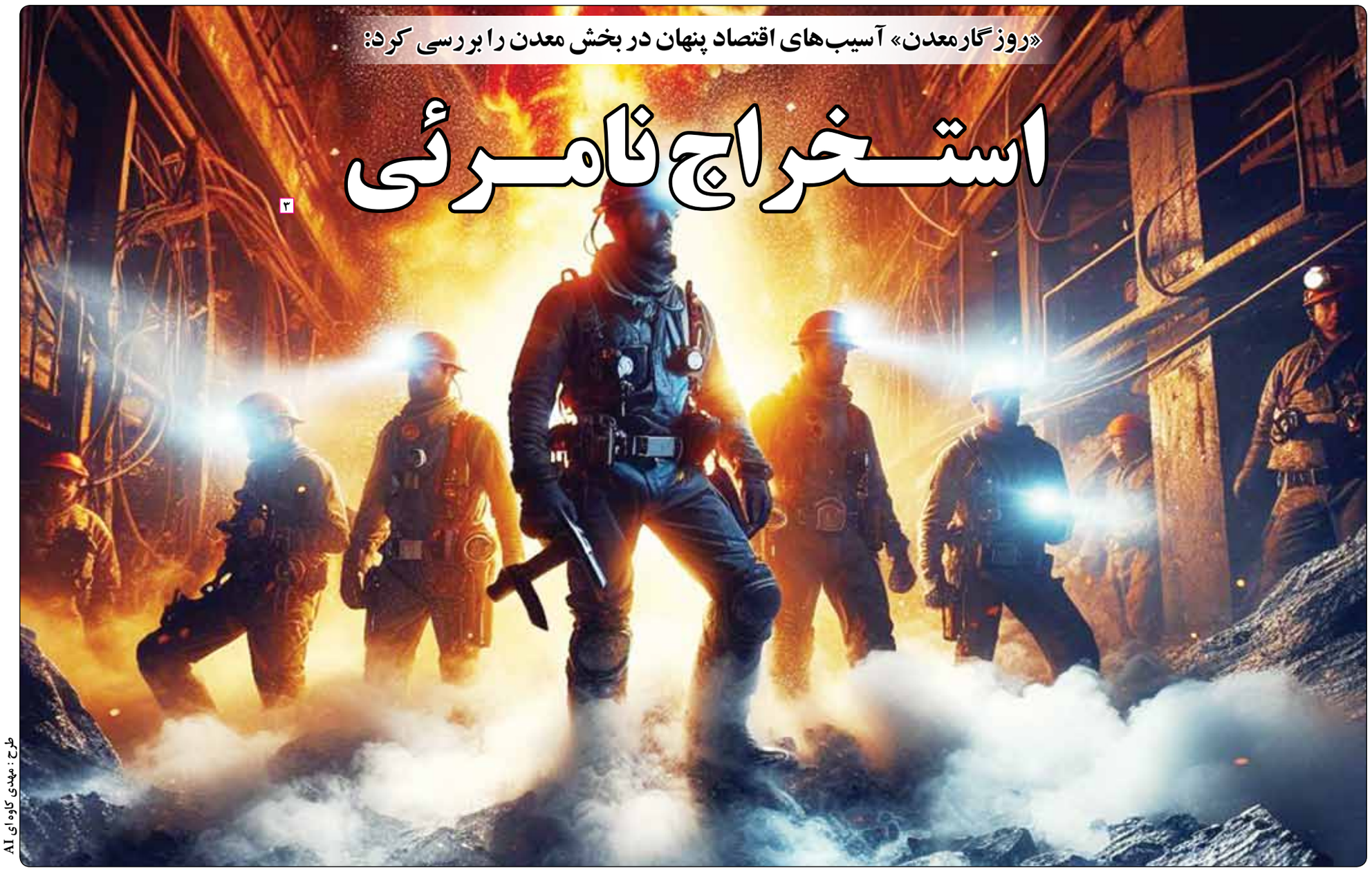
موثقی‌نیا: بررسی اقتصاد طرح توسعه زنجیره این صنعت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ به گونه‌ای که بازار، وضعیت مصرف، نوع تولیدات و گرفتن سهم از تولید محصولات های‌تکنولوژی، از اولویت‌های ایمیدرو برای استقرار صنایع در شهرک زنجیره صنایع پایین‌دستی مس است باید نتایج مطالعات و بررسی‌های ما نشان دهد که سهم مصرف داخل و همچنین کشورهای منطقه و جهان از تولیدات مس با ارزش افزوده بالا به چه میزان است.

۴

«روزگار معدن» آسیب‌های اقتصاد پنهان در بخش معدن را بررسی کرد:

استخراج نامرئی

۳

طرح: مهدی کاوه‌ای_AI

یادداشت‌ها

جایگاه زغال‌سنگ در آینده انرژی

۲

معدن علیه معدن

۳

توسعه، نیازمند تسهیل ورود ماشین‌آلات معدنی

۴

تکنولوژی معدنی نیازمند به‌روزرسانی

۶

ناکامی صنعت برق

۷

گل در دقایق پایانی؟

۸

تیترهای روز

توزیع رانت

۴

توسعه صنعت پالایشگاهی در کشور حتی با واردات نفت

۷

در مجمع عمومی عادی سالانه کزغال تصویب شد:

صورت‌های مالی با سود خالص ۸۰۵ میلیارد تومانی

مجمع عمومی عادی سالانه سال مالی ۱۴۰۲ شرکت زغال‌سنگ پروده طبس برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی کزغال، مجمع عمومی عادی سالانه شرکت زغال سنگ پروده طبس برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۴۰۲، با حضور بیش از ۷۹ درصد سهامداران، حسابرس مستقل و بازرس قانونی و همچنین نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار روز دوشنبه ۲۱ خردادماه سال ۱۴۰۳ در محل مجموعه فرهنگی ورزشی تلاش تهران و به صورت پخش آنلاین برای اطلاع کلیه سهامداران شرکت برگزار گردید.

در ابتدای این جلسه، هیات‌رییسه مجمع شرکت زغال‌سنگ پروده طبس به ریاست سعیدی، نماینده شرکت سرمایه‌گذاری صدر تأمین تشکیل شد.

در جلسه مجمع عمومی عادی سالانه شرکت زغال‌سنگ پروده طبس، کریتی ثانی، مدیرعامل شرکت و دبیر مجمع، گزارش فعالیت هیات‌مدیره و گزارشی از عملکرد و دستاوردهای کزغال در سال ۱۴۰۲ و همچنین برنامه‌ها و اهداف توسعه این مجموعه معدنی را ارائه نمود. در ادامه جلسه مجمع عمومی سالانه شرکت زغال‌سنگ پروده طبس، گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی مربوط به سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲ کزغال مطرح و بررسی شد.

سعیدی، رئیس مجمع در ادامه ضمن قدردانی از عملکرد و گزارشات مالی و مدیریتی شرکت زغال‌سنگ پروده طبس، با اشاره به تحقق سود خالص ۸،۰۵۱،۳۹۴ میلیون ریال کزغال در سال مالی ۱۴۰۲ افزود با این رقم، میزان سود انباشته شرکت زغال سنگ پروده طبس به عدد ۸،۸۶۵،۵۰۹ میلیون ریال رسید.

در مجمع عمومی عادی سالانه کزغال با رأی

حداکثری سهامداران، صورت‌های مالی شرکت زغال‌سنگ پروده طبس به عنوان بزرگترین تولیدکننده زغال‌سنگ کک‌شوی ایران تصویب شد و مقرر گردید ۹۰ درصد سود انباشته سال مالی ۱۴۰۲ به مبلغ ۷۹۸۰ میلیارد ریال بین سهامداران تقسیم شود تا به این ترتیب، سهامداران به ازای هر سهم مبلغ ۲۲۸۰ ریال سود دریافت نمایند.

موسسه حسابرسی کاربرد تحقیق به‌عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی اصلی و موسسه حسابرسی بصیر محاسب توس به عنوان حسابرس علی‌البدل برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفندماه ۱۴۰۳ انتخاب گردید.

روزنامه اطلاعات به عنوان روزنامه کثیرالانتشار شرکت با اکثریت آراء به تصویب مجمع رسید.

شایان ذکر است عملکرد، برنامه‌ها و اهداف توسعه شرکت زغال‌سنگ پروده طبس در سایه حمایت اعضای هیات‌مدیره شرکت و تاصیکو به عنوان سهامدار عمده، مؤید ارزنده بودن سهام کزغال و اهمیت صیانت و حمایت از حقوق سهامدار در سیاست‌گذاری این شرکت است.

KNZ شرکت کاوندنهان‌زمین

آگهی مزایده فروش (نوبت اول)

شرکت کاوند نهان زمین در نظر دارد «**دو دستگاه خودرو کاپرا دو کابین و دو دستگاه خودرو کاپرا تک کابین**» (با اوصاف و مشخصات فنی مندرج در اسناد) را به صورت تحویل درب انبار کارخانه به آدرس کرمان جاده کرمان به راور - ۲۵ کیلومتر مانده به راور از طریق مزایده به فروش برساند. بدینوسیله به اطلاع متقاضیان واجد شرایط می‌رساند جهت بازدید از خودروها از تاریخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۳** لغایت **۱۴۰۳/۰۴/۰۲** در ساعات اداری (به جز ایام تعطیل) به آدرس فوق مراجعه کنند و برای دریافت، تکمیل و استرداد اسناد مزایده از تاریخ انتشارآگهی تا پایان ساعت کاری روز **یکشنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۴/۰۳** به نشانی اینترنتی **www.zaminco.com** (بخش اخبار) مراجعه نموده و یا برای کسب اطلاعات بیشتر از طریق شماره تلفن **۲۶۳۷۰۱۰۰ - ۰۲۱** داخلی **۳۰۰** با دبیرخانه شرکت کاوند نهان زمین تماس حاصل نمایند.

لازم به ذکر است شرکت کاوند نهان زمین در رد یا قبول هریک از پیشنهادات شرکت‌کنندگان در مزایده مختار خواهد بود و شرکت در مزایده هیچ حقی برای شرکت‌کنندگان ایجاد نخواهد کرد.

ضمناً هزینه درج آگهی بر عهده برنده مزایده است.

معاونت بازرگانی شرکت کاوند نهان زمین

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین

«آگهی تجدید مناقصه عمومی انتخاب پیمانکار احداث فاز اول پارکینگ‌ها و پیاده‌روهای شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین واقع در سایت سیرجان»

(مناقصه شماره ۰۳-TC-۴۰۳)

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در نظر دارد **پیمانکار واجد شرایط و صلاحیت به منظور «احداث فاز اول پارکینگ‌ها و پیاده‌روها» واقع در سایت سیرجان** را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به‌همراه انجام فرآیند ارزیابی کیفی، شناسایی و انتخاب نماید. متقاضیان پس از خرید اسناد، نامه اعلام آمادگی و فیش واریزی را از طریق ایمیل به دبیرخانه کمیسیون معاملات ارسال نمایند. لذا پیمانکاران واجد صلاحیت پس از دریافت پاکت‌های مناقصه، پیشنهادات خود را تا قبل از مهلت مقرر به کمیسیون معاملات کارفرما به آدرس تهران، بلوار آفریقا، بلوار آرش غربی، شماره ۱۲، طبقه ۵، تلفن (۵۷۶۲۳-۰۲۱) یا (۴۱۵۲۷۱۱۲-۰۳۴ الی ۰۳۴۴۱۵۲۷۱۱۴) تحویل دهند.

شرایط لازم مناقصه‌گران برای شرکت در مناقصه:

- پیمانکار باید سابقه کار مشابه داشته باشد.
- دارای گواهی‌نامه صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه کشور حداقل در پایه ۳ رشته، راه و ترابری.
- دارای گواهینامه صلاحیت ایمنی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ارائه معرفی‌نامه و تسلیم فیش واریزی به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۱۱۳۷۸۰۰۲۰۰۰۷۵ نزد بانک سپه و یا حساب شماره ۵۰۷۷۹۵۵۷۲۱ نزد بانک ملت به نام شرکت سنگ‌آهن گهرزمین - جهت شرکت در فراخوان مناقصه عمومی انتخاب پیمانکار احداث پارکینگ‌های مجتمع سایت سیرجان
- مهلت تهیه اسناد: از **شنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۱۲** ساعت **۷:۳۰** تا **شنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۶** ساعت **۱۴:۰۰**
- متقاضیان باید پاکت در بسته و مهر و امضا شده، حاوی مدارک کاغذی و CD که نام و نشانی درخواست‌کننده و موضوع پروژه به وضوح روی آن درج شده را حداکثر تا ساعت **۱۰:۰۰** روز **شنبه** **۱۴۰۳/۰۴/۰۹** به دبیرخانه کمیسیون معاملات کارفرما تحویل داده و رسید دریافت کنند.
- کارفرما در انتخاب شرکت‌ها جهت دعوت به مناقصه و همچنین در رد یا قبول پیشنهاد پیمانکاران بر اساس صلاحدید خود کاملاً مختار بوده و لذا شرکت در مناقصه، حقی برای ایشان در خصوص تصمیمات کارفرما دربر نخواهد داشت.
- جهت اطلاعات بیشتر متقاضیان می‌توانند با آدرس‌های الکترونیکی (TC@goharzamin.com و goharzamin.TC@gmail.com) به صورت همزمان مکاتبه نمایند.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین

روزگار معدن
چهارشنبه
• ۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

یادداشت

جایگاه زغال‌سنگ در آینده انرژی

سعید صمدی
-دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران

انرژی در عصر جدید به‌اندازه غذا اهمیت دارد. برای درک این مفهوم، می‌توانیم تصور کنیم که تهران یک روز تمام، منابع انرژی خود را از دست بدهد. بنابراین باتوجه به اهمیت موضوع، کشورها سعی می‌کنند که سبدی از انرژی را برای خود ساماندهی کنند. به‌عبارت‌دیگر، تمام منابع انرژی خود را منحصر و محدود به یک منبع و فعالیت‌های خود را به یک سوخت برنامه‌ریزی نکنند. برای مثال، یک بخش را به گاز اختصاص می‌دهند، یک بخش را به زغال‌سنگ، انرژی‌های پاک و زیستی و....درحال‌حاضر و باوجود تفاهمنامه‌های کاهش کربن، نزدیک ۵۰ درصد انرژی جهان از طریق زغال‌سنگ تامین می‌شود و به‌دلیل اینکه سوختی به نسبت ارزان است و نرخ پایینی دارد. همین‌طور ۶۰ درصد برق دنیا از طریق این سوخت تامین می‌شود. به‌تازگی سازمان آژانس بین‌المللی انرژی مطالعاتی درباره مصرف زغال‌سنگ در جهان انجام داده است و براساس پیش‌بینی‌های این مطالعه، باوجود معاهده‌های زیست‌محیطی مطرح‌شده، تا سال ۲۰۵۰ مصرف زغال‌سنگ در دنیا کمابیش با همین نرخ ادامه پیدا خواهد کرد. مهم‌ترین دلیل این است که زغال‌سنگ، به‌نسبت سایر منابع انرژی مثل نفت، گاز، انرژی‌های هسته‌ای، پاک و... بسیار ارزان‌تر است.اما در کشور ما، به‌ویژه بعد از انقلاب، تمام برنامه‌ریزی انرژی روی گاز قرار گرفته است و سبدی تامین انرژی ندارد و به این دلیل است که اگر زمانی مشکلی برای گاز پیش بیاید، آن وقت کشور دچار مشکل اساسی خواهد شد.مشکل عمده سوخت گاز این است که منبعی از انرژی است که قابلیت ذخیره شدن ندارد، در حالی که زغال‌سنگ منبعی از انرژی است که قابل ذخیره‌سازی است و می‌توان مصرف ۲ سال انرژی زغال را ذخیره‌سازی کرد، اما برای گاز حتی مصرف یک‌روزه را هم نمی‌توان ذخیره کرد. نقطه ضعف دیگری که درحال‌حاضر در کشور ما وجود دارد، این است که تمام تمرکز صنایع روی گاز است و اگر زمانی کوچک‌ترین مشکلی برای این منبع رخ دهد، کشور دچار بحران بزرگی خواهد شد.آثار و عوارض این انحصار چندی است که خود را نشان می‌دهد و بر همه روشن شده که این روشی ناکارآمد است. بد نیست، بدانید که نرخ جهانی زغال تقریبا یک‌سوم نرخ گاز است.به‌همین‌دلیل است که کشورها به‌دنبال زغال می‌روند. چین چیزی حدود ۸۰ درصد انرژی خود را از زغال تامین می‌کند، اما در کشور ما چون یارانه بی‌حساب و کتابی به سوخت‌هایی مانند گاز و مشتقات نفتی می‌دهند، کسی به‌دنبال زغال‌سنگ نمی‌رود و با این نرخ گاز یارانه‌ای، استفاده از زغال‌سنگ در کشور ما مقرون‌به‌صرفه نیست، در حالی که اگر نرخ سوخت همپای نرخ جهانی بود، ماجرا به‌شکل دیگری پیش می‌رفت.در نتیجه، می‌توان گفت بهتر این بود که کشور ما بخشی از گاز را صادر و با درآمد حاصل از این صادرات اقدام به احیای معادن زغال‌سنگ می‌کرد یا حتی زغال‌سنگ تولیدشده را می‌خرید تا بخشی از انرژی موردنیاز از طریق سوخت زغال‌سنگ تامین شود. تمام فولادسازان بعد از انقلاب با گاز کار می‌کنند، در حالی که ۹۰ درصد فولاد دنیا با زغال تولید می‌شود، همین‌طور کارخانجات تولید سیمان و این یکی از نقاط ضعف کشور ما است. در حالی که سیمان را به‌راحتی می‌توان با زغال تولید کرد و بهتر این بود که کشور ما منابع گازی خود را به‌فروش می‌رساند و صادرات می‌کرد تا زمانی در زمستان دچار بحران نشویم.اما چون کشور ما از معدود کشورهایی است که نیروگاه زغال‌سوز ندارد، به این ترتیب، در زمستان با مشکل روبه‌رو می‌شویم و به‌ناچار دست به دامن مازوت‌سوزی می‌شویم که شدت آلایندگی، به‌ویژه میزان بالای گوگرد آن، به‌مراتب بیش از زغال‌سنگ است.این مشکل از نبود برنامه‌ریزی ناشی شده است و اگر امروز هم دست به کار شوند و برای جبران مافات برنامه‌ریزی کنند، باید فرآیند زمانی بین ۲ تا ۳ سال را در نظر گرفت تا این تغییر به نتیجه برسد.زیرا بهره‌برداری از معدن زغال‌سنگ مقدمات و امکاناتی نیاز دارد.در نیروگاه‌ها به‌ویژه نیروگاه‌های برق کشور، چیزی حدود ۲۰هزار مگاوات کسری برق وجود دارد و بنابراین، منطق حکم می‌کند که بدون آنکه به نیروگاه‌های برقی موجود دست بزنند، نیروگاه‌های جدیدی برمبنای زغال احداث کنند، اما باید این نیروگاه‌ها به‌جای آنکه در مجاورت شهرهایی مانند تهران یا قزوین قرار گیرند، آنها را در حاشیه خلیج‌فارس جانمایی کنند تا هم دسترسی کافی به آب داشته باشند و هم منجر به آلودگی شهرها نشوند.قیمت جهانی یک مترمکعب گاز چیزی نزدیک به یک دلار است که اگر با نرخ نیمایی هم محاسبه کنیم، چیزی حدود ۳۷ هزار تومان است. در حالی که نرخ یک مترمکعب گاز خانگی ۱۲۰ تا ۱۸۰ تومان است.قیمت گاز برای فولادسازان و کارخانجات هم با یارانه بالایی محاسبه می‌شود و تا زمانی که این یارانه‌ها وجود دارد، هیچ صنعتی دنبال استفاده از انرژی‌های جایگزین نخواهد رفت. هرچقدر که نرخ انرژی واقعی شود، در کشور ما، انگیزه برای استفاده از سایر انرژی‌ها هم ایجاد خواهد شد.

نیم نگاه

ضرورت پیگیری حق نطنز از پرداختی معادن

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان نطنز گفت: پیگیری حق و حقوق شهرستان نطنز از پرداخت معادن به دولت لازم و ضروری است.جابر محمدی بصیر، اظهار کرد: در ماده ۱۴ قانون معادن دولت مکلف است ۱۵ درصد از حقوق دولتی وصولی را به اعتبارات همان استان اضافه کند. به طوری که تمام اعتبار یاد شده برای ایجاد زیرساخت و رفاه و توسعه شهرستان دارای معدن، با اولویت بخشی که معدن در آن واقع شده است، انجام شود.دادستان عمومی و انقلاب شهرستان نطنز گفت: متأسفانه این بند قانونی مهم تاکنون اجرایی نشده است و امیدواریم با پیگیری‌های مسئولین اجرایی شود.

وی تصریح کرد: این قانون حقوق عامه بسیار مسلم مردم شهرستان نطنز بوده که متأسفانه تاکنون بدون اجرا باقی مانده است.محمدی بصیر خاطرنشان کرد: توسعه معدن و صنعت باید با شرایط قانونی پیش برود و علاوه بر رعایت وظایف اجتماعی و مباحث مالیاتی و دیگر قوانین این بحث نیز جدای مباحث دیگر باید پیگیری شود.دادستان عمومی و انقلاب شهرستان نطنز، گفت: دستور مقام قضایی لازم‌الاجراست و باید اجرا شود و همکاران قضایی پیرامون عدم اجرای برخی از قوانین قضایی گلایه‌مند هستند.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین المللی جنوب شرق کرمان عنوان کرد:

گردهمایی معدنی‌ها در کرمان فرصتی برای ارتقا توان بومی‌سازی

دکتر محمد جواد مقبلی مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین المللی جنوب شرق کرمان در حاشیه برگزاری هشتمین نمایشگاه بین‌المللی معدن، صنایع معدنی، ماشین‌آلات راه‌سازی و تجهیزات وابسته کرمان که با حضور شرکت های فعال در این بخش در حال برگزاری است؛ این نمایشگاه را فرصت طلایی برای گرد هم جمع شدن فعالین معدنی و صنعتی عنوان کرد و گفت: این رویداد بزرگترین نمایشگاه معدنی بوده که تاکنون در استان کرمان برگزار شده و در این زمینه بیش از ۱۰۰ شرکت داخلی و نمایندگان رسمی شرکت‌های خارجی در این رویداد حضور به هم رسانده‌اند. مقبلی گفت: از شرکت‌های حاضر در این نمایشگاه، ۱۰ شرکت در زمره صنایع بزرگ بورسی هستند و در عین حال تعداد زیادی از شرکت های دانش بنیان، قطعات بومی سازی شده خود را برای نخستین بار در این نمایشگاه به نمایش گذاشته‌اند. شرکت‌های بزرگ بورسی از جمله شرکت ملی صنایع مس ایران، شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و هلدینگ میدکو از جمله حاضرین در این نمایشگاه هستند. وی افزود: در عین حال شرکت‌های بزرگ فرابورسی نظیر شرکت معدنی و صنعتی گهر زمین نیز در این نمایشگاه حضور دارند . این رویداد در بخش ماشین‌آلات معدنی و راهسازی میزبان حضور هپکو به‌عنوان بزرگترین تولیدکننده تجهیزات معدنی کشور خواهد بود. در کنار این شرکت‌های بزرگ و نام‌آشنای معدنی در این نمایشگاه امکان حضور مجموعه‌های دانش بنیان نیز فراهم شده و در واقع این واحدها محصولات بومی‌سازی شده از طریق مهندسی معکوس را به نمایش عموم گذاشته اند. به این ترتیب این گردهمایی به فرصتی مغتنم برای آشنایی بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان و مجموعه‌های بزرگ معدنی و صنعتی کشور بدل شده است.دکتر مقبلی از دیگر نقاط قوت هشتمین نمایشگاه بین‌المللی معدن، صنایع معدنی، ماشین‌آلات راه‌سازی و تجهیزات وابسته کرمان را حضور تعداد زیادی از کارشناسان و متخصصین حوزه معدن و صنایع معدنی دانست و استقبال گسترده کارشناسان ، متخصصین و بازرگانان این حوزه راه نقطه تمایز این رویداد بزرگ با سایر نمایشگاه های مشابه عنوان کرد و افزود به علت محدودیت فضا نتوانستیم استقبال پذیرای همه ی شرکت های علاقه مند باشیم که امیدواریم با توسعه فضای نمایشگاهی در سال جاری این مشکل برای دوره نهم برطرف شود.

تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ:

نیازمند طرح جامع سنگ هستیم

گروه خبر

حدود ۲هزار و ۴۰۰ معدن سنگ در کشور پروانه بهره‌برداری گرفته‌اند و چیزی حدود ۳۰میلیون تن ظرفیت اسمی تولیدشان است اما در حال حاضر حدود ۱۴۰۰ معدن فعال هستند و در واقع چیزی حدود نصف معادن سنگ ما تعطیل هستند. مساله مهم این است که معادن فعال هم با یک‌سوم ظرفیت فعالیت می‌کنند که برای حل این مشکل باید چاره‌اندیشی کرد.

در حالی که ایران از نظر درصد تولید و ذخایر سنگ در مزیت نسبی قرار دارد و جزو کشورهای پرقدرت دنیا به حساب می‌آید اما در مقایسه با رقبا از جمله ترکیه عقب است. ما حدودا کمتر از یک درصد تبادلات جهانی را به خود اختصاص داده‌ایم اما ترکیه که بزرگ‌ترین رقیب ما است ۱۰برابر ما توانسته در بازار جهانی ورود کند؛ مسیری که در طول چندین سال شکل گرفته و با برنامه‌های استراتژیک این کشور به نتیجه رسیده است.

به این ترتیب در حالی که ترکیه موفق شده سهم بسیاری از کشورهای دیگر مثل ایتالیا، اسپانیا، پرتغال، یونان و... را به خود اختصاص دهد اما ایران حدودا کمتر از یک درصد تبادلات جهانی را به خود اختصاص داده استبا اینکه کیفیت سنگ‌های ایرانی ایرادی ندارند و از نظر مشخصات فنی- مقاومتی، طرح و بافت بهتر از ترکیه هستند اما مشکل را باید در جای دیگری جست‌وجو کرد. کارشناسان باور دارند که در این خصوص بخش اصلی مشکل ما به بخش بازرگانی و مدیریت بازرگانی برمی‌گردد. در این بین می‌شود واحدهای تولیدی را به مرحله‌ای رساند که در حد قابل قبولی بتوانند سنگ تولید و صادر کنند.در این خصوص تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ در رابطه با وضعیت تولید سنگ به «جهان‌صنعت» گفت: براساس آمارهای جهانی میزان تولید و استخراج سنگ در دنیا حدود ۱۶۲میلیون تن بوده اما ظرفیتی که وزارت صمت برای ایران اعلام کرده چیزی حدود ۱۲میلیون تن است. به این ترتیب ما چیزی حدود ۷/۵درصد تولید دنیا را به خود اختصاص داده‌ایم. البته باید گفت مزیت نسبی ما روی سنگ‌های گروه آهکی بوده و به عبارتی در آنجا وضعیت ما بهتر است.سیامک حاج سیدجوادی تاکید کرد: اگر در نظر بگیریم که از این ۱۲میلیون تن ۱۰میلیون تن به صورت سنگ ماربل باشد شاید بتوان گفت که ۱۰درصد سهم جهانی توسط ایران صورت می‌گیرد. به این ترتیب ما از نظر درصد تولید و ذخایر در مزیت نسبی قرار داریم و جزو کشورهای لیدر دنیا به حساب می‌آییم. در ادامه باید گفت که در گروه آهکی کشور ترکیه با ظرفیت ۱۳میلیون تن در رتبه اول تولید و ایران رتبه دوم قرار دارد.

▣ وضعیت صادرات

تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ با اشاره به وضعیت مبادلات سنگ در سطح جهان گفت: حجم کل تبادلات جهانی سنگ حدود ۲۲ تا ۲۵میلیارد دلار بوده که در سال‌های مختلف تغییر کرده است. از این رقم ترکیه حدود ۲/۳میلیارد دلار را به خود اختصاص داده است. در واقع این کشور توانسته نزدیک به ۱۰درصد تبادلات جهانی سنگ را سهم بازار خود کند.البته باید بدانیم که این مساله در طول چندین سال شکل گرفته و با برنامه‌های استراتژیک این کشور به نتیجه رسیده است؛ مساله‌ای که باعث شده ترکیه موفق شود که سهم بسیاری از کشورهای دیگر مثل ایتالیا، اسپانیا، پرتغال، یونان و... را به خود اختصاص دهد.

او سپس به وضعیت صادرات ایران اشاره و بیان کرد: طبق تعرفه ۲۵۱۵ صادرات سنگ‌های گروه آهکی ایران عمدتا به صورت بلوک بوده و در این بین سنگ خام سهم خیلی کمی را به خود اختصاص داده است. حدود ۵۵۳هزار تا نیم میلیون تن در این عرصه صادرات داشته‌ایم و حداکثر تا ۱۰۰میلیون دلار صادرات سنگ بلوک داشته‌ایم. صادرات سنگ بریده نیز ۸۴۰هزار تن بوده است.

تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ ادامه داد: اگر هر تن سنگ فرآوری شده را ۱۸مترمربع در نظر بگیریم به عبارتی چیزی حدود ۱۵میلیون مترمربع هم صادرات سنگ بریده داشته‌ایم که با میانگین قیمت ۱۰دلار بوده است و در کل ۱۵۰میلیون دلار که جمع کل آن ۲۵۰میلیون دلار می‌شود. مساله مهم این است که این آمار یک‌دهم کشور ترکیه است. در حالی که ما حدودا کمتر از یک درصد تبادلات جهانی را به خود اختصاص داده‌ایم اما ترکیه که بزرگ‌ترین رقیب ما است توانسته ۱۰برابر ما در بازار جهانی ورود کند.

▣ کشورهای مقصد صادرات سنگ ایران

حاج‌سیدجوادی در رابطه با کشورهای مقصد صادراتی ایران گفت: وقتی آمارهای صادرات را بررسی می‌کنیم ملاحظه می‌شود که ۵۵۰هزار تن (نیم میلیون تن) سنگ را عمدتا به سه کشور اصلی یعنی ۷۰درصد به چین، ۲۰درصد به هند و حدود ۴درصد به ترکیه صادر کرده‌ایم و به این ترتیب ۹۴درصد صادرات ما با تعرفه ۱۵۲۵ است.

از طرفی سنگ بریده با تعرفه ۶۸۰۲ حدود ۸۴۰هزار تن است که نزدیک ۵۲/۵درصد به عراق، ۱۵درصد ترکیه، ۸/۵درصد دوبی، ۵درصد کویت، ۳درصد ترکیه و ۱۷درصد به سایر کشورهاست. به این ترتیب عمده صادرات ما یعنی بیش از ۸۰درصد آن به کشورهای همسایه صورت می‌گیرد. ضمن اینکه از این میزان بیش از نصف صادرات ما به کشور عراق است.این در حالی است که ترکیه به بیش از ۳۶ کشور دنیا سنگ صادر می‌کند. به خصوص در سنگ بریده با تعرفه ۶۸۰۲ و ۶۸۰۱ بازار هدف این کشور کشورهای اروپایی و آمریکا است.او تاکید کرد: مارجین صادراتی ما با قیمت ۱۰دلار با میانگین ۶۸۰۲ نسبت به کل دنیا حدود ۲۷دلار است. به این ترتیب نزدیک به یک‌سوم قیمت صادراتی میانگین دنیا سنگ بریده صادر می‌کنیم. این در حالی است که وضعیت ترکیه ۲/۵ برابر ما است که دلیلش را باید در موارد مختلفی از جمله بازارهای هدف و... جست‌وجو کرد.

▣ اختلاف میزان فروش

تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ در پاسخ به این سوال که اختلاف میزان قیمت فروش ما در بازارها به چه دلیل است به مواردی اشاره و تصریح کرد: نمی‌توان به کیفیت سنگ‌های ایران ایراد گرفت چراکه سنگ ایران از نظر کیفیت، مشخصات فنی- مقاومتی، طرح و بافت بسیار بیشتر و بهتر از ترکیه است.سنگ‌هایی داریم که ترکیه قابلیت رقابت با آنها را به هیچ عنوان ندارد. به عنوان مثال تراورتن‌های رنگی و سیلور و تیتانیوم و سفید و مرمرهای ایران، مرمریت‌های خاص ایران و برخی از گرانیت‌های ایران مانند سبزهای کاهویی و جنگلی و آب رنگی و دانه اناری بیرجند و... از جمله آنها هستند.

حاج‌سیدجوادی سپس به بازارهای هدف ترکیه اشاره و بیان کرد: بخش عمده‌ای از بازار صادرات سنگ‌های بریده ترکیه در بازارهای هدف اروپایی و آمریکایی هستند که ما در آنها اصلا وارد نشده‌ایم و فعال نیستیم. مساله این است که اگر ما در این بازارها وارد شویم مورد تایید قرار نمی‌گیریم و باید وضعیت سنگ‌ها مورد تجدید نظر قرار گیرد. در این خصوص بخش اصلی مشکل ما بخش بازرگانی و مدیریت بازرگانی است.در این بین می‌شود واحدهای تولیدی را به مرحله‌ای رساند که در حد قابل قبولی بتوانند سنگ تولید و صادر کنند. این موضوع ارزش‌افزوده بیشتر از ۱۰ تا ۲۰دلار ایجاد می‌کند.

▣ مشکلات توسعه صادرات سنگ در کشور

تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ با اشاره به مشکلات متعددی که سر راه صادرات وجود دارد، اظهار کرد: بخشی از این مسائل مربوط به تحریم‌ها، بخشی عدم آموزش و نداشتن نیروی متخصص بازرگانی در واحدها و بنگاه‌های فعال صنعتی سنگی در کشور است و بخشی هم به عادت‌های سنتی برمی‌گردد، به این صورت که کارخانه‌دار ایرانی به دنبال صادرات ۸۴۰هزار تن متر سنگ و بازاریابی آن نبوده است. آنها عملا توسط واسطه‌های مرزی در کارخانه خریداری شده و با همان قیمت در بازار داخلی فروخته شده‌اند.

او با تاکید بر اینکه باید نقاط ضعف و قوت را شناسایی کنیم، ادامه داد: مهم‌ترین کلید برای اینکه بتوانیم جایگاه خود را در بازار صادراتی به دست آوریم این است که پتانسیل‌ها و نقاط ضعف و قوت را شناسایی کنیم و با توجه به بازارهای هدف اصلی که بخش عمده آن در اروپا، عربستان و خاور دور است، پیش برویم. در ادامه باید بتوانیم بازار اندونزی، استرالیا و مالزی را جذب کنیم.حاج سیدجوادی با اشاره به لزوم توجه به پیش‌نیازها گفت: در این عرصه نیاز به طرح جامع سنگ داریم که در این خصوص متاسفانه هنوز مطالعات زیربنایی صورت نگرفته و سند صنعت سنگ را تهیه نکرده‌ایم. این در حالی است که می‌توانیم آمارهای قابل استنادی داشته باشیم و بررسی کنیم که واحدهای فرآوری چه ضعف‌هایی دارند که قابل بررسی و رفع باشد.تحلیلگر ارشد بازارهای جهانی سنگ تاکید کرد: باید بررسی کنیم که بازارهای هدف سنگ‌ها کدام کشورها هستند؟ برای ورود به بازار فرانسه با چه سنگ‌هایی باید وارد شد؟ رقبا چه کسانی هستند؟ قیمت‌ها به چه صورت است؟ موضوعاتی که همه نیازمند کار کارشناسی است و طرح جامع سنگ باید این اقدامات را انجام دهد. به طور حتم اگر نیروهای متخصص را آموزش دهیم می‌توانیم به برنامه‌ریزی استراتژیک و افزایش سطح صادرات برسیم اما در غیر این صورت درجا خواهیم زد و اتفاق خاصی هم نمی‌افتد.او تاکید کرد: در طرح توسعه و طرح جامع سنگ باید افزایش ظرفیت تولید معادن را لحاظ کنیم. معادنی که توان صادراتی داشته و در بازارهای هدف جایگاهی دارند باید تولید واحدها را افزایش دهند. اگر بخواهیم با ترکیه رقابت کنیم نمی‌توانیم با ۸میلیون تن مصرف داخلی و ۳میلیون تن توان صادراتی وارد بازار شویم چراکه رقیب ما برعکس ما یک میلیون تن مصرف داخلی و ۱۱میلیون تن برای صادرات در نظر گرفته است.این کشور برای ورود به بازار ۶ برابر ما تولید کرده است؛ در نتیجه ما هم باید در معادنی که توان صادراتی دارند افزایش ظرفیت تولید بدهیم.

هدف گذاری برای سیر صعودی در تکامل گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در دو دهه اخیر روند رو به رشدی را درعملکرد خود به ثبت رسانده که نشان می‌دهد تکامل در این مجموعه با نگاهی کارشناسی و دقیق انجام شده است.شرکت معدنی و صنعتی گل گهر امروز از مطرح ترین مجموعه های معدنی است که موفق شده تا زنجیره ارزش فولاد را در اختیار داشته و به سمت توسعه حداکثری برود. کانسار سنگ آهن گل گهر در شش آنومالی مجزا در مجموع با ذخیره ای در حدود ۱۲۰۰ میلیون تن در محدوده ای به طول تقریبی ۱۰ کیلومتر و عرض تقریبی ۴ کیلومتر قرار گرفته است . بهره برداری از توده معدنی شماره یک بر عهده شرکت معدنی و صنعتی گل گهر است که بخش زیادی از آن استخراج گردیده است.این مجموعه با در اختیار داشتن ۶ معدن امروز در جایگاه نخست تامین مواد اولیه زنجیره ارزش فولاد قرار گرفته است و سهمی بیش از ۳۰ درصد در این زنجیره دارد.این معدن در گام اول کار خود را با هدف تامین کنسانتره و گندله برای زنجیره ارزش فولاد آغاز کرد. بهره برداری از خطوط ۱و۲ تولید کنسانتره از تاریخ ۱۳۷۳/۱/۱ با ظرفیت اسمی ۲/۵ میلیون تن آغاز گردید و پس از اخذ مجوز شورای اقتصاد و توسعه و بهینه سازی خطوط تولید ، ظرفیت به ۳/۵ میلیون تن افزایش یافت و بهره برداری از خط ۳ فراوری سنگ آهن از مهرماه ۱۳۸۳ آغاز شد، لازم به ذکر هست در حال حاضر ظرفیت اسمی هر یک از این خطوط ۲ میلیون تن در سال می باشد.در همان زمان و میزان ظرفیت های پیش بینی شده حاکی از آن بود که این مجموعه با توجه به پتانسیلی که در اختیار دارد می تواند از اثر گذارترین مجموعه ها در زنجیره ارزش فولاد باشد. در ادامه این مسیر و به ویژه با موفقیت هایی که صنعت فولاد در دهه ۹۰ با آن مواجه شد، نیاز به مواد اولیه افزایش پیدا کرد به همین دلیل احداث خطوط ۵ و ۶ و ۷ کنسانتره سازی نیز در دستور کار این مجموعه قرار گرفت. به موازات افزایش خطوط کنسانتره سازی، واحدهای گندله سازی نیز تعریف و در دستور کار قرار گرفت. دهه ۹۰ مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر با تعریف پروژه های توسعه در مسیر فولادسازی قرار گرفت. در این مسیر نیز این مجموعه در تلاش است تا به زودی به قطب فولادی کشور تبدیل شود.

نگاهی به ظرفیت سازی های صورت گرفته در شرکت گل گهر نشان می دهد تامین پایدار مواد اولیه از اولویت های اصلی این مجموعه بوده است که پس از دستیابی به آن برنامه های فولادسازی را با توان بیشتری پیش ببرد. البته در بحث تولید فولاد امروز این مجموعه در شرکت های زیرمجموعه خود این ماموریت را آغاز کرده است اما برنامه های پژوهشی نشان می دهد گل گهر قرار است حضوری پر قدرت در این حوزه داشته باشد.

با این وجود می توان گفت این مجموعه به زودی به بزرگترین فولاد ساز کشور تبدیل می شود که در بحث تامین پایدار مواد اولیه موفق بوده و از سویی دیگر برندی معتبر در بازارهای بین المللی است. تدوین استراتژی ۱۴۱۰ نیز نشان می دهد این مجموعه در سیر تکامل خود قرار است به بالاترین جایگاهی دست پیدا کند که زیرساخت های آن فراهم شده است.

▣ سیر صعودی گل گهر در تکامل

جایگاه امروز این مجموعه نشان می دهد، سیر تکامل گل گهر صعودی بوده و رفته رفته نقش و سهم آن در زنجیره ارزش فولاد رو به افزایش است. در این بین یکی از مهمترین اولویت ها برای تحقق این رشد، تامین زیرساخت های لازم برای تولید بوده که گل گهر از آن نیز غافل نمانده است.

به عنوان مثال سرمایه گذاری این مجموعه در طرح انتقال آب از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران نشان می دهد که تمامی برنامه ریزی ها کارشناسی بوده است. تمامی این موارد با قرارگیری درست در کنار هم باعث شده اند تا گل گهر در سیر تکامل خود روند صعودی را با سرعت بالایی طی کند. از جمله اقدامات دیگر گل گهر در جهت تامین زیرساخت ها می توان به نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۴۶ مگاواتی بلوک شماره ۲ گهر انرژی، احداث نیروگاه خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی گل گهر و پروژه خط انتقال ۲۴ اینچ منشعب از خط ارسنجان-پاریز به منطقه گل گهر.

توسعه‌ی معادن از مهمترین دلایل تخریب محیط‌های کوهستانی

عضو هیئت علمی دانشگاه یزد: توسعه‌ی معادن تغییر چشم‌انداز، تشدید فرسایش، تخریب پوشش گیاهی کوهستان را به همراه دارد. کوهستان ارزشمند شیرکوه یکی از مهمترین اکوسیستم‌های فلات مرکزی ایران است به گونه‌ای که بیش از ششصد پنجاه گونه گیاهی و دویست گونه جانوری در خودش جای داده است.ایران نژاد پژوهشگر و عضو هیات علمی دانشگاه یزد مجموعه کوهستانی شیرکوه در استان یزد را از جمله مصداق‌های محیط‌های کوهستانی بسیار ارزشمند کشور دانست و گفت: ضروری است توسعه و نگاه مدیریتی به مجموعه کوهستانی شیرکوه منطبق بر نگاه پایدار و زیست بومی گردد.بیان کرد: کوهستان‌ها از جنبه‌های متعددی ارزش و نقش ویژه‌ای در حیات انسان و اکوسیستم‌ها بر عهده دارند و بر اساس آمارها منشاء ۸۰ درصد آب‌های شیرین جهان کوهستان‌ها بوده و حدود نیمی از مردم جهان نیز از لحاظ نیاز آبی به آبخیزهای کوهستان چشم دوخته‌اند.

وی ادامه داد: همچنین بخش عمده مراتع کشور و بیش از ۹۰ درصد جنگل‌های ایران در کوهستان‌ها واقع شده‌اند.

وی با بیان اینکه عمده‌ترین مراکز جمعیتی کشور در مناطق کوهستانی قرار دارند، افزود: حتی در مناطق خشک کانون‌های جمعیتی در مجاور کوهستان‌ها شکل گرفته‌اند به عنوان مثال حیات شهر یزد و برخی شهرهای دیگر استان نظیر تفت و مهریز وابسته به شیرکوه است.این پژوهشگر در ادامه گفت: کوه‌ها در تعدیل اقلیم مناطق خشک و نیمه خشک نقش موثری دارند و همین ویژگی آنها موجب جذب مراکز جمعیتی به اطراف آنها شده‌اند.وی گفت: از نگاه گردشگری کوه‌ها از متنوع‌ترین جاذبه‌های گردشگری تشکیل شده‌اند و از قدیم‌الایام بیشترین اوقات فراغت گردشگران در مناطق کوهستانی صرف می‌شد و هر روز درخواست گردشگران برای بازدید از اکوسیستم‌های کوهستانی و جاذبه‌های آن بیشتر می‌شود و همین طور بسیاری از ورزش‌های هیجان‌انگیز در محیط‌های کوهستانی انجام می‌شود.ایران نژاد تصریح کرد: کوه‌ها غنی‌ترین کانون‌های تنوع زیستی به شمار می‌روند چراکه تنوع رویش گاهی، تغییر ارتفاع و تنوع اقلیم و سایر ویژگی‌های آنها منجر به ایجاد تنوع گونه‌ای زیادی شده است به عنوان نمونه، بیشتر از ۸۰ درصد کل گونه‌های گیاهی شناخته شده در استان یزد در کوهستان شیرکوه شناسایی شده‌اند در حالی که نسبت مساحت کوهستان شیرکوه به کل استان کمتر از ۵ درصد است.وی ادامه داد: همچنین تامین آب روستاهای پشتکوه و پیشکوه، قنوات تفت ومهریز و بخشی از آب‌های زیرزمینی شهر یزد از شیرکوه تامین می‌شود حتی سایر بارندگی‌های شهرستان‌های اطراف شیرکوه نیز به خاطر نقش شیرکوه در ایجاد مانع برای توده‌های باران‌زا است. به هر حال در خشکسالی‌های دوره‌ای شیرکوه تنها مامن رویش‌گاه‌های مطلوب استان به حساب می‌آید.برخی اشکال توسعه آسیب‌های جدی به کوهستان وارد می‌کنندااستاد دانشگاه منابع طبیعی یزد در ادامه در خصوص عوامل تهدیدکننده کوهستان بیان کرد: کوهستان‌ها با همه ویژگی‌ها و نقشی که در حیات انسان و پایداری طبیعت دارند اکوسیستم‌های بسیار آسیب‌پذیری هستند و فعالیت‌های انسانی می‌تواند در مدت کوتاهی بسیاری از قابلیت‌های کوهستان‌ها را از بین ببرد. وی اضافه کرد: امروزه در برخی نقاط کوهستانی کشور شیوه نادرست گردشگری بویژه دفع نامناسب پسماندها موجب بر هم خوردن بسیاری از چشم‌اندازهای کوهستانی شده است. وی افزود: متاسفانه برخی از اشکال توسعه که متناسب با توان اکوسیستم‌های کوهستانی نیستند و یا موجب فشار بیش از حد برخی جنبه‌های اکولوژیک کوهستانی می‌شود به تدریج آسیب‌های جدی به اکوسیستم کوهستان وارد می‌کنند.توسعه معادن از مهمترین دلایل تخریب محیط‌های کوهستانیایران نژاد توسعه معادن در محیط‌های کوهستانی را یکی از مهمترین دلایل تخریب محیط‌های کوهستانی دانست و افزود: این عامل تغییر چشم‌انداز، تشدید فرسایش، تخریب پوشش گیاهی، نابودی تنوع زیستی، تغییر مسیر آبراهه‌ها و اثرات منفی بر آبخیزداری کوهستان و ... را بوجود می‌آورد به گونه‌ای که امروزه در بسیاری از نقاط کوهستان‌ها که قبلا غیرقابل دسترس بوده‌اند امروزه راه‌های دسترسی ایجاد شده و زمینه بروز سایر انواع توسعه و تخریب ایجاد شده است.

روزگار معدن
چهارشنبه
۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

اولویت ایمیدرو برای ایجاد شهرک صنایع پایین‌دستی مس

رئیس هیئت عامل ایمیدرو گفت: تولید محصولات با تکنولوژی و ارزش افزوده بالا با هدف تامین نیازهای صنایع پیشرفته در داخل، منطقه و جهان باید در اولویت استقرار واحدهای شهرک صنایع پایین‌دستی زنجیره مس قرار گیرد.نشست بررسی اقدامات انجام شده در جهت فعالیت شرکت توسعه زنجیره مس با حضور محمدرضا موثقی‌نیا، رئیس هیئت عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، علی رستمی، مجری طرح ایجاد شرکت توسعه زنجیره مس، حسین مدرس خیابانی، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران، کوروش فتاحی، مدیرعامل منطقه ویژه صنایع انرژی‌بر لامرد، مشاوران طرح، معاونان و مدیران ایمیدرو و همچنین نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت در روز دوشنبه ۲۱ خرداد ماه ۱۴۰۳ برگزار شد.

موثقی‌نیا در این نشست بیان کرد: بررسی اقتصاد طرح توسعه زنجیره این صنعت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ به گونه‌ای که بازار، وضعیت مصرف، نوع تولیدات و گرفتن سهم از تولید محصولات های‌تکنولوژی، از اولویت‌های ایمیدرو برای استقرار صنایع در شهرک زنجیره صنایع پایین‌دستی مس است.وی ادامه داد: باید نتایج مطالعات و بررسی‌های ما نشان دهد که سهم مصرف داخل و همچنین کشورهای منطقه و جهان از تولیدات مس با ارزش افزوده بالا به چه میزان است. امروزه نرخ‌گذاری برخی تولیدات ویژه مس به جای تناژ با واحد کیلوگرم انجام می‌شود که نشان از قیمت بالا و بازار میلیارد دلاری و رو به رشد این نوع تولیدات می‌دهد.در این نشست همچنین واپسین شرایط ارائه تسهیلات و امکانات زیربنایی از جمله زمین، آب، برق و گاز دوران ساخت شهرک صنایع پایین‌دستی مس در منطقه ویژه لامرد نیز مورد بررسی قرار گرفت. طبق گزارش‌های ارائه شده، مقرر شد که امکانات فوق گام به گام در اختیار سرمایه‌گذاران قرار گیرد.رئیس هیئت عامل ایمیدرو ضمن بررسی شرایط رونمایی شهرک پایین‌دستی مس، اظهار داشت: این برنامه که هم‌زمان با آغاز عملیات اجرایی شهرک خواهد بود، با حضور مقامات عالی کشور برگزار می‌شود.موثقی‌نیا پس از بررسی گزارش و نقشه راه مشاور مکان‌یابی ایجاد و استقرار صنایع پایین‌دستی مس، خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه شرکت‌های فعال، نیمه‌فعال و غیرفعال این زنجیره در کشور مشخص شده‌اند، شرایط حضور شرکت‌های فوق در شهرک در دست احداث باید با توجه به محصولات با تکنولوژی بالا و مورد درخواست بازارهای جهانی بررسی و نهایی شود.وی با بیان اینکه باید نسخه واحدی برای ایجاد و استقرار صنایع زنجیره مس در اختیار داشته باشیم، یادآور شد: با تحلیل تجارب جهانی در ایجاد این شهرک‌ها و نیز امکانات و توانمندی‌های داخل، باید اقدام به برداشتن گام‌های بعدی در راستای تحقق اهداف کلان معدن و صنایع معدنی کنیم.

«روزگارمعدن» آسیب‌های اقتصاد پنهان در بخش معدن را بررسی کرد:

استخراج نامرئی

شهریار خادمی

در تعاریف آمده به هر نوع فعالیت اقتصادی که خلاف اقتصاد رسمی است، مالیات نمی‌پردازد و از نظارت دولت گریزان است، اقتصاد پنهان، خاکستری، غیررسمی، زیرزمینی، سایه و... گفته می‌شود. اگرچه اقتصاد غیررسمی را یکی از آفات کشورهای در حال توسعه می‌شمارند، اما باید گفت تمامی نظام‌های اقتصادی دارای درجاتی از اقتصاد پنهان هستند.

اما برای یافتن پاسخ پرسش اول متن باید پیش از هر چیز این نکته را مدنظر قرار داد که نمی‌توان تعریف کاملا دقیقی از اقتصاد پنهان ارائه کرد، اما با مشاهده برخی ویژگی‌های این نوع از فعالیت‌های غیررسمی، روشن است که بخش معدن هم به این بیماری مبتلا است. استخدام کارگران بدون قرارداد یا با قراردادهای صوری، قاچاق یا برداشت غیرقانونی و اضافه‌برداشت و کم‌اظهاری معدنداران از جمله شاخصه‌های این نوع فعالیت نامطلوب در بخش معدن است.

برای واکاوی بیشتر پدیده اقتصاد پنهان در بخش معدن گفت‌وگویی با عبدالنبی مکابر، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی استان تهران داشته است که در ادامه می‌خوانید.

چرا همچنان معضلاتی مانند بکارگیری کارگران بدون قرارداد (به‌عنوان‌مثال، در معادن زغال‌سنگ) در بخش معدن و صنایع‌معدنی به‌چشم می‌خورد؟

بعضی از کارفرمایان با استفاده از روش عدم‌عقد قرارداد با نیروی کار فرصت مغتنمی برای خود ایجاد می‌کنند تا از نظر قانونی، مسئولیتی هنگام قطع همکاری با آنها نداشته باشند.

این نوع تصور، اصلی‌ترین دلیل کارفرمایان برای سرپیچی از روال قانونی استخدام نیروی انسانی است.

اما در عالم واقع، قرارداد همکاری بین کارگر و کارفرما بیش از آنکه مزیتی برای کارگران به‌شمار آید، ابزار دفاعی برای کارفرما است تا بتواند در شرایط گوناگون از منافع خود دفاع کند.

اما نخستین مشکل قانونی این است که خلاف نظر برخی کارفرمایان، عدم‌انعقاد قراردادی معین که تاریخ شروع و پایان آن به‌طوردقیق مشخص شده باشد، از منظر قانون کار نوعی «همکاری دائمی» محسوب می‌شود و کارفرما به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند به این بهانه کارگر را اخراج کند. از سوی دیگر، کشف رابطه کاری فی مابین کارگر و کارفرما تنها محدود به وجود یا نبود سند قرارداد نیست و بازرسان اداره کار از میزان و توالی و تعداد پرداخت‌ها، بازدید از محل پروژه و سایر شواهد و استعلامات در محل می‌توانند صحت یا عدم‌صحت ادعای سابقه همکاری فی‌مابین طرفین دعوی را معلوم کنند.علاوه بر این، کارگر می‌تواند بعد از قطع همکاری، هرگونه ادعای مالی را درباره میزان پرداختی‌ها مطرح و براساس آن طرح، شکایت و مطالبه کند. در مقام مقایسه، در زمان اخراج کارگر بدون قرارداد، با کارگران دارای قرارداد کار کتبی، در نحوه تسویه حساب هیچ تفاوتی به‌لحاظ قانونی وجود ندارد.براساس ماده ۵۲ قانون کار، ساعت کاری مشاغل سخت نباید بیشتر از ۶ ساعت در طول روز و مازاد بر ۳۶ ساعت در طول هفته باشد. علاوه بر آن، طبق ماده ۶۱ قانون، اضافه‌کاری در مشاغل سخت و زیانبار ممنوع است و حسب مفاد ماده ۷۵ و ۸۳ قانون کار، استخدام زنان و نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ساله نیز منع قانونی دارد. البته در ظاهر منافع حاصل از عدم‌رعایت قوانین فوق، از دیگر علل عمده در بکارگیری نیروی کار بدون قرارداد در پروژه‌های معدنی است، که این ترفند نیز روی منفی خود را در زمان بروز رخداد و حوادث طبیعی، سوانح کاری یا عدم‌رعایت نکات ایمنی و بروز خطرات جانی نشان می‌دهد و هزینه‌های مضاعفی را به کارفرمایان تحمیل خواهد کرد.

پس نباید تصور شود که اگر در متن قرارداد درباره مزایا و دیگر موارد توضیح داده نشده، به این معناست که کارفرما می‌تواند به تعهدات خود در قبال پرداخت‌ها عمل نکند یا با مبلغی کمتر از نرخ مصوب شورای‌عالی کار برای کارگران تعیین حقوق کند.

◉ برداشت غیرمجاز و قاچاق (به‌عنوان‌مثال از معادن طلا یا گوهرسنگ‌ها) از دیگر نشانه‌های رواج اقتصاد پنهان در بخش معدن است. این آسیب را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

برداشت غیرمجاز سنگ و قاچاق خاک طلا و فروش آن متاسفانه اقدامی رایج است. برای مثال، معدن طلای اندریان واقع در شهرستان ورزقان (۷۰ کیلومتری شمال‌شرق تبریز) با ۱۲۰ هکتار وسعت و ۳۰ میلیون تن ذخیره طلایی با عیار ۵ درصد از جمله معادن فعال کشور است. فروش خاک طلا به مبلغ هر کیلوگرم ۴۰۰ هزار تومان از معدن اندریان بازتاب گسترده و آثاری منفی در افکار عمومی داشته و اقداماتی از این دست، علاوه بر ضرر مادی، آسیب‌های جانی نیز به بار آورده است.کشور گرجستان به‌عنوان سرمایه‌گذار خارجی، بهره‌برداری از این معدن را برعهده دارد و با برنامه استخراج سالانه یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن کانسنگ طلا و تولید شمش به روش هیپ‌لیچ با سهم ۷۰ درصدی فعالیت می‌کند. سهم بخش خصوصی ایران در این قرارداد ۳۰ درصد است، اما در ماه‌های اخیر روند استخراج معدن با چالش جدی مواجه شده است و مجموعه نهادهای انتظامی و قضایی که حسب تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون ملزم به همکاری با معادن هستند، به‌علت برووکراسی مطول نتوانسته‌اند توفیق سریعی در کسب نتایج لازم داشته باشند و همچنان درگیر حل مناقشات محلی هستند.

باتوجه به وجود سرمایه‌گذار خارجی در پروژه، نه‌تنها پای اعتبار ملی و ضرر اقتصادی در میان است که امنیت منطقه را نیز به‌خطر انداخته است.

این تنها مثالی بود که نشان می‌دهد که قاچاق و برداشت غیرمجاز از معادن همواره جریان داشته و به چالشی اساسی برای کشور بدل شده است. بنابراین، به‌نظر می‌رسد توسل به روش‌های پیشگیری غیرکیفری دارای اهمیت بالایی است.

اما سیاست نهادهای مسئول در تقابل با قاچاق و بهره‌برداری‌های غیرقانونی از معادن، بیشتر جنبه سرکوبگرانه داشته است تا پیشگیرانه.

راه‌حلی که در این زمینه می‌توان پیشنهاد داد؛ اعمال شیوه‌های گوناگون پیشگیری اجتماعی (اعم از آموزش، افزایش سطح آگاهی، ارتقای فرهنگ عمومی و...) است و در کنار آن، تدابیر نظارتی در ابعاد گوناگون که می‌تواند کاهش موارد وقوع برداشت‌های غیرقانونی از معادن را به‌دنبال داشته باشد.

◉ دلایل اضافه‌برداشت یا کم‌اظهاری معدنداران، که از دیگر شاخص‌های پدیده اقتصاد پنهان در بخش معدن است، چیست؟

کم‌اظهاری به‌معنای کمتر اعلام کردن ارزش یک محصول است. بنابراین در تنظیم مدارک و اظهارنامه باید ترتیبی اتخاذ شود تا نرخ فاکتور تسلیمی با نرخ تعیین‌شده در سامانه tsc یکی باشد. براساس ماده ۲۹ قانون امور گمرکی، کم‌اظهاری از جمله آفات گمرک‌ها و قاچاق کالا به‌شمار می‌آید که زمینه‌ساز و دلیل عمده گسترش آن در شرایط کنونی، توزیع کارت‌های بازرگانی جعلی و تقلبی است و متاسفانه کنترلی مستمر بر روند تهیه و صدور آنها وجود ندارد.کم‌اظهاری بیشتر آن دسته از کالاهایی را دربرمی‌گیرد که دارای درصد یا سود بازرگانی بالایی هستند، از بین ۶هزار و۶۰۰ ردیف تعرفه‌ها، تنها چیزی حدود ۲هزار و ۲۸۰ ردیف دارای تعرفه حداقلی و بالغ بر ۴هزار ردیف از تعرفه بیش از ۴ درصد برخوردارند. این موضوع خود زمینه‌ساز کم‌اظهاری و بداظهاری شده و به‌تنهایی عامل کاهش حجم صادرات است. این در حالی است که راهکار ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز برای کاهش تبعات این معضل «راه‌اندازی سامانه اظهار از دور» به‌منظور حذف واسطه‌ها و تقلیل خطاهای نیروی انسانی و از دیگر سو، تمرکز گمرکات کشور عمدتا بر کاهش «تعرفه‌های گمرکی» است.

معمولا اضافه‌برداشت‌ها بیش از آنچه در پروانه بهره‌برداری معدن درج شده است، به ۲ صورت قانونی و غیرقانونی انجام می‌گیرد، بخش قانونی آن قابل‌مدیریت است، اما به‌علت اینکه آمار دقیقی از میزان برداشت از معادن نداریم و آمار دقیق به شکل مستمر اعلام نمی‌شود، برداشت‌های غیرقانونی قابل‌رصد و مهار نیستند. از دیگر مشکلات در این حوزه، نبود نظارت دقیق بر روند استخراج در معادن است، بنابراین باید زمینه بازرسی حرفه‌ای و امکانات لازم را حتی در هنگام فروش محصولات معدنی فراهم آورد.

◉ آسیب رشد اقتصاد زیرزمینی چه آثار و هزینه‌هایی بر بخش معدن دارد؟

باتوجه به موقعیت خاص کشور و تشدید تحریم‌ها، توسعه صادرات غیرنفتی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به این ترتیب، نقش معادن بیش از پیش اهمیت خواهد یافت، بنابراین به‌منظور ارتقای بهره‌وری و کاربست بهینه ماشین‌آلات و تجهیزات ضروری است که نیروی کار احساس امنیت واقعی و تعلق و وابستگی به محیط کار داشته باشد، بی‌شک بکارگیری کارگران بدون قرارداد مانع از تحقق این اهداف است و باعث کاهش راندمان، افت بهره‌وری و افزایش نرخ تمام‌شده و ازدیاد ضایعات و افت کیفیت محصول می‌شود. برداشت غیرمجاز و قاچاق مواد معدنی منجر به ایجاد ناامنی برای جذب سرمایه‌گذار خارجی و فرار سرمایه داخلی از بخش‌های مولد به غیرمولد و گسترش دلالی و واسطه‌گری می‌شود. مضافا فروش مواد خام به‌صورت قاچاق باعث افزایش خام‌فروشی، عرضه محصولات به نرخ غیرواقعی حتی کمتر از نرخ‌های تولیدی و صادراتی آن، خسارت‌های سنگینی بر اقتصاد معدن وارد خواهد کرد. در حالی که اضافه‌برداشت و کم‌اظهاری، دولت را از دریافت انواع مالیات و حقوق دولتی محروم می‌کند که تاخیر یا ناتوانی در تکمیل زیرساخت‌ها، حداقل پیامد آن است.

◉ تاثیر رواج اقتصاد زیرزمینی بر درآمدهای مالیاتی دولت چیست؟

همان‌طور که پیش از این اشاره شد، امروزه بخش معدنی با در اختیار داشتن ذخایر بسیار، نقش مهمی در اقتصاد کشور یافته و افزایش صادرات معدنی طی سال‌های جاری مصداق این ادعا است. این رشد و توسعه به‌دنبال خود آثار مثبتی همچون محرومیت‌زدایی، ایجاد اشتغال و توسعه اجتماعی و فرهنگی، علاوه بر توسعه انواع صنایع پایین‌دستی، را به‌رغم آورده است. خوشبختانه مقامات دولتی نیز جنبه درآمدزایی معدنی را در اولویت سیاست‌های خود قرار داده و برای محقق کردن آن در بودجه ۱۴۰۲ پرداخت انواع مالیات‌ها (مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش‌افزوده) و حقوق دولتی را به‌میزان ۸۰ هزار میلیارد پیش‌بینی کرده‌اند، حتی حقوق دولتی نیز از سال ۹۷ تاکنون، ۴۰برابر شده است.

براساس قانون باید بخشی از حقوق دولتی، حدود ۶۵ درصد، برای توسعه زیرساخت‌ها و ۱۵ درصد نیز برای عمران و آبادی منطقه معدنی مربوطه اختصاص یابد، در حالی که چنین اقداماتی کمتر مشاهده شده و تا به امروز قانون به‌طورکامل اجرا نشده است. در کنار این مشکلات، صاحبان معادن با معضل «مالیات پنهان» هم مواجهند، تولید و فروش محصولات معدنی در داخل کشور مشمول مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش‌افزوده است، اما «مالیات پنهان» متاثر از مصوبات اخیر درباره برگشت ارز حاصل از صادرات به سامانه نیما است، در حالی که تفاوت ارز نیمایی و آزاد و رانت حاصل از آن بر همگان روشن است، این تفاوت به‌تنهایی عامل مهمی در کاهش حجم صادرات خواهد بود.

از سوی دیگر، باوجود اینکه وزارت صمت برای ۶هزار معدن غیرفعال برنامه‌های جدیدی در دست اقدام دارد، اما نبود ثبات در قوانین و تغییرات مکرر مدیریتی، نوید چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای در پس این تلاش‌ها نمی‌دهد. نوسان نرخ دلار، تثبیت نرخ دلار نیمایی و حذف استفاده از نرخ توافقی در بورس، برای بخش معدنی مشکل‌ساز و این در حالی است که مشکل تامین مالی در بخش معدنی و رسیدن نرخ بهره تامین مالی به بالای ۳۰ درصد، بروکراسی بانکی و ناترازی صندوق‌های بازنشستگی وضعیت نامطلوبی را در مقابل چشم فعالان معدنی به‌نمایش گذاشته است.

◉ ناکارآمدی دستگاه‌های نظارتی چه تاثیری در گسترش این مشکل دارد؟

بروز تخلفات و فسادهای بی‌سابقه در دهه‌های اخیر بیش از پیش ضعف و کم‌اثر بودن سیستم نظارتی و دیگر دستگاه‌های ذی‌ربط در این حیطه را نشان می‌دهد. این رخدادها حاکی از آن است که دستگاه‌های نظارتی نتوانسته‌اند به‌موقع تخلفات را کشف کنند و گزارش دهند یا از گسترش آن ممانعت کنند و حتی بعد از فراگیر شدن ابعاد تخلفات با عکس‌العمل به‌موقع، سریع و گسترده دولت هم مواجه نمی‌شویم و این مسئله به‌خوبی نشان می‌دهد که باوجود هزینه‌های مضاعفی که دستگاه‌های نظارتی متعدد و موازی به دولت تحمیل می‌کنند، وجود آنها نتوانسته است مانع بروز و گسترش فساد شود.مهم‌ترین آسیب ایجاد این دستگاه‌های موازی و تحمیل آن به نظام مدیریت کشور آن است که جسارت تصمیم‌گیری و تحرک را از مدیران لایق سلب می‌کند و به این ترتیب، نه‌تنها مدیران ناکارآمد و کم‌تحرک باوجود مصرف منابع مالی کشور در سازمان متبوع خود موردسوال و بازخواست دستگاه نظارتی قرار نمی‌گیرند و خروجی خاصی از آن سازمان حاصل نمی‌شود، بلکه زمینه دلسردی مدیران فعال و لایق را نیز فراهم می‌کند و به‌تبع آن، در این نوع سازمان‌ها رکود بر فعالیت ترجیح داده می‌شود.در نهایت، سایر نهادهایی که امورات‌شان مرتبط با عملکرد دستگاه‌های نظارتی است، دچار سردرگمی، کندی و رکود می‌شوند، بیش از ۳ دهه از شروع فعالیت دستگاه‌های نظارتی می‌گذرد، بنابراین ضرورت دارد که به آسیب‌شناسی خود این دستگاه‌های نظارتی پرداخته شود و شیوه‌های موجود موردارزیابی مجدد قرار گیرد.به‌نظر می‌رسد ادغام این دستگاه‌های موازی و ورود دیوان محاسبات کشور به حوزه بازرسی امری ضروری است و بدون ارزیابی جدی عملکرد مدیران سازمان‌ها، قضات و نهادها، توسط معاونت راهبردی و نظارت ریاست‌جمهوری، با میزان تحقق اهداف و برنامه‌های مصوب، شاخص مناسبی برای ارزیابی مدیران و دستگاه‌های نظارتی به‌دست نمی‌آید.

یادداشت

معدن علیه معدن

مهدی لطفی‌اصل
کارشناس معدن

بخش معدن در مواردی دارای کاستی‌هایی است که این کاستی‌ها و بی‌توجهی به آنها، قطع به یقین در کوتاه‌مدت و بلندمدت آسیب‌های جبران‌ناپذیری را بر پیکر این بخش وارد خواهد کرد.

یکی از این کاستی‌ها، بی‌توجهی به وضعیت قرارداد کارگران معادن، نادیده گرفتن مشکلات معیشتی آنها و اهمال در فراهم کردن امکانات ایمنی و حفاظت فنی برای آنها حین کار است.

یکی از دلایل این کوتاهی از آنجا نشأت می‌گیرد که بهره‌برداران معادن فعالیت استخراجی از معادن را به پیمانکاران واگذار می‌کنند و پیمانکاران نیز برای کاهش هزینه‌های استخراجی، هزینه‌های مربوط به پرسنل نیروی انسانی را کاهش می‌دهند و مشخص است که نادیده‌گیری وضعیت معیشتی و همچنین بی‌توجهی به وضعیت فنی و ایمنی معادن چه مشکلاتی را به‌دنبال خواهد داشت.

در واقع، افزایش تورم معدنکاری باعث شده است که پیمانکاران در نخستین اقدام به‌منظور جبران بار مالی خود، هزینه‌های مرتبط با پرسنل نیروی انسانی و همچنین هزینه‌های مربوط به مسائل فنی و ایمنی را کاهش دهند. متاسفانه این موضوع در معادن زیرزمینی به‌ویژه معادن زغال‌سنگ نمود بیشتری دارد.

در بحث برداشت غیرمجاز از معادن ما با ۲ راهکار روبه‌رو هستیم. راهکار اول که شیوه‌ای قهری است، توسل به قانون و ماده ۱۹ قانون معادن است که در این صورت باید متولیان امر، افرادی را که به‌صورت غیرمجاز به فعالیت معدنی می‌پردازند، محروم از فعالیت معدنی کنند و آنها به مراجع ذی‌صلاح قضایی معرفی شوند، اما متاسفانه این راهبرد تاکنون منتج به نتیجه امیدوارکننده‌ای نشده است.

راهکار دوم به‌نظر بنده، شیوه‌ای ایجابی است که در این روش می‌توان از ظرفیت شرکت‌های تعاونی روستایی در راستای سروسامان دادن به فعالیت‌های غیرمجاز معدنی استفاده کرد.

در این صورت، ضمن جلوگیری از فعالیت‌های غیرمجاز، باتوجه به اینکه دارندگان مجوز ملزم به استفاده از ظرفیت‌های فنی و مهندسی سازمان نظام مهندسی هستند، شرایط فنی و ایمنی نیز در فعالیت‌های معدنی رعایت خواهد شد و علاوه بر این، آسیب‌هایی هم که به‌دلیل عدم‌رعایت مسائل فنی و ایمنی ایجاد می‌شود، کاهش خواهد یافت.

همچنین درآمد دولت از محل وصول حقوق دولتی و مالیات نیز محقق خواهد شد و در آخر باتوجه به مشارکت افراد بومی منطقه، مشکلات مرتبط با معارضان محلی نیز مرتفع خواهد شد. صدور مجوز نیز می‌تواند در گام نخست در قالب مجوز برداشت محدود عملیاتی شود.

در بحث اضافه برداشت از معادن و کم‌اظهاری باید گفت تا جایی که من اطلاع دارم، رویه‌ای معمول نیست و ممکن است در سطحی محدود رخ دهد. با این حال، درراستای رفع این مشکل در سطح محدود نیز، وزارت صمت در سال‌های اخیر اقدامات خوبی انجام داده است.

نقشه‌برداری از معادن، ایجاد ایستگاه‌های مانیتورینگ از معادن به‌ویژه معادن متمرکز در یک منطقه با راه ارتباطی مشترک، نظارت‌های دوره‌ای از معادن که سازمان‌های نظام مهندسی استان‌ها انجام می‌دهند و ... از جمله اقدامات موثر انجام شده است. در حالت کلی، به‌نظر بنده اعلام آمار دقیق استخراج از معادن خواسته بهره‌برداران بوده و این موضوع بیشتر از همه به‌نفع خود معدنکاران نیز خواهد بود، چراکه معادن اکثرا با مشارکت افراد حقیقی و حقوقی به‌فعالیت می‌پردازند و در گام نخست، این افراد تلاش دارند تا مسائل مالی فیمابین، شفاف و روشن باشد.

در حالت کلی، مشخص است که هرچقدر فعالیت‌های معدنی در چارچوب قوانین و مقررات باشد، ضمن کاهش مشکلات کارگری، کاهش آسیب‌های ناشی از عدم‌رعایت مسائل فنی و ایمنی، کاهش برداشت‌های غیرمجاز از معادن، درآمد دولت از محل وصول حقوق دولتی و به‌تبع آن، درآمدهای مالیاتی نیز افزایش خواهد یافت.

البته ذکر این نکته هم ضروری به‌نظر می‌رسد که یکی از مسائلی که معدنکاری را با مشکلات مواجه کرده، تعدد قوانین، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها است که گاهی حتی در تضاد با یکدیگر یا نافی بندی از مواد قانون معادن و آیین‌نامه اجرایی آن هستند. پس ضروری است قوانین و مقررات در راستای تسهیل سرمایه‌گذاری در معادن مورد بازنگری قرار گیرند.

وجود مشکلات اقتصادی یکی از دلایل برداشت‌های غیرمجاز از ظرفیت‌های معدنی به‌ویژه معادن طلا و گوهر سنگ‌ها است.

همان‌گونه که اشاره شد، باید در یک چارچوب قانونی با استفاده از ظرفیت‌های موجود هم مشکلات بیکاری را مرتفع کرد و هم وضعیت برداشت‌های غیرمجاز را سروسامان داد.

نادیده گرفتن این موضوع در بلندمدت آثار زیانباری خواهد داشت.

یکی از این آسیب‌ها، تضییع ذخایر معدنی با ارزش و همچنین ایجاد مشکلات ایمنی برای افرادی است که به فعالیت‌های غیرمجاز می‌پردازند.

در بحث نظارت بر معادن، بیشتر ارگان‌های دولتی دارای شرح وظایف خاص خودشان هستند. وزارت صمت بر موضوعات ایمنی و فنی و آمار دقیق استخراج و ... نظارت دارد.

وزارت کار بر موضوعات کارگری و محیط‌زیست و سازمان جنگل‌ها و منابع‌طبیعی نیز بر موضوعات رعایت مسائل زیست‌محیطی نظارت دارند، اما هر شکلی از نظارت غیرمستمر بر معادن، سبب ایجاد مشکلاتی خواهد شد.

استفاده از ظرفیت‌های نظارتی سازمان‌های نظام مهندسی معادن استان‌ها و تشکل‌های بخش خصوصی مثل خانه‌معدن به‌عنوان بازوی کمکی در مسائل فنی و کارشناسی از جمله اقداماتی است که می‌شود در راستای تکمیل نظارت مستمر در معادن مورداستفاده قرار داد.

عضو هیات مدیره خانه صمت ایران مطرح کرد:

خسارت سنگین تعطیلی بخش معدن برای کشور

عضو هیات مدیره خانه صمت گفت: ممنوعیت واردات ماشین آلات معدنی به دلیل احتمال ظرفیت تولیدداخل نه تنها هزینه‌های تمام شده را بالا برده بلکه به نوعی منافع ملی بزرگتر را فدای منافع کوچکتر و مقطعی کردن است.

بحث تولید در بخش معدن همانند بسیاری دیگر از بخش ها طی سالهای اخیر با موانع و چالش های بسیاری مواجه بوده است. با این وجود یکی از اساسی ترین چالش های معدنکاران کشور مربوط به ماشین آلات است چرا که از یکسو بخش قابل توجهی از ماشین آلات معدن فرسوده شده است و از سوی دیگر به بهانه تولید در داخل، امکان و اجازه واردات ماشین آلات معدنی را نمی دهند. این در حالی است که به گفته معدنکاران کشور تولیدات داخل در حدی نیست که بتوان نیاز بخش را تامین کند.آرمان خالقی عضو هیات مدیره خانه صمت ایران در خصوص چالش هایی که در حوزه واردات ماشین آلات معدنی دارند به خبرنگار بازار گفت: یک موضوع جدی در حوزه ماشین آلات معدن داریم که در واقع ممنوعیتی است که در مورد ورود ماشین آلات معدنی به خاطر احتمال ظرفیت تولید داخل داریم.

در حقیقت ما به عنوان بخش خصوصی این موضوع را نمی پذیریم و معتقدیم اگر بخش معدن تعطیل بماند خسارت آن برای کشور بیشتر از این است که یک واحد ماشین سازی کار کند یا نکند.خالقی افزود: اگر در یک حوزه ای به موقع سرمایه گذاری نکنیم فرصت از دست می رود. به خصوص اینکه در حوزه معدن قائدتا تامین ماشین آلات شروع یک زنجیره است. بنابراین وقتی ما برای زنجیره از اول کاری نمی کنیم که به حرکت بیفتد و به اصطلاح لوکوموتیو راه بیفتد و معدن استخراج شود قائدتا تمام صنایع پایینی اش معطل می ماند.

حتی باید اجاره واردات ماشین آلات کم کرده را هم بدهند

وی خاطر نشان کرد: الان در کشور اینگونه تصمیم گیری می شود که منافع بزرگتر ملی را فدای منافع کوچکتر مقطعی و موضعی می کنند. در حالی که اصولا اگر ماشین سازان داخلی داریم باید ظرفیت آنها را ببینیم، آن ظرفیت را به کار بگیریم و اجازه بدهیم مازادش را سرمایه گذار برود ماشین الات لازم خود را وارد کند و به اصطلاح معدن خود را فعال کند و از این طریق صنایع پایین دستی و کارخانجات راه بیفتند.

خالقی افزود: این موضوع جدی است با این وجود نمی دانیم دولت چه زمانی قرار است این تصمیم را بگیرد و منشا آن هم باید از خود وزارت خانه باشد چون تامین ارز می خواهد.

این عضو هیات مدیره خانه صمت ایران گفت: بنده حتی معتقدم باید ماشین آلات کم کارکرده را هم اجازه بدهند وارد بشود. چرا که وضعیت به نحوی نیست که ما بخواهیم و آنها به ما بفروشند چون شرایط ما تحریمی است و لذا اگر بخواهیم هم نمی فروشند. لذا باید اجازه بدهند از هرجا توانستیم فراهم کنند.

وی با تاکید بر اینکه ماشین الات معدن بسیار فرسوده شده است گفت: این فرسودگی بالای ماشین آلات، قیمت تمام شده را بالا می برد، هزینه قطعات دارد و مشکلات این چنینی در پی دارد بنابراین حتی اگر ماشین الات دست دوم را به ما بفروشند باید بسیار خوشحال باشیم.

روزگار معدن
چهارشنبه
۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

یادداشت

توسعه، نیازمند تسهیل ورود ماشین‌آلات معدنی

سهراب حسینی
فعال بخش معدن

توسعه یکی از مبانی اصلی و هدف‌گذاری‌های جدی برای اقتصاد ایران است.

در همین حال تولید و جهش آن به‌عنوان هدف امسال، تعیین شده، اما تحقق این اهداف و حرکت در مسیر توسعه نیازمند تامین پیش‌شرط‌هایی است.

از برخی دستورالعمل‌ها و مصوباتی که در حوزه‌های مختلف صادر می‌شود، می‌توان با عنوان مانع جدی در مسیر تولید نام برد. مدیریت و اداره کشور باید با هدف پایداری باشد، یعنی به‌جای بهره‌مندی از مسکن‌های کوتاه‌مدت، سیاست‌های دقیقی برای بهبود وضع موجود وضع شود.

ساخت داخل و داخلی‌سازی در صنایع مختلف از جمله تولید ماشین‌آلات معدنی اهمیت ویژه‌ای دارد. به‌ویژه آنکه در سال‌های اخیر با کمبود جدی در این بخش روبه‌رو بوده‌ایم و مشکلاتی در این بخش به‌چشم می‌خورد.

در دستورالعمل امسال واردات ماشین‌آلات معدنی جوانب مختلفی از تولید ماشین‌های معدنی در داخل کشور، موردتوجه قرار گرفته است.

در همین حال مقرراتی برای ساخت ماشین‌آلات داخلی، واردات ماشین‌های معدنی به کشور، عمر ماشین‌های معدنی و... موردتوجه قرار گرفته‌اند.

در واقع این بخشنامه با رویکرد توسعه‌ای و رفع موانع وضع شده است.

نخستین شرط توسعه این است که قوانین و مقررات حاکم بر بخش تولید، منجر به خلق ارزش شود. وی گفت: تشکل‌های بخش خصوصی برای رفع مشکلات حاکم بر این بخش و تامین تجهیزات موردنیاز معدنکاری، تلاش گسترده‌ای را ترتیب داده‌اند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت و دفتر ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی وزارت صنعت، معدن و تجارت هرساله جلساتی را با پیمانکاران، تولیدکنندگان و فعالان معدنی، خارج از قالب تشکل‌ها برگزار و از آنها نظرخواهی می‌کنند. این اقدام نقاط قوت و ضعفی دارد، چراکه مسئولان گوش شنوایی برای شنیدن مشکلات فعالان حوزه معدن دارند، اما در همین‌حال از وجهه و اعتبار تشکل‌های معدنی می‌کاهد یا عملکرد آنها را با اماواگر روبه‌رو می‌کند.

این در حالی است که اعضای تشکل‌ها، نمایندگان یک بخش هستند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت با تشکل‌ها نیز جلساتی را برگزار و در برخی جلسات آنها، حضور پیدا می‌کند.

کمااینکه مسئولان در جلسات اتحادیه حفاران غیرنفتی و انجمن مس و سایر تشکل‌های بخش خصوصی نیز حضور داشته و نظرات فعالان این بخش را شنیده‌اند.

تعامل خوبی میان فعالان بخش معدن و سیاست‌گذاران شکل گرفته، اما همچنان برخی مسائل در این حوزه، مجهول است و دردسرهایی را به‌دنبال دارد.

از جمله می‌توان به ماشین‌آلات واگن و مغزه‌گیری به بهره‌برداری و خارج از این بخشنامه موکول شده است. اما این سوال مطرح می‌شود که چرا مسائل مرتبط با اکتشاف به دفتر بهره‌برداری وزارت صنعت، معدن و تجارت واگذار شده است؟

انتظار می‌رود دفتر اکتشاف وزارتخانه درباره نیاز کشور به اکتشاف و تجهیزات موردنیاز آن، اطلاعات جامع را در اختیار داشته باشد و تصمیم‌گیری کند.

ما در گزارش‌های مختلف کارشناسی که توسط انجمن‌های فعال در حوزه معدن، تهیه‌شده است به کمبودهای جدی کشور در حوزه حفاری اشاره کرده‌ایم.

باتوجه به برنامه هفتم توسعه و برنامه‌های جدی که برای اکتشاف در این بخش، هدف‌گذاری شده، تامین تجهیزات در این بخش ضروری است. حفاری مغزه‌گیری به‌عنوان پایه و سند اکتشاف و محتمل‌ترین سند اکتشافی است، اما به آن بی‌توجهی می‌شود.

اتحادیه حفاری چندی پیش اعلام کرد باتوجه به دارایی کنونی در این بخش و ماشین‌های حفاری که به‌زودی از رده خارج می‌شوند، سالانه نیازمند ورود ۱۷۵ دستگاه حفاری به کشور هستیم.

در ساخت داخل نیز، تنها بحث مونتاژ مطرح است یا به‌بیان‌دیگر هنوز دستگاه حفاری مغزه‌گیری در دوره طراحی و ساخت به تولید با تیراژ موردنیاز بخش معدن نرسیده است.

وی افزود: هرچند از دیرباز دستگاه‌های حفاری در کشور توسط پیشکسوتان عرصه اکتشاف ساخته شده است. این ماشین‌ها عموما برای فعالیت در عمق ۳۰۰ و ۴۰۰ متر، کیفیت خوبی دارند، اما ما هنوز به رشد لازم در این بخش نرسیده‌ایم.

در بخشنامه‌های قبلی ذکر شده بود که پیمانکاران به‌شرط داشتن قرارداد ۵ساله با معدنی می‌توانند دستگاه حفاری وارد کنند.

در بخشنامه این موضوع حذف شده است،چراکه معدن می‌تواند برای مدت کوتاهی امکان فعالیت داشته باشد. خوشبختانه در بخشنامه جدید این بند حذف شده، اما تکلیف شرایط روشن نشده است و همین ابهام می‌تواند چالش‌ساز باشد.

متاسفانه پیمانکاری در حوزه معدن، آن‌طور که باید موردتوجه قرار نگرفته است.

اینکه تمام اختیارات و مجوزها به دارندگان پروانه‌های معدنی برسد، منطقی نیست و لزوما هم نتیجه مثبتی را به‌دنبال ندارد.

در چنین شرایطی پیمانکاران چطور فعالیت خود را ادامه دهند؟

بسیاری از پیمانکاران در حوزه معدن بسیار موفق عمل کرده‌اند و عملکرد آنها نتیجه مثبتی در شرایط صنعتی و اقتصادی کشور دارد. مسئله مهم در حوزه پیمانکاری، تامین ماشین‌آلات و در ادامه تامین نیروی انسانی متخصص است.

اگر پیمانکاران ماشین معدنی نداشته باشند، در عمل روند فعالیت آنها متوقف خواهد شد، بنابراین انتظار می‌رفت روند فعالیت آنها تسهیل شود.جانبداری از معدنداران و مجوزداران معدن، یک‌جانبه‌نگری است و معضلاتی را برای توسعه معدنی به‌همراه دارد، در نتیجه تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

سقوط ۷ درصدی سنگ‌آهن در بازه هفتگی

وعده‌های دولت چین برای حمایت از بازار مسکن نتوانست به تحریک بخش آهن و فولاد بینجامد؛ به نحوی که در بازه هفتگی، منتهی به روز هفتم ژوئن، حدود ۷درصد از نرخ سنگ‌آهن کاسته شد.عمده وعده‌های دولت چین برای حمایت از بازار ملک بر فروش خانه‌های خالی متمرکز شده و به این ترتیب این وعده‌ها توان بهبود تقاضا برای بازار آهن و فولاد را ندارد. سنگ‌آهن وارداتی به چین ظرف هفته اخیر نوسان قیمتی متعددی را تجربه کرد.سنگ‌آهن عیار ۶۲درصد وارداتی به چین تا میانه هفته گذشته تا کف کانال قیمتی ۱۰۶دلاری عقب نشست، این در حالی بود که این محصول تا روز ۳۱ماه مه در کانال قیمتی ۱۱۷دلاری مورد دادستد قرار می‌گرفت. ناامیدی فعالان بازار از داده‌های اقتصادی چین باعث شد تا این محصول هفته ابتدایی ژوئن را در سراشیبی کاهش قیمت آغاز کند.با این حال این محصول ظرف دو روز پایانی هفته بخشی از زیان خود را جبران کرد، به‌نحوی که هر تن از این محصول در روز جمعه هفتم ژوئن با قیمت ۱۰۸دلار و ۴۸سنت مورد دادوستد قرار گرفت. به‌رغم آنکه سنگ‌آهن بخشی از زیان قیمتی خود در روز پایانی هفته را جبران کرد؛ اما در بازه هفتگی با افت قیمت ۷.۷درصدی همراه شد.مجموعه اقدامات تاریخی پکن برای تقویت بازار املاک خود عمدتا بر کاهش سطح بالای مسکن‌های خالی متمرکز شده است. این رویکرد اگرچه مانع کاهش بهای مسکن در چین می‌شود؛ اما تاثیر بسزایی بر روند ساخت خانه‌های جدید و در نتیجه رشد تقاضا برای محصولات فولادی ندارد، بنابراین بر بازار سنگ‌آهن اثرگذار نیست.پس به‌رغم وعده‌های دولت چین برای حمایت از بازار مسکن در چین نرخ سنگ‌آهن در هفته گذشته به کف کانال قیمتی ۱۰۶دلاری در روز پنجم ژوئن سقوط کرد که این رقم کمترین بهای فروش این محصول پس از نیمه آوریل امسال یعنی بازه حدودا ۱۵روزه بود.

در عین حال متقاضیان خارجی محصولات فولادی چین درصدد جریمه فولادسازان این کشور به دلیل دامپینگ هستند که این رویه باعث شده است تا از عزم فولادسازان چینی برای تولید بیشتر به امید تکیه بر بازارهای صادراتی کاسته شود و این رویه در افت بهای این محصول موثر بوده است.

اگرچه سنگ‌آهن هفته ابتدایی ماه ژوئن را با سقوط نرخ حدود ۷درصدی به پایان رساند؛ اما روند نوسان بهای سنگ‌آهن وارداتی به چین ظرف دو روز ابتدایی هفته افزایشی بود. کاهش نگرانی از تضعیف تقاضای چین برای سنگ‌آهن و احتمال آغاز سیاست افت نرخ بهره در ایالات‌متحده آمریکا از ماه سپتامبر در این عقبگرد قیمتی موثر بود.

بزرگ‌ترین چالش پیش‌روی تولیدکنندگان صنعتی کشور بررسی شد:

توزیع رانت

مرضیه احقاقی

تولید یکی از ارکان اصلی توسعه صنعتی و اقتصادی کشور است. باتوجه به ظرفیت‌های غنی معدنی و انرژی در کشور، فعالیت در بخش معدن و صنایع‌معدنی اهمیت ویژه‌ای یافته است. وجود ذخایر غنی مس معدنی، به توسعه فعالیت در این زنجیره مهم و ارزش‌ساز منتهی شده و ذخایر غنی انرژی نیز مسیر توسعه صنعت آلومینیوم را هموار کرده است.

بااین‌وجود باید خاطرنشان کرد مشکلات متعددی در روند فعالیت در زنجیره مس و آلومینیوم وجود دارد. باتوجه به روند رو به رشد تقاضا برای فلزات یادشده و آینده که برمبنای مصرف آنها، هدف‌گذاری شده، توجه به مشکلات این صنایع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کاهش نیروی انسانی متخصص برای فعالیت در حوزه معدن و صنایع‌معدنی، تغییرات هرروزه مقررات، سختگیری در مسیر صادرات، ارز چندنرخی و رانت توزیع‌شده به‌واسطه آن، مهم‌ترین مواردی هستند که روند فعالیت صنایع را با مشکلات جدی روبه‌رو کرده‌اند.

مشکلات تولید مس

سیدحجت زینلی، از فعالان صنعت مس درباره مشکلات پیرامون تولید مس در کشور گفت: فعالان صنعت مس با چالش‌های متعددی در روند فعالیت و کسب‌وکار خود روبه‌رو هستند که از جمله مهم‌ترین این مشکلات می‌توان به کمبود نیروی انسانی، روند فزاینده و غیرمنطقی حقوق دولتی معادن در سال‌های اخیر، نرخ ارز و تفاوت قابل‌توجه بهای دلار در بازار آزاد و دلار نیمایی، سیاست قیمت‌گذاری دستوری و... اشاره کرد.

دلار، مانع جدی تولید

وی افزود: هزینه‌های تولید ما در بخش‌های مختلف براساس نرخ دلار در بازار آزاد و حتی بالاتر، محاسبه می‌شود. کمااینکه ما تجهیزات و بخشی از مواد اولیه تولید خود را با دلار ۶۰ تا ۷۰ هزار تومانی، خریداری می‌کنیم. کمبود این محصولات در عین گران‌فروشی مهم‌ترین دلایلی هستند که زمینه افزایش هزینه‌های تولید را برای ما پدید می‌آورند.

اما ما در نهایت موظف به فروش محصول خود با احتساب دلار نیمایی هستیم. در شرایطی که نرخ ارز در بازار آزاد با بهای تعیین‌شده برای دلار نیمایی، تفاوت قابل‌توجهی دارد؛ ضربه قابل‌توجهی به ما تحمیل می‌شود. در ماه‌های اخیر با رشد فزاینده بهای این اسکناس امریکایی در بازار آزاد و تثبیت نرخ دلار نیمایی، فاصله قیمتی میان این دو نرخ به حدود ۵۰ درصد هم افزایش یافت. این تجربه لطمات جدی را به برخی تولیدکنندگان که تابع قیمت‌گذاری دستوری هستند، تحمیل می‌کند. علاوه‌براین شاهد بروز رانت و گسترش فساد در اقتصاد خواهیم بود. در همین‌حال بسیاری از صنایع در فضای توصیف‌شده، متضرر شده‌اند.

این فعال صنعت مس گفت: صنایع موظف هستند تمامی ارز حاصل از صادرات خود را ا نرخ دلار نیمایی به کشور بازگردانند. به‌این‌ترتیب از صرفه اقتصادی صادرات نیز برای صنایع به‌شدت کاسته شده است.

وی افزود: علاوه‌براین باید خاطرنشان کرد که از سال گذشته، صادرات مشمول عوارض صادراتی شده است. کمااینکه صادرکنندگان کنسانتره مس موظف به پرداخت عوارض ۵ درصدی برای تولید محصول خود هستند. سال گذشته ابتدا عوارض ۱۰ درصدی روی صادرات کنسانتره مس وضع شد. دریافت این عوارض قابل‌توجه از فعالان این بخش از زنجیره مس، در عمل زمینه توقف کامل تولید را در این بخش فراهم می‌کرد. در نهایت با پیگیری بسیار فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی، نرخ عوارض صادراتی کنسانتره مس به ۵ درصد کاهش یافت، هرچند این نرخ عوارض نیز نسبت به درآمدهای این بخش بسیار محدود است.

زینلی در ادامه افزود: معافیت‌های مالیاتی صادرات که راهکاری تشویقی برای ارتقای حضور محصولات یک صنعت در بازار جهانی بود نیز، در عمل متوقف شده است. در چنین شرایطی و باتوجه به محدودیت‌های پیش‌روی بازگشت ارز صادراتی، سود تولید و فروش یک محصول در بازار جهانی، از دست خواهد رفت.

مخاطرات کمبود نیروی انسانی

وی درباره کمبود نیروی انسانی و تاثیر آن بر تولید گفت: تولید بدون نیروی انسانی ممکن نیست. در سال‌های گذشته شاهد کمبود جدی در تامین نیروی انسانی در حوزه‌های مختلف بوده‌ایم. این محدودیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن نیز به‌چشم می‌خورد. در همین‌حال شاهد کاهش نیروی جوان داوطلب تحصیل و یادگیری در حوزه‌های مهندسی و به‌ویژه در بخش معدن و صنایع‌معدنی هستیم. علاوه‌براین نیروهای متخصص نیز اغلب اقدام به مهاجرت می‌کنند.

این مهاجرت در رده‌های مختلف از سطوح مدیریتی تا کارشناسی و حتی کارگری، در جریان است، بنابراین ابربحران حاکم بر کشور را در سال‌های آتی، باید مهاجرت دانست.

راهکار بهبود

این فعال صنعت مس گفت: راهکارهای متعددی برای تسهیل شرایط تولید از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران وجود دارد. یکسان‌سازی نرخ ارز، مهم‌ترین خواسته فعالان صنعتی و اقتصادی در موقعیت کنونی حاکم بر کشور است. در حال حاضر دلار با چندین نرخ ارز، معامله می‌شود. این نرخ‌های متفاوت ارز، مفاسد اقتصادی جدی را برای اقتصاد ایران، به‌دنبال دارند، بنابراین اصلاح این رویه ضروری است.

وی افزود: کشور در سال‌های گذشته با تحریم، نبود تعاملات مالی و بروز مشکلاتی از جمله کاهش فروش نفت و محدودیت در ارزآوری، روبه‌رو بوده است. در این فضا فعالیت در بخش معدن، صنایع‌معدنی و... به تامین بخشی از نیازهای ارزی کشور، کمک کرده است. بااین‌وجود دولتمردان نسبت به مزیت‌های صادراتی بخش معدن و صنایع وابسته به آن، بی‌تفاوت هستند.زینلی گفت: کاهش ارزش پول ملی یکی از سیاست‌هایی است که گاهی توسط برخی کشورها با هدف ارتقای صادرات انجام می‌شود، اما ایران در حال حاضر از شرایط حاکم بر اقتصاد کشور، برای ارتقای حضور محصولات مختلف در بازار جهانی، بهره‌ای نمی‌گیرد.سیاست‌های دولت به‌گونه‌ای بوده که تراز تجاری کشور در سال ۱۴۰۲ منفی بوده و رکورد شکسته است. این افت قابل‌توجه صادرات تنها در اثر سیاست‌های غلط دولت حاصل شده و بازنگری در آن ضروری است. بانظر به ظرفیت‌های قابل‌توجه بخش معدن، امکان تکیه بیشتر به این ظرفیت‌ها برای ارتقای سهم صادراتی ایران وجود دارد.

آغاز چالش‌های تولید

آریا صادق‌نیت حقیقی، فعال صنعت آلومینیوم اظهار کرد: فعالان صنایع آلومینیوم با مشکلات متعددی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند. نبود ثبات در مقررات حاکم بر عملکرد صنایع، بی‌توجهی سیاست‌گذاران به شرایط تولید صنایع پایین‌دستی، تحریم و دشواری در مسیر واردات و صادرات، تامین دشوار مواد اولیه و... مهم‌ترین چالش‌هایی هستند که روند فعالیت در این بخش را متاثر می‌کنند.

وی افزود: در چنین فضایی، بازگشت دلار صادراتی با نرخ ارز نیمایی به چالشی جدی برای فعالان صنایع پایین‌دستی بدل شده و تولید آنها را از صرفه اقتصادی، خارج کرده است. گویی دولت به‌دنبال تنبیه صادرکنندگان یا دریافت حق‌حساب از آنها است.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز حاصل از صادرات با بهای دلار نیمایی در حالی است که ما مواد اولیه موردنیاز تولید خود را با احتساب دلار در بازار آزاد خریداری می‌کنیم. وی به روند فروش شمش آلومینیوم در بورس کالا اشاره کرد و افزود: مسئولان مدعی هستند نرخ مواد اولیه تولید بسیاری از صنایع در بورس کالا با احتساب نرخ دلار نیمایی، قیمت‌گذاری می‌شود، اما در واقعیت تنها نرخ پایه محصولاتی همچون شمش آلومینیوم، فولاد و.... با احتساب نرخ دلار نیمایی و بهای فروش این محصول در بازار آزاد، قیمت‌گذاری می‌شود. کمبود عرضه یا به‌بیان درست‌تر، مهندسی عرضه این محصولات در بورس کالا، رقابت گسترده‌ای را برای خرید این محصولات، ایجاد می‌کند. کمااینکه در موارد بسیاری، شاهد شکل‌گیری رقابت بیش از ۳۰ درصدی برای خرید شمش آلومینیوم از بورس کالاهستیم، در نتیجه بهای نهایی فروش شمش آلومینیوم به‌شدت افزایش خواهد یافت. در چنین شرایطی، می‌توان این‌طور ادعا کرد که گویی با مهندسی عرضه، مواد اولیه موردنیاز صنایع پایین‌دستی، با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد و همچنین بهای فروش این محصولات در بازارهای بین‌المللی به صنایع پایین‌دستی فروخته می‌شود.

تاثیرپذیری تمامی محصولات از نرخ دلارحقیقی

گفت: بهای سایر مواد اولیه موردنیاز صنایع آلومینیوم کشور از جمله مواد افزودنی، قطعات و تجهیزات یدکی و... نیز تابع دلار در بازار آزاد است. در همین‌حال باید تاکید کرد که نرخ همه محصولات و خدمات مورداستفاده در صنایع از دلار در بازار آزاد متاثر می‌شود. در چنین شرایطی، مسئولان و سیاست‌گذاران چشمان خود را روی واقعیت بسته‌اند و با انکار این شرایط، صادرکنندگان را موظف به بازگشت ارز حاصل از صادرات با نرخ دلار نیمایی می‌کنند.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: در ادامه دلار صادراتی ما در اختیار واردکنندگان قرار می‌گیرد تا محصولات مشابه به کشور وارد و به رقیب جدی ما بدل شوند. گویی سیاست‌گذاران از هیچ تلاشی برای از میان بردن تولید، کوتاهی نمی‌کنند.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: سندیکای صنایع آلومینیوم ایران در طول سال‌های گذشته تلاش گسترده‌ای را به‌کار بسته است تا در تعامل با سیاست‌گذاران و صنایع بالادستی، زمینه عرضه مداوم و منظم شمش را در بورس کالا فراهم کند. این تعامل می‌توانست مانع گران‌فروشی شمش آلومینیوم در بازار داخلی شود، اما نباید فراموش کرد که بخش بزرگی از صنایع بالادستی آلومینیوم کشور به دولت وابسته هستند و گویی از حمایت دولتمردان در مسیر فعالیت خود بهره‌مند می‌شوند.

حقیقی گفت: در شرایطی که فروش مواد اولیه موردنیاز تولید با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد ادامه دارد و امکانی برای اصلاح شرایط در دسترس نیست، انتظار می‌رود سیاست‌گذاران از الزام صادرکنندگان به ارزان‌فروشی دلار، دست بکشند.

وی گفت: مسئولان نسبت به شرایط واقف هستند و این ادعا که نرخ دلار در بازار آزاد را به‌رسمیت نمی‌شناسند، به‌منزله چشم‌پوشی از شرایط تولید و تولیدکنندگان است. در واقع در شرایطی که فعالان صنعتی تحت‌تاثیر شرایط سیاسی و اقتصادی ایران با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند، انتظار می‌رود مسیر تولید و صادرات تسهیل شود، اما نه‌تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه هر روز مانعی جدید در روند فعالیت صنایع و صادرات ایجاد می‌شود.

کلام آخر

فعالیت در حوزه تولید صنایع مختلف با چالش‌های بسیاری همراه است. بدون تردید تداوم این مشکلات به زمینگیر شدن بسیاری از صنایع منتهی می‌شود. کمااینکه در سال‌های اخیر بسیاری از تولیدکنندگان از گردونه تولید و رقابت خارج شده‌اند. این شرایط در نهایت به‌ضرر اقتصاد کشور است، بنابراین انتظار می‌رود سیاست‌گذاران برای حفظ منافع عمومی، این مشکلات را مرتفع کنند. نوسانات نرخ ارز، نبود دورنمای روشن از بهای دلار، فاصله قیمتی قابل‌توجه میان نرخ دلار در بازار آزاد، دلار نیمایی و... از مهم‌ترین عوامل بروز چالش در مسیر فعالیت صنایع است که آینده عملکردی تولید را متاثر می‌کند. باتوجه به چالش‌های پیش‌روی تولید، اصلاح نظام اقتصادی سیاست‌های ارزی کشور، تنها راهکار بهبود شرایط تولید و صادرات است. در سال‌های اخیر شاهد توزیع رانت گسترده‌ای میان وابستگان قدرت و ثروت به بهانه‌های مختلف بوده‌ایم تا زمانی که نرخ ارز در نوسان است، توزیع رانت ادامه دارد و تنها میان افراد مختلف جابه‌جا می‌شود.

در جلسه با اعضای انجمن سنگ مطرح شد؛

باید سهم صنعت سنگ ایران از بازار جهانی افزایش پیدا کند

مدیر اجرایی طرح احیای معادن گفت: با توجه به ظرفیت‌های حوزه سنگ‌های ساختمانی و تزئینی در ایران و با اذعان به تنوع این محصولات در داخل کشور، بدون شک صنعت سنگ ایران می‌تواند جایگاه مناسبی در بازار جهانی به دست آورد.

عباس جرجانی مدیر اجرایی طرح احیای معادن عنوان کرد: با توجه به اینکه تعدادی از معادن تعطیل شده و راکد کشور در حوزه سنگ‌های ساختمانی و سنگ‌های تزئینی هستند، برای بررسی مشکلات این حوزه نیاز به تهیه و تدوین یک نقشه راه برای بهبود وضعیت بازار داریم.

وی با بیان اینکه برای حل مشکلات این حوزه برگزاری جلسات با معدن‌کاران و صاحب‌نظران ادامه خواهد داشت، توضیح داد: گردش مالی حوزه سنگ در کشور ما به نسبت ذخایر بزرگ در این حوزه، بسیار ناچیز است چرا که به زعم فعالان، حوزه سنگ از بخش فرآوری، ماشین آلات و سایر امکانات بی بهره بوده و استفاده نکرده است.

جرجانی تصریح کرد: در این نشست‌ها قرار است به مشکلات سرمایه‌گذاران و فعالان حوزه سنگ از زبان آنها بپردازیم و با فهرست کردن مشکلات این حوزه هم نقشه راهی دقیق‌تر و هم استراتژی کارآمدتری برای رفع مشکلات در نظر بگیریم.

لزوم افزایش سهم ایران در بازار جهانی سنگ ساختمانی

بهرام شکوری رییس انجمن سنگ ایران نیز در این نشست عنوان کرد: حوزه سنگ نیاز به یک فرمانده اقتصاد و تولید دارد تا همه به یک هماهنگی دست پیدا کنند، حوزه‌های منابع طبیعی، محیط زیست، گمرک، بانک مرکزی و ... اگر در هماهنگی قرار نگیرند جز افزایش مشکلات حوزه چیزی به دنبال نخواهد داشت.

شکوری تاکید کرد: سهم ما در صادرات صنعت سنگ در حالی ۱۷۴ میلیون دلار است که گردش مالی این بازار به بیش از ۳۷ میلیارد دلار می‌رسد.

وی افزود: همچنین ظرفیت صنعت سنگ در کشور ما ۳۰ میلیون تن است در حالی که ما کمتر از ۵۰ درصد آن را استفاده می‌کنیم.

رییس انجمن سنگ ایران با بیان اینکه پتانسیل، علاقه، امکانات مالی و امکان واردات ملزومات حوزه سنگ علیرغم همه مشکلات و تحریم‌ها در بخش خصوصی وجود دارد، اظهار کرد: چیزی که ما در این بخش به آن نیاز داریم حمایت‌های دولتی است و هدف ما از حمایت دولتی کمک مالی و سرمایه‌گذاری نیست.

وی افزود: تنها خواسته ما این است که دولت بستری فراهم کند تا بخش خصوصی با آرامش لازم همه امور را بدون دغدغه به انجام برساند و یک آرامش داخلی برای معدن‌دار و سرمایه‌گذار فراهم کند.

شکوری توضیح داد: اگر خواهان آن هستیم که صنعت سنگ توسعه پیدا کند یکی از راه‌های آن همین عارضه‌یابی‌هاست؛ سامانه‌های متعددی که در حال حاضر با آنها سر و کار داریم یکی از موانع ما هستند.

وی اضافه کرد: همچنین باید بدانیم که کار در همه معادن با یک نسخه راه نمی‌افتد و اگر یک بخش مانند مس نیاز به واردات ماشین آلات صفر کیلومتر دارد، این مساله در بخش صنعت سنگ متفاوت است و کار با ماشین آلات ده یا بیست سال کارکرد هم راه می‌افتد در نتیجه قرار نیست ما به جای صاحبان سرمایه و صاحبان معادن فکر کنیم.

رییس انجمن سنگ ایران با اشاره به اینکه یکی دیگر از معضلاتی که ما در این معادن با آن روبرو هستیم مساله سوخت است، تصریح کرد: درخواست ما از سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران این است که نقشه راهی تدوین و طراحی کنید که مختص صنعت سنگ باشد و بتواند تمام موانع و مشکلات داخلی را از سر راه فعالان این حوزه بردارد.

وی تاکید کرد: همچنین من پیشنهادی تحت عنوان «کنسرسیوم صادرات» مطرح کردم که کار آن فقط خرید سنگ نیست و در واقع بستر سازی برای افرادی است که تولید سنگ دارند و کنسرسیوم پلتفرمی را ایجاد می‌کند که در آن سنگ‌های تولید شده را عرضه کنند.

شکوری خاطرنشان کرد: امیدواریم ایمیدرو به عنوان سازمان توسعه و نوسازی معادن بتواند در حل این مشکلات به معادن سنگ کمک کند و با ادامه این جلسات بتوانیم راه حل‌های منطقی‌تری را با همفکری اعضا به دست آوریم.

حل مشکلات حوزه سنگ دور از دسترس نیست

حسام مقدمعلی معاون طرح‌های توسعه معدن و صنایع معدنی ایمیدرو در ادامه جلسه ضمن اشاره فهرست وار به مشکلات مطرح شده از سوی فعالان این حوزه گفت: بخشی از مشکلاتی که در این نشست به آن تنها فهرست وار به مواردی که در این جلسه مطرح شد اشاره می‌کنم؛ تدوین یک مدل برای واگذاری محدوده‌های حدود یک کیلومتر مربع از جمله مواردی است که در این نشست به آن اشاره شد و در جلسه‌های بعدی بیشتر به آن خواهیم پرداخت.

وی افزود: توسعه فعالیت سنگ‌های ساختمانی (ظرفیت سبدی استان‌های مختلف با توجه به شرایط سلیقه‌ای بازار)، مساله برق شهرک‌های صنعتی، واردات ماشین آلات و تدوین یک استراتژی در حوزه سنگ، متفاوت از معادن مس، سنگ آهن و... مسائل مهمی است که با حضور فعالان حوزه در رابطه با آن تدابیری اندیشیده خواهد شد.مقدمعلی همچنین خاطرنشان کرد: موضوع تشکیل کنسرسیوم صادراتی و ایجاد فرصت‌های صادراتی می‌تواند جذابیت صنعت سنگ را افزایش دهد و البته صنعت سنگ نیز ظرفیت تشکیل این کنسرسیوم را دارد.گفتنی است نشست بازار حوزه سنگ ساختمان و سنگ‌های تزئینی با حضور عباس جرجانی مدیر اجرایی طرح احیای معادن، حسام مقدمعلی معاون طرح‌های توسعه معدن و صنایع معدنی ایمیدرو، بهرام شکوری رییس انجمن سنگ ایران و تعدادی از روسای خانه‌های معدن استان‌ها و فعالان این حوزه برگزار و مقرر شد برگزاری این جلسات به صورت ماهانه و به منظور پیگیری مسائل تداوم داشته باشد.

روزگار معدن
چهارشنبه
۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

رشد تقاضا لیتیوم را گران کرد

قیمت لیتیوم پس از کاهش تقاضا برای خودروهای برقی از طرف چین در مسیر نزولی قرار گرفت؛ اما قیمت این فلز در ماه ژوئن در کانال صعودی قرار گرفت و پیش‌بینی می‌شود با توجه به نیاز دنیا به خودروهای برقی، در آینده نزدیک کشورهای دارای لیتیوم برنامه‌های جدیدی را برای اکتشاف و استخراج همراه با جذب سرمایه‌گذار در دستور کار قرار دهند.داده‌هایی که اداره آمار ملی Indec در روز جمعه ۷ژوئن منتشر کرد، نشان می‌دهد که میزان استخراج لیتیوم در آرژانتین، به عنوان چهارمین تولیدکننده بزرگ فلز در جهان، از ماه ژانویه تا آوریل سال‌جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۴۹.۷درصد افزایش داشته است. لیتیوم به عنوان فلز فوق‌العاده سبک مورد علاقه سازندگان باتری‌های قابل شارژ شناخته شده است که در آرژانتین رونق زیادی دارد و با اعلام پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها در زمینه ساخت باتری‌های قابل شارژ استخراج فلز لیتیوم نیز در این کشور تقویت شده است.آرژانتین به همراه دو کشور شیلی و بولیوی مثلث لیتیوم را تشکیل می‌دهند و از کشورهایی همچون کانادا و چین سرمایه‌گذارانی را برای توسعه بخش معدنی این فلز جذب کرده‌اند. این موضوع توانسته است تا حدودی رکود اقتصادی و تورمی سه‌رقمی حاکم بر این کشورها را کنترل کند.لیتیوم برای ناوگان خودروهای برقی آینده موردنیاز است و از این‌رو طی سال‌های اخیر افزایش سرسام‌آور قیمت آن در بازار مطرح بوده است و این موضوع تا سال گذشته پیش از کاهش فروش خودروهای برقی در چین ادامه داشت و پس از آن روند قیمتی نزولی شد. قیمت کربنات‌لیتیوم در ماه ژوئن نزدیک به ۱۰۰هزار یوآن به ازای هر تن بود که در دسامبر ۲۰۲۳ به کمترین قیمت خود طی دوسال اخیر رسید و پس از آن قیمت فعلی در میان مازاد مواد خام برای تولیدکنندگان باتری خودروهای الکتریکی، به صورت محدود مورد معامله قرار گرفت.اگرچه صنعت خودروهای برقی به دلیل یارانه‌های دولتی که به تولیدکنندگان تخصیص داده می‌شود، به مقابله با مازاد باتری ادامه داد و از این رو معدنچیان لیتیوم به افزایش ظرفیت و اکتشاف ذخایر جدید ادامه دادند و انتظارات از مازاد عرضه را افزایش دادند.امید به تعادل نهایی در بازار، شیلی را به این سمت سوق داد که قصد دارد تولید را در یک‌دهه آینده دوبرابر کند. چنین تحولاتی به دنبال کاهش قیمت باتری‌ها به‌دلیل ادامه پاک‌سازی موجودی‌های مواد اولیه و محصول نهایی از سوی پکن در سال ۲۰۲۲ توسط تولیدکنندگان خودروهای برقی انجام می‌شود.علاوه بر این، تعرفه‌های گسترده از سوی ایالات‌متحده و موانع تجاری اتحادیه اروپا باعث افزایش عدم‌اطمینان در مورد توانایی چین برای جبران سرعت پایین تولید خودروهای الکتریکی شده است.

به دنبال تحولات بازارهای جهانی مطرح شد:

افزایش قیمت مس و حجم تقاضا

مهدی نجفی

مس یک فلز مهم در سراسر جهان محسوب می‌شود و بسیاری از صنایع در جهان به این فلز وابسته هستند. قیمت این فلز اخیرا افزایش یافته که دلیل این افزایش قیمت به باور کارشناسان رشد اقتصادی چین، کاهش تولید و عرضه و همین‌طور پیشنهاد ادغام دو شرکت بزرگ در حوزه معدن است.

از طرفی حجم تقاضا برای فلز مس در گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر روندی افزایشی به خود گرفته و اخیرا این روند در قیمت فلز مذکور در بازار انعکاس پیدا کرده است. امروز افزایش قیمت فلز مس تصفیه شده توجه بسیاری از سرمایه‌گذاران را به خود جلب کرده است. البته باید گفت که رشد حجم عرضه در مقیاس گسترده به بازار، کار ساده‌ای نبوده و نمی‌توان از آن به عنوان راه‌حلی سریع برای رفع کمبود در بازار نام برد.

با این همه، گسترش پروژه‌های توسعه‌ای و افزایش حجم عرضه قراضه ممکن است پاسخ سریع‌تری برای رفع مشکل کمبودهای موجود در بازار این فلز سرخ را ارائه دهد.

در این بین یکی از راه‌های رفع کمبودها در بازار مس، افزایش میزان تولید از سوی شرکت‌های معدنی شناخته شده است. در همین راستا، تعداد زیادی از شرکت‌ها در هفته‌های اخیر در رابطه با آغاز فرآیند تولید در پروژه‌های خود، اطلاعیه‌هایی را ارائه داده‌اند. در ادامه باید گفت که اگرچه توسعه پروژه‌های معدنی دشوار است اما راه‌اندازی پروژه‌های معدنی جدید کاری بسیار سخت‌تر است. تاجایی که زمان اکتشاف تا رسیدن به مرحله تولید در پروژه‌های جدید مس گاهی حدود ۲۰ سال اعلام شده است.

قیمت سه ماهه مس در معاملات روزانه بورس فلزات لندن در تاریخ ۲۰ می۲۰۲۴، به رکورد ۱۱هزار و ۱۰۴ دلار و ۵۰ سنت در هر تن رسید. در بازار کنسانتره مس نیز در ماه می۲۰۲۴ رکوردهای جدیدی به ثبت رسید.

در همین راستا، تعرفه‌های ذوب و پالایش مس در واحدهای ذوب، پایین‌ترین میزان در چندین سال گذشته (از سال ۲۰۲۳ به بعد) را به ثبت رساند در واقع تعرفه‌های ذوب و پالایش مس در حال حاضر به ارقامی منفی رسیده‌اند که در قالب تخفیف به شرکت‌های معدنی ارائه می‌شوند.

اخیرا براساس شاخص قیمت هفتگی، موسسه «Fastmarkets» تعرفه ذوب کنسانتره مس با شرط تحویل محموله در بنادر منطقه آسیا اقیانوسیه و تقبل هزینه ارسال توسط خریدار (cif) را رقمی حدود منفی سه دلار و ۸۰ سنت در هر تن (در قالب ارائه تخفیف) در روز جمعه ۲۴ می۲۰۲۴ ارزیابی کرد.

■ ثبت پایین‌ترین رقم برای تعرفه ذوب کنسانتره مس

رقم گزارش شده نسبت به تعرفه ذوب مس تعیین شده در ۱۷ می‌سال ۲۰۲۴ حدود ۰/۸ دلار در هر تن کاهش را تجربه کرد که پایین‌ترین تعرفه ذوب به ثبت رسیده از سوی موسسه «Fastmarkets» از سال ۲۰۱۳ به شمار می‌رود.

اخیرا نیز افزایش قیمت مس و کنسانتره مس، بازار این فلز را به شدت تحت تاثیر قرار داد. همچنین پیشنهاد خرید سهام دارایی‌های مس شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP» برای دستیابی به رویای تبدیل شدن به بزرگ‌ترین تولیدکننده مس در جهان، مورد پذیرش واقع نشد. اگرچه شرکت «BHP» با این کار قصد داشت همزمان در هزینه‌های تولید صرفه‌جویی کرده و میزان تولید مس خود را افزایش دهد اما هنوز مشخص نیست که انجام فرآیند ادغام منجر به افزایش میزان تولید مس شرکت «BHP» می‌شد یا خیر؟

ویل آدامز تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» عنوان کرد: پیشنهاد خرید سهام دارایی‌های مس شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP» بر وضعیت بازار مس تاثیرگذاشته است. بر همین اساس، حجم تقاضا برای فلز مس در گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر روندی بسیار افزایشی به خود گرفته و اخیرا این روند صعودی در قیمت فلز مذکور در بازار انعکاس یافته است.

افزایش میزان تولید مس شرکت‌های معدنی

یکی از راه‌های رفع کمبودها در بازار مس، افزایش میزان تولید از سوی شرکت‌های معدنی است. در همین راستا، تعداد زیادی از شرکت‌ها در هفته‌های اخیر در رابطه با آغاز فرآیند تولید در پروژه‌های خود اطلاعیه‌هایی را ارائه کرده‌اند.

در همین زمینه شرکت چینی «MMG» که مدیریت معدن مس «Las Bambas» در کشور پرو را برعهده دارد، در ماه می ۲۰۲۴ اعلام کرد که توسعه پروژه مذکور ممکن است در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ آغاز شود.

در اطلاعیه شرکت نامبرده ذکر شده است در صورتی که روند راه‌اندازی توسعه پروژه طبق برنامه در اوایل سال ۲۰۲۵ به ظرفیت ۱۰۰درصد برسد، میزان تولید مس در معدن «Las Bambas» از ۳۰۰ هزار تن در سال ۲۰۲۳ به سالانه ۴۰۰ هزار تن خواهد رسید. لازم به ذکر است که روند توسعه در معدن «Las Bambas» به دلیل اعتراضات جوامع محلی در کشور پرو به تعویق افتاده بود.

در اواسط ماه می۲۰۲۴، شرکت «Southern Copper Corp» اعلام کرد که به توسعه پروژه مس «Tia Maria» تحت مدیریت خود در کشور پرو ادامه خواهد داد. لازم به یادآوری است که این پروژه از سال ۲۰۱۵ با اعتراضات جوامع محلی روبه‌رو شده بود اما اکنون شرکت نامبرده عنوان کرده که در حال حاضر زمان مناسبی برای توسعه پروژه مس «Tia Maria» است.

در همین رابطه شان اوسمار، مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals» بیان کرد: رشد قیمت مس را نمی‌توان تنها عامل تاثیرگذار در افزایش تمایل شرکت‌ها در ادامه روند توسعه پروژه‌های خود اعلام کرد. وی معتقد است که افزایش قیمت طلا موجب رشد تولید مس خواهد شد. بیش از نیمی از حجم کل عرضه مس در آینده از منبع ذخایر چند فلزی تامین خواهد شد بر همین اساس، افزایش قیمت طلا امکان‌سنجی مالی یک پروژه معدنی مس طلا را بهبود خواهد بخشید.

■ پروژه‌های معدنی نوپا

اوسمار بر این باور است اگرچه توسعه پروژه‌های معدنی دشوار خواهد بود اما راه‌اندازی پروژه‌های معدنی جدید کاری بسیار سخت‌تر است. وی همچنین زمان اکتشاف تا رسیدن به مرحله تولید در پروژه‌های جدید مس را حدود ۲۰ سال اعلام کرد و این در حالی است که این رقم در یک دهه گذشته کمتر از ۱۰ سال بود. مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals» حتی پای خود را فراتر گذاشت و اعلام کرد: توسعه پروژه‌های نوپا ممکن است با چاشنی شانس هم همراه باشد. اگر یک شرکت به دنبال اجرای یک پروژه توسعه‌ای در محل دارایی‌ها و زیرساخت‌های معدنی خود بوده و از حمایت جامعه محلی نیز برخوردار باشد، احتمال موفقیت‌آمیز بودن توسعه پروژه این شرکت بسیار بالا خواهد بود.

اوسمار خاطرنشان کرد: طبق تحلیل‌های انجام شده از هر پنج پروژه یک پروژه معدنی در موعد تعیین شده و در چارچوب بودجه اختصاص یافته راه‌اندازی می‌شود.

از دیدگاه وی، گاهی اوقات در رابطه با راه‌اندازی پروژه‌های معدنی سوءبرداشت‌هایی صورت می‌گیرد و از آنجا که سرمایه‌گذاران تصور می‌کنند یک شرکت معدنی ظرفیت بالاتری برای عرضه مواد تولیدی خود دارد، پس احتمال ضرر در سرمایه‌گذاری در این شرکت‌ها نسبت به شرکت‌های کوچک‌تر کمتر است اما با این وجود داده‌های ارزیابی شده خلاف این مطلب را ثابت می‌کند. علاوه‌براین، شرکت‌های بزرگی هم وجود دارد که سرمایه‌گذاری در آنها موجب افزایش میزان تولید شده است.مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals» اظهار داشت: خطری که چنین سرمایه‌گذارانی ممکن است در توسعه این پروژه‌های معدنی در بلندمدت با آن مواجه شوند این است که قیمت مس احتمال دارد روندی نزولی را تجربه کند.ویل آدامز، تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» خاطرنشان کرد: حجم عرضه و تقاضای مس در بازار به اندازه روند صعودی اخیر قیمت‌های آن، رشد را تجربه نکرده است. حجم ذخایر مس در انبارهای بورس آتی شانگهای به شدت افزایش یافته است و کاهش اختلاف قیمت‌های این فلز در بورس فلزات لندن نشان از محدودیت دسترسی به فلز نامبرده در بازار ندارد. علاوه‌براین، کاهش تعرفه‌های ذوب و پالایش را می‌توان به مازاد تولید واحدهای ذوب نسبت داد و این مسئله ارتباطی با رشد حجم تقاضا برای کنسانتره مس در بازار فیزیکی ندارد.به علاوه روند صعودی اخیر قیمت مس به تحولات بازار آتی مس در بورس کالای شیکاگوی آمریکا (CME) و جابه‌جایی محموله‌های نگهداری شده در انبارهای ذخایر بازار فیزیکی ارتباط دارد. بر همین اساس، امکان تحویل بسیاری از محموله‌های مس موجود به انبار ذخایر بورس کالای شیکاگو به دلیل شرایط ایجاد شده وجود ندارد.

از این رو به نظر می‌رسد حجم عرضه مس از طریق بازار قراضه چین با روندی صعودی همراه شده است به طوری که افزایش قیمت این فلز باعث شد تمایل معامله‌گران برای بالا بردن حجم عرضه قراضه خود به واحدهای ذوب افزایش پیدا کند.

■ رونق معادن داخلی در پی افزایش قیمت جهانی مس

چندی پیش کوروش شعبانی نایب‌رییس انجمن مس ایران درباره علت افزایش قیمت مس در سطح جهانی گفت: عوامل مختلفی ممکن است در افزایش قیمت مس نقش داشته باشند. از جمله این عوامل می‌توان به رشد اقتصادی چین اشاره کرد زیرا چین درحال تلاش برای بازگشت به شرایط اقتصادی و تجاری و همین‌طور اجرای برنامه‌های اقتصادی قبل از شیوع کرونا است و همین‌طور، کمبود تولید و عرضه این محصول در بازارهای جهانی بر افزایش قیمت این فلز تاثیرگذار بوده است.

او درباره تاثیر افزایش قیمت جهانی مس و تاثیر آن بر بازار ایران تشریح کرد: عمده صنایع و معادن مس ایران، کوچک مقیاس هستند و درتولیدهای کوچک مقیاس، هزینه‌ها بالاست و صرفه اقتصادی معادن و صنایع کوچک محدود است اما برای معادن بزرگ‌تر با مقیاس جهانی، ممکن است هزینه‌های تمام شده تولید، نصف قیمت جهانی مس باشد اما در معادن کوچک مقیاس به دلیل کوچک بودن، پرریسک بودن و پرهزینه بودن، حاشیه سود پایین است. وقتی قیمت جهانی افزایش پیدا می‌کند، حاشیه سود بالاتر می‌رود و این امکان به وجود می‌آید که معادن کوچک را هم راه‌اندازی کرد و تولید را افزایش داد.

شعبانی درباره صادرات مس ایران با توجه به افزایش قیمت جهانی اذعان داشت: افزایش قیمت جهانی مس و وارد شدن آن به کانال ۱۰هزار دلار به ازای هر تن با توجه به افزایش قیمت دلار داخلی، صادرات به صرفه‌تر می‌شود و رونق بیشتری پیدا می‌کند.او درباره چالش‌های سایر کشورها به دلیل افزایش قیمت جهانی مس تصریح کرد: برای کشورهایی که واردکننده مس هستند، چالش‌هایی به وجود می‌آید. به طور مثال کشوری مثل ژاپن که واردکننده مس هست، هزینه تمام‌شده کالاهایی مثل خودرو، لوازم الکتریکی و... به دلیل افزایش قیمت مس ممکن است افزایش قیمت داشته باشد.

افزایش قیمت مس موجب رشد عرضه در بازار خواهد شد؟

افزایش بی‌سابقه قیمت فلز مس تصفیه شده و کمبود کنسانتره آن، اخیرا توجه بسیاری از سرمایه‌گذاران را به خود جلب کرده است. رشد حجم عرضه در مقیاس گسترده به بازار، کار ساده‌ای نبوده و نمی‌توان از آن به عنوان راه‌حلی سریع برای رفع کمبود در بازار نام برد. با این حال، گسترش پروژه‌های توسعه‌ای و افزایش حجم عرضه قراضه ممکن است پاسخ سریع‌تری برای رفع مشکل کمبودهای موجود در بازار این فلز سرخ را ارائه دهد.قیمت سه ماهه مس در معاملات روزانه بورس فلزات لندن در تاریخ ۲۰ می ۲۰۲۴، به رکورد ۱۱ هزار و ۱۰۴ دلار و ۵۰ سنت در هر تن رسید.در بازار کنسانتره مس نیز در ماه می ۲۰۲۴ رکوردهای جدیدی به ثبت رسید. در همین راستا، تعرفه‌های ذوب و پالایش مس در واحدهای ذوب، پایین‌ترین میزان در چندین سال گذشته (از سال ۲۰۲۳ به بعد) را به ثبت رساند؛ در واقع تعرفه‌های ذوب و پالایش مس در حال حاضر به ارقامی منفی رسیده‌اند که در قالب تخفیف به شرکت‌های معدنی ارائه می‌شوند.اخیرا بر اساس شاخص قیمت هفتگی، موسسه «Fastmarkets» تعرفه ذوب کنسانتره مس با شرط تحویل محموله در بنادر منطقه آسیا اقیانوسیه و تقبل هزینه ارسال توسط خریدار (cif) را رقمی حدود منفی سه دلار و ۸۰ سنت در هر تن (در قالب ارائه تخفیف) در روز جمعه ۲۴ می ۲۰۲۴ ارزیابی کرد.

■ ثبت پایین‌ترین رقم برای تعرفه ذوب کنسانتره مس

رقم گزارش شده نسبت به تعرفه ذوب مس تعیین شده در ۱۷ می سال ۲۰۲۴ حدود ۰/۸ دلار در هر تن کاهش را تجربه کرد که پایین‌ترین تعرفه ذوب به ثبت رسیده از سوی موسسه «Fastmarkets» از سال ۲۰۱۳ به شمار می‌رود.

اخیرا نیز افزایش قیمت مس و کنسانتره مس، بازار این فلز را به شدت تحت تاثیر قرار داد. همچنین پیشنهاد خرید سهام دارایی‌های مس شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP» برای دستیابی به رویای تبدیل شدن به بزرگ‌ترین تولیدکننده مس در جهان، مورد پذیرش واقع نشد. اگرچه شرکت «BHP» با این کار قصد داشت همزمان در هزینه‌های تولید صرفه‌جویی کرده و میزان تولید مس خود را افزایش دهد اما هنوز مشخص نیست که انجام فرایند ادغام منجر به افزایش میزان تولید مس شرکت «BHP» می‌شد یا خیر؟ویل آدامز، تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» عنوان کرد: پیشنهاد خرید سهام دارایی‌های مس شرکت «Anglo American» از سوی شرکت «BHP» بر وضعیت بازار مس تاثیرگذاشته است. بر همین اساس، حجم تقاضا برای فلز مس در گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر روندی بسیار افزایشی به خود گرفته و اخیرا این روند صعودی در قیمت فلز مذکور در بازار انعکاس یافته است.

■ افزایش میزان تولید مس شرکت‌های معدنی

یکی از راه‌های رفع کمبودها در بازار مس، افزایش میزان تولید از سوی شرکت‌های معدنی است. در همین راستا، تعداد زیادی از شرکت‌ها در هفته‌های اخیر در رابطه با آغاز فرایند تولید در پروژه‌های خود اطلاعیه‌هایی را ارائه کرده‌اند.

در همین زمینه، شرکت چینی «MMG» که مدیریت معدن مس «Las Bambas» در کشور پرو را بر عهده دارد، در ماه می ۲۰۲۴ اعلام کرد که توسعه پروژه مذکور ممکن است در نیمه دوم سال ۲۰۲۴ آغاز شود.در اطلاعیه شرکت نامبرده ذکر شده است در صورتی که روند راه‌اندازی توسعه پروژه طبق برنامه در اوایل سال ۲۰۲۵ به ظرفیت ۱۰۰ درصد برسد، میزان تولید مس در معدن «Las Bambas» از ۳۰۰ هزار تن در سال ۲۰۲۳ به سالانه ۴۰۰ هزار تن خواهد رسید. لازم به ذکر است که روند توسعه در معدن «Las Bambas» به دلیل اعتراضات جوامع محلی در کشور پرو به تعویق افتاده بود.در اواسط ماه می ۲۰۲۴، شرکت «Southern Copper Corp» تحت مدیریت خود در کشور پرو ادامه خواهد داد. لازم به یادآوری است که این پروژه از سال ۲۰۱۵ با اعتراضات جوامع محلی روبه‌رو شده بود اما اکنون شرکت نامبرده عنوان کرده که در حال حاضر زمان مناسبی برای توسعه پروژه مس «Tia Maria» است.در همین رابطه شان اوسمار، مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals»، بیان کرد: رشد قیمت مس را نمی‌توان تنها عامل تاثیرگذار در افزایش تمایل شرکت‌ها در ادامه روند توسعه پروژهای خود اعلام کرد.وی معتقد است که افزایش قیمت طلا موجب رشد تولید مس خواهد شد. بیش از نیمی از حجم کل عرضه مس در آینده از منبع ذخایر چند فلزی تامین خواهد شد؛ بر همین اساس، افزایش قیمت طلا امکان‌سنجی مالی یک پروژه معدنی مس طلا را بهبود خواهد بخشید.

■ پروژه‌های معدنی نوپا

اوسمار بر این باور است اگرچه توسعه پروژه‌های معدنی دشوار خواهد بود اما راه‌اندازی پروژه‌های معدنی جدید کاری بسیار سخت‌تر است.وی همچنین زمان اکتشاف تا رسیدن به مرحله تولید در پروژه‌های جدید مس را حدود ۲۰ سال اعلام کرد و این در حالی است که این رقم در یک دهه گذشته کمتر از ۱۰ سال بود.مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals» حتی پای خود را فراتر گذاشت و اعلام کرد: توسعه پروژه‌های نوپا ممکن است با چاشنی شانس هم همراه باشد. اگر یک شرکت به دنبال اجرای یک پروژه توسعه‌ای در محل دارایی‌ها و زیرساخت‌های معدنی خود بوده و از حمایت جامعه محلی نیز برخوردار باشد، احتمال موفقیت‌آمیز بودن توسعه پروژه این شرکت بسیار بالا خواهد بود.اوسمار خاطرنشان کرد: طبق تحلیل‌های انجام شده، از هر پنج پروژه یک پروژه معدنی در موعد تعیین شده و در چارچوب بودجه اختصاص یافته راه‌اندازی می‌شود.از دیدگاه وی، گاهی اوقات در رابطه با راه‌اندازی پروژه‌های معدنی سوبرداشت‌هایی صورت می‌گیرد و از آنجایی که سرمایه‌گذاران تصور می‌کنند یک شرکت معدنی ظرفیت بالاتری برای عرضه مواد تولیدی خود دارد، پس احتمال ضرر در سرمایه‌گذاری در این شرکت‌ها نسبت به شرکت‌های کوچک‌تر کمتر است اما با این وجود داده‌های ارزیابی شده خلاف این مطلب را ثابت می‌کند. علاوه‌براین، شرکت‌های بزرگی هم وجود دارد که سرمایه‌گذاری در آن‌ها موجب افزایش میزان تولید شده است.مدیر اجرایی شرکت «Triple Flag Precious Metals» اظهار داشت: خطری که چنین سرمایه‌گذارانی ممکن است در توسعه این پروژه‌های معدنی در بلندمدت با آن مواجه شوند این است که قیمت مس احتمال دارد روندی نزولی را تجربه کند.ویل آدامز، تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» خاطرنشان کرد: حجم عرضه و تقاضای مس در بازار به اندازه روند صعودی اخیر قیمت‌های آن، رشد را تجربه نکرده است. حجم ذخایر مس در انبارهای بورس آتی شانگهای به شدت افزایش یافته است و کاهش اختلاف قیمت‌های این فلز در بورس فلزات لندن نشان از محدودیت دسترسی به فلز نامبرده در بازار ندارد. علاوه‌براین، کاهش تعرفه‌های ذوب و پالایش را می‌توان به مازاد تولید واحدهای ذوب نسبت داد و این مسئله ارتباطی با رشد حجم تقاضا برای کنسانتره مس در بازار فیزیکی ندارد.به علاوه روند صعودی اخیر قیمت مس به تحولات بازار آتی مس در بورس کالای شیکاگوی آمریکا (CME) و جابه‌جایی محموله‌های نگهداری شده در انبارهای ذخایر بازار فیزیکی ارتباط دارد. بر همین اساس، امکان تحویل بسیاری از محموله‌های مس موجود به انبار ذخایر بورس کالای شیکاگو به دلیل شرایط ایجاد شده وجود ندارد.از این رو، به نظر می‌رسد حجم عرضه مس از طریق بازار قراضه چین با روندی صعودی همراه شده است؛ به طوری که افزایش قیمت این فلز باعث شد تمایل معامله‌گران برای بالا بردن حجم عرضه قراضه خود به واحدهای ذوب افزایش پیدا کند.

برمدار جهان

تجارت پر نوسان سرب طی دهه گذشته

کره جنوبی طی ۱۰ سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ توانسته با عبور از استرالیا به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده شمش سرب جهان شناخته شود؛ اختلاف ۵۰ هزارتنی در صادرات شمش سرب کره جنوبی نسبت به استرالیا در سال ۲۰۲۲ به ۱۰۰ هزار تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است.

کاربرد سرب در باتری‌ها و رشد روز افزون خودروهای برقی باعث شده سرب به‌عنوان یک محصول مهم شناخته شود؛ اما سمی بودن و خطرات زیست‌محیطی آن باعث ایجاد چالش‌هایی درباره آینده تجارت این محصول شده؛ به‌طوری که تجارت جهانی شمش سرب طی بازه ۱۰ ساله ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ روند خاصی نداشته و کاملا نوسانی بوده است.

فلز سرب به‌دلیل دارا بودن خواص قابل توجهی مانند استخراج راحت از سنگ معدن، چگالی بالا، مقاومت در برابر خوردگی و انعطاف‌پذیری یک فلز کاربردی به‌شمار می‌رود که در زمینه‌های مختلف از جمله در صنایع ساخت و تولید باتری، کابل‌ها، صنعت شیشه‌سازی و سرامیک و هم‌چنین در سازه‌های ساختمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیش‌ترین استفاده از فلز و شمش سرب در صنعت حمل و نقل و باتری‌سازی برای ساخت باتری‌های اسید سرب است.

میزان تجارت شمش سرب از ۲ میلیون و ۸۳۶ هزارتن در سال ۲۰۱۴ به حدود ۳ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است. بیش‌ترین میزان تجارت شمش سرب در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به ترتیب ۳ میلیون و ۲۳۸ هزارتن و ۳ میلیون و ۲۱۱ هزارتن بوده و سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ اندکی کاهش اتفاق افتاده که دلیل آن، کاهش تجارت در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ در مقایسه با نیمه دوم سال ۲۰۱۷ است.

پس از سال ۲۰۱۹ با همه‌گیری کووید-۱۹ و کاهش فعالیت اقتصادی تجارت شمش سرب کاهش یافته و به کم‌ترین میزان خود طی ۱۰ سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ رسیده و در سال ۲۰۲۰ به میزان ۲ میلیون و ۶۴۱ هزارتن ثبت شده اما در سال ۲۰۲۱ با کنترل همه‌گیری کووید-۱۹ و بهبود فعالیت اقتصادی، تجارت شمش سرب افزایش داشته است. ت

جارت شمش سرب در سال ۲۰۲۲ با کاهش حدودی ۱۸۵ هزار تنی نسبت به ۲۰۲۱ به حدود ۲ میلیون و ۸۷۰ هزار تن رسیده؛ در حالی‌که در سال ۲۰۲۳ تجارت شمش سرب با روند افزایشی که داشته به حدود ۳ میلیون تن رسیده است.

کشورهای برتر صادرکننده و واردکننده شمش سرب

این فلز در مقادیر کمی از پوسته زمین یافت می‌شود اما ذخایر قابل توجهی از این ماده به‌ویژه در ایالات متحده، کانادا، استرالیا، اسپانیا، آلمان، آفریقا و آمریکا جنوبی وجود دارد.

بزرگ‌ترین تولید کننده سرب، چین است که تقریبا ۵۰ درصد از سرب جهان را تولید می‌کند. پس از چین، کشورهای استرالیا، پرو، آمریکا و مکزیک بزرگ‌ترین تولیدکنندگان سرب هستند؛ هم‌چنین کره جنوبی، استرالیا و هند به ترتیب بزرگ‌ترین صادرکنندگان و آمریکا، هند و آلمان به ترتیب بزرگ‌ترین واردکنندگان شمش سرب در جهان هستند.

در بازه ۱۰ ساله ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ حدود ۱۲ درصد از صادرات جهانی شمش سرب متعلق به کره‌جنوبی بوده و پس از آن استرالیا با ۹ درصد در رده دوم بزرگ‌ترین صادرکنندگان شمش سرب جهان قرار گرفته است؛ بیش‌ترین میزان صادرات از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۶ متعلق به استرالیا بوده است.

از سال ۲۰۱۷ تا سال ۲۰۲۳ رتبه اول صادرات شمش سرب متعلق به کره جنوبی بوده که سهم آن از صادرات ۱۲ درصد است و استرالیا با کاهش حجم صادرات شمش سرب در رتبه دوم قرار گرفته و میزان صادرات آن نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۳۶ درصد کاهش داشته است؛ هم‌چنین در سال ۲۰۲۱ استرالیا با اختلاف نامحسوسی از کره جنوبی به بیش‌ترین میزان تجارت شمش سرب یعنی حدود ۳۰۳ هزارتن رسیده و مجددا رتبه اول صادرکنندگان شمش سرب در جهان را گرفته است.

مهم‌ترین مقاصد شمش سرب استرالیا کشورهای انگلستان، هند، چین و ویتنام هستند.

هند دارای سهم ۹ درصدی از صادرات جهانی شمش سرب و سومین صادرکننده برتر این محصول در جهان است. صادرات شمش سرب هند در طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ روندی افزایشی را طی کرده است؛ به طوری که از حدود ۸۰ هزار تن در سال ۲۰۱۴ به حدود ۲۴۶ هزار تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است.

کانادا چهارمین صادرکننده شمش سرب و سهم آن از صادرات جهانی ۶ درصد است؛ صادرات این محصول کانادا در طی ۱۰ سال مورد بررسی روند خاصی نداشته اما در مجموع کاهشی بوده؛ به‌طوری که از حدود ۲۷۱ هزار تن در سال ۲۰۱۴ به حدود ۱۶۴ هزار تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است. بلژیک در رتبه پنجم صادرات شمش سرب قرار دارد و ۵ درصد از سهم تجارت شمش سرب متعلق به این کشور است. صادرات شمش سرب بلژیک در طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ به‌طور کلی روند کاهشی داشته و از حدود ۱۵۵ هزار تن در سال ۲۰۱۴ به حدود ۱۴۲ هزار تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است.

سهم آمریکا از واردات شمش سرب حدود ۱۸ درصد است که این موضوع نشان می‌دهد این کشور بزرگ‌ترین واردکننده شمش سرب در جهان است؛ واردات شمش سرب آمریکا در سال ۲۰۲۳ حدود ۵۳۲ هزار تن ثبت شده که نسبت به سال ۲۰۲۲ حدود ۱۲۰ هزار تن کاهش داشته است.

کشورهای مهم تامین‌کننده شمش سرب آمریکا، کشورهای کانادا، کره جنوبی و مکزیک هستند؛ هم‌چنین با توجه به اطلاعات سازمان تجارت جهانی، متوسط واردات سرب آمریکا طی ۱۰ سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ حدود ۵۵۰ هزار تن به ثبت رسیده است.

هند در رتبه دوم واردکنندگان برتر شمش سرب در جهان قرار دارد و سهم آن از تجارت حدود ۸ درصد است. طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ واردات شمش سرب هند تغییرات چندانی نداشته و از حدود ۲۱۳ هزار تن در سال ۲۰۱۴ به حدود ۲۰۰ هزار تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است؛ متوسط واردات شمش سرب هند طی بازه ۱۰ ساله ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ حدود ۲۳۷ هزار تن بوده است. هند بیش‌ترین واردات شمش سرب را از کره جنوبی، امارات و مالزی داشته است.

روزگار معدن
چهارشنبه
۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

یادداشت

تکنولوژی معدنی نیازمند به‌روزرسانی

آرش فرشیدفر
فعال صنعتی

ایران از جمله کشورهای غنی و ثروتمند جهان به لحاظ بهره‌مندی از ذخایر و پتانسیل‌های معدنی به شمار می‌آید؛ به نحوی که در حال حاضر در میان ۱۵ کشور برتر معدنی جهان قرار گرفته است. در حال حاضر میزان ذخایر سنگ‌آهن جهان به عنوان مهم‌ترین ماده معدنی مورد استفاده در تولید فولاد، حدود ۱۸۰ میلیارد تن تخمین زده می‌شود و ایران با سهم حدود دو میلیارد و ۷۰۰ میلیون تنی، ۱/۵ درصد از ذخایر سنگ‌آهن جهان را در اختیار دارد. بیشترین ذخایر سنگ‌آهن کشور در استان‌های خراسان رضوی، یزد و کرمان واقع شده که از جمله می‌توان به منطقه سنگان در جنوب استان خراسان رضوی اشاره کرد. با توجه به اهمیت تامین پایدار سنگ‌آهن و در ادامه تولید کنسانتره و گندله مورد نیاز شرکت‌های فولادی در راستای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ و همچنین ارتقای جایگاه ایران در میان ۱۰ تولیدکننده برتر فولاد جهان در ماه‌های پیش رو، احداث کارخانجات تولید کنسانتره و گندله در مناطق آهن‌خیز کشور به ویژه سنگان در دستور کار قرار گرفته است. شرکت فولاد شرق کاوه، یکی از شرکت‌های فولادی کشور به شمار می‌آید که هم‌اکنون با هدف تولید ۲/۵ میلیون تن کنسانتره در فاز اول و افزایش ظرفیت تولید کنسانتره به پنج میلیون تن در فاز دوم و همچنین تولید پنج میلیون تن گندله، در منطقه سنگان در حال فعالیت است.شرکت فولاد شرق کاوه با سرمایه‌گذاری بنیاد مستضعفان جمهوری اسلامی ایران در جنوب استان خراسان رضوی (معادن سنگ‌آهن سنگان) در راستای محرومیت‌زدایی، ایجاد اشتغال و تکمیل زنجیره فولاد، با هدف تولید سالانه ۲/۵ میلیون تن کنسانتره سنگ‌آهن در زمینی به مساحت حدودا ۴۰۰ هکتار در ابتدای سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید. یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در راستای تامین سنگ‌آهن مورد نیاز خود با آن مواجهیم، کوهستانی بودن مسیر حمل و شیب بالای جاده است که خوشبختانه با همکاری مشاور پروژه توانستیم جاده‌ای با شیب استاندارد را طراحی و در ادامه اجرایی کنیم. تامین نشدن به موقع و کافی سنگ‌آهن، کیفیت پایین و وجود باطله‌های فراوان در کلوخه تحویلی و قیمت‌گذاری دستوری، از دیگر معضلاتی است که در این زمینه با آن روبه‌رو هستیم و امیدواریم در ادامه بتوانیم کلوخه را با کیفیت لازم و در زمان مقرر تامین کنیم. از جمله مهم‌ترین چالش‌های پیش روی تمامی تولیدکنندگان کنسانتره در کشور، می‌توان به نبود محلی برای جمع‌آوری و دپوی اسلاری باطله اشاره کرد. به منظور رفع این معضل، ما سد باطله‌ای به ظرفیت ۲/۵ میلیون تن احداث کرده‌ایم و باطله موجود را در این سد رها می‌کنیم. در ادامه باطله جمع‌آوری شده در داخل سد پس از تبخیر آب باقیمانده، به محل‌هایی که برای دپوی باطله در نظر گرفته شده است، حمل می‌شود. همچنین به منظور برگشت آب اضافی به چرخه تولید، محلی را برای ذخیره آب در نظر گرفته‌ایم و از این طریق، حدود ۵۰ درصد آب را پس از ته‌نشین شدن گل‌ولای به چرخه تولید برمی‌گردانیم. در همین راستا، با توجه به مشکل کم‌آبی در سال‌های اخیر و استقرار صنایع آب‌بر در مجموعه معادن سنگ‌آهن سنگان، با هدف بهینه‌سازی مصرف آب و بازیافت آب همراه باطله و جلوگیری از مصرف بی‌رویه منابع زیرزمینی و جلوگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی، پروژه احداث سالن آبگیری از باطله جهت برگشت حدود ۹۵ درصد آب به چرخه تولید را در دست اقدام داریم و هم‌اکنون در حال تهیه اسناد مناقصه جهت انتخاب پیمانکار این پروژه زیست‌محیطی هستیم.محدودیت تامین انرژی در روزهای مختلف سال، یکی دیگر از معضلاتی است که نه تنها تولیدکنندگان کنسانتره و گندله بلکه تمامی شرکت‌های فولادی با آن مواجهند؛ در همین راستا، احداث نیروگاه‌های خودتامین، می‌تواند نقش بسزایی در رفع این معضل ایفا کند. در راستای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴، حدودا به ۸۰ میلیون تن کنسانتره نیاز داریم که در حال حاضر، ظرفیت تولید حدود ۶۰ میلیون کنسانتره در کشور ایجاد شده است. با توجه به توسعه نامتقارن در زمینه تولید گندله و آهن اسفنجی و اختلاف چشمگیری که با اهداف تعیین شده وجود دارد، ضرورت توسعه در این بخش در راستای تحقق افق ۱۴۰۴ بیش از پیش احساس می‌شود. یکی دیگر از چالش‌های مهم منطقه صنعتی سنگان، پایین بودن ظرفیت حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی است که با توجه اهمیت بالای این منطقه در زمینه تامین خوراک مورد نیاز شرکت‌های بزرگ فولادی همچون فولاد مبارکه و فولاد خوزستان، توسعه حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی باید در دستور کار دولت و مسئولان قرار بگیرد.در حال حاضر بخش معدن و صنایع معدنی به عنوان یکی از شاخصه‌های مهم اقتصادی کشور، نقش مهمی در توسعه و رشد سرمایه‌گذاری ایفا می‌کند. در این راستا، دولت می‌تواند نقش مهمی در توسعه و رشد این بخش همگام با تصویب قوانین و مقررات کارشناسانه، تسهیل در اخذ مجوزهای لازم، ارائه تسهیلات مالی و اعتباری و تشویق به سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی به ویژه فولاد داشته باشد. همچنین، دولت باید با ایجاد یک بستر مناسب برای صادرات محصولات معدنی و فلزی، زمینه حضور هرچه بیشتر فعالان این بخش در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی را فراهم سازد. یکی دیگر از اقدامات مهم و ضروری که بنابر تاکید مقام معظم رهبری باید در دستور کار دولت قرار گیرد، کاهش تصدی‌گری و واگذاری امور به بخش خصوصی است؛ چراکه سرمایه‌گذاری فعالان بخش خصوصی در حوزه معدن و صنایع معدنی، توسعه اشتغال‌زایی و ایجاد ارزش افزوده بیشتر و در نهایت رشد اقتصادی راه به همراه خواهد داشت.در حال حاضر فرسودگی ماشین‌آلات و عدم به‌روزرسانی تکنولوژی، یکی از مهم‌ترین چالش‌های بخش معدن به ویژه در حوزه اکتشاف و استخراج محسوب می‌شود.

پ از این رو، به‌روزرسانی تکنولوژی و واردات ماشین‌آلات جدید در حوزه اکتشاف و استخراج سنگ‌آهن و در ادامه تولید کنسانتره و گندله، می‌تواند بهبود قابل‌توجهی در کیفیت و کمیت استخراج و تولید ایجاد کند.

به علاوه، با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های پیشرفته، دسترسی دقیق‌تر و سریع‌تری به معادن ایجاد شده و فرایند استخراج و تولید بهینه‌سازی خواهد شد. همچنین، استفاده از ماشین‌آلات جدید و پیشرفته، می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری کمک کند. با این حال، برای ارزیابی دقیق تاثیر به‌روزرسانی تکنولوژی و واردات ماشین‌آلات جدید، باید به شرایط خاص هر معدن و شرکت تولیدی نیز توجه کرد.

مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست اصفهان:

فولاد مبارکه و پالایشگاه اصفهان از فهرست آلاینده‌ها خارج می‌شوند

مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست اصفهان گفت: در آینده نزدیک در پالایشگاه و فولاد مبارکه اصفهان مباحث آلودگی را نخواهیم داشت و این دو مجتمع صنعتی از فهرست آلاینده‌ها خارج خواهد شد.احمدرضا لاهیجان‌زاده، مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست اصفهان ظهر امروز در نشست خبری در جمع خبرنگاران اظهار داشت: در سفر شهید جمهور به استان اصفهان، اقدامی نوین رقم خورد که طی آن سهمی برای صنایع در راستای مسئولیت‌های اجتماعی در نظر گرفته شد تا صنایع وارد مبحث محیط‌زیست شوند که سهم صنایع بزرگ اصفهان در حوزه آلودگی هوا ۳۰ میلیارد تومان بود.وی افزود: در سال ۱۴۰۲ در قانون بودجه این امر قانون‌مند تحت عنوان مسؤولیت‌های اجتماعی قانون‌مند شد و طی سال گذشته چند تفاهم‌نامه به امضا رسید و توسط شورای برنامه‌ریزی تصویب شد.لاهیجان‌زاده بیان کرد: در راستای طرح جامع احیای محیط‌زیست اصفهان در بازه‌ای سه‌ساله، ۱۰۰ میلیارد تومان توسط پتروشیمی اصفهان هزینه خواهد شد که این پروژه‌ها در زمینه مباحث محیط‌زیست طبیعی و انسانی است و ضوابط اجرایی آن امسال ابلاغ شده و توافقات آن امروز به امضا رسید. مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست استان اصفهان گفت: همچنان معتقدیم نیروگاه شهید منتظری باید به شعاع ۵۰ کیلومتری خارج از شهر منتقل شود چون به‌صورت اجتناب‌ناپذیری ناکس تولید می‌کند و بار آلودگی آن میزان بالایی است.وی تشریح کرد: اگر نیروگاه در توسعه سیکل ترکیبی در موقعیت فعلی گام بردارد، میزان مصرف گاز طبیعی بیش از یک میلیون مترمکعب کاهش می‌یابد و در شش ماهه دوم با مشکل مواجه می‌شویم، در صورت سیکل ترکیبی‌شدن مجبور به مصرف گازوئیل در تابستان است که مجدداً کانون آلودگی خواهد بود.لاهیجان زاده ادامه داد: انتقال نیروگاه به خارج از شعاع ۵۰ کیلومتری شهر در حال بررسی‌های فنی است و در شش ماه گذشته جلسات متعدد کارشناسی با پالایشگاه انجام شد و درخواست‌ها مورد بررسی قرار گرفت، همچنین به صورت هم‌زمان بازدید میدانی توسط معاون وزیر صورت گرفت. مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست اصفهان تصریح کرد: مقرر شد برخی از پروژه‌های پالایشگاه به مصوبه قبلی پالایشگاه بازگردد چون تأثیر محیط زیستی برای کل کشور دارد و به دلیل اینکه بنزین و گازوئیل تولیدی به استانداردهای یورو ۵ خواهد رسید، قابلیت اجرایی دارد.وی در پایان عنوان کرد: برخی طرح‌های زنجیره ارزش پالایشگاه اصفهان برای رعایت الزامات زیست محیطی به بندرعباس منتقل شد، در آینده نزدیک در پالایشگاه و فولاد مبارکه اصفهان مباحث آلودگی را نخواهیم داشت و این دو مجتمع صنعتی از فهرست آلاینده‌ها خارج خواهد شد.

منطقه ویژه خلیج فارس، بستری برای توسعه

گروه استان‌ها

ماهیت وجودی مناطق ویژه اقتصادی، ایجاد بستر مناسب برای رشد تولید، خلق ثروت و به عبارتی تحقق اهداف تجاری و اقتصادی کشور است. بر همین اساس در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس دیدگاه توسعه‌محور برای فراهم آوردن بستر رشد تولیدات صنعتی و توسعه صادرات شکل گرفته که نتیجه آن، تکمیل زنجیره‌های ارزش، تنوع بالای محصولات صادراتی با ارزش افزوده بالا و ارزش‌آفرینی بیش از دو میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلاری در سال ۱۴۰۲ بوده است. ماهیت وجودی مناطق ویژه اقتصادی، ایجاد بستر مناسب برای رشد تولید، خلق ثروت و به عبارتی تحقق اهداف تجاری و اقتصادی کشور است. بر همین اساس در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس دیدگاه توسعه‌محور برای فراهم آوردن بستر رشد تولیدات صنعتی و توسعه صادرات شکل گرفته که نتیجه آن، تکمیل زنجیره‌های ارزش، تنوع بالای محصولات صادراتی با ارزش افزوده بالا و ارزش‌آفرینی بیش از دو میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلاری در سال ۱۴۰۲ بوده است. در حال حاضر بیش از ۱۵ طرح احداث و بهبود زیرساخت‌های انرژی و شبکه حمل‌ونقل در این منطقه در دست اقدام قرار دارند و به نظر می‌رسد که با ایجاد زیرساخت‌های مناسب و ایجاد جذابیت بیشتر برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس، تحولات چشمگیری در توسعه صادرات و رونق فعالیت‌های صنعتی در کشور رقم بخورد.

نگاهی به تاریخچه اقتصاد جهانی نشان می‌دهد لازمه توسعه صنعتی، ایجاد و شکل‌گیری بستری مناسب است که بتواند زیرساخت‌های مورد نیاز برای شکل‌گیری و رشد بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی را فراهم آورد و مسیر فعالیت آن‌ها را تسهیل کند. تجربه بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته جهان نشان می‌دهد که ایجاد مناطق ویژه اقتصادی، استراتژی سازنده‌ای برای رشد تولیدات صنعتی، توسعه صادرات و تسهیل پیچیدگی‌ها و بروکراسی‌های اداری بوده‌اند و این مناطق به نوعی سرچشمه تحولات شگرف اقتصادی آن‌ها به شمار می‌آیند. امروزه نقش و اهمیت مناطق ویژه اقتصادی در رشد تولید، خلق ثروت و ارزش‌آفرینی در اقتصاد کشورها بر کسی پوشیده نیست اما سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه این مناطق باید هدفمند و سنجیده باشد که علاوه بر پوشش اهداف و چشم‌اندازهای یک منطقه ویژه، توسعه‌ای فراگیر را رقم بزند.

منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس که از بزرگ‌ترین مناطق ویژه برای صنایع معدنی و فلزی در کشور به شمار می‌آید، با فراهم کردن بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری فعالان بخش معدن و صنایع معدنی و فلزی توسعه‌ای هدفمند و همه‌جانبه را دنبال می‌کند. این منطقه که دارای چهار سایت در بخش شمالی، جنوبی، میانی و توسعه است، تعداد پرشماری از بزرگ‌ترین و نام‌آشناترین شرکت‌های فعال صنایع معدنی و فلزی کشور را در خود جای داده است. دیدگاه ویژه و توسعه‌محور در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس برای ایجاد زیرساخت‌ها و تسهیل فرایندهای فروش و صادرات، نقش بسزایی در رشد اقتصادی کشور ایفا می‌کند. بنابراین در چشم‌انداز ۱۴۱۰ این منطقه نیز آماده‌سازی زیرساخت‌های مناسب برای ایجاد ظرفیت تولید سالانه ۳۰ میلیون تن انواع محصولات فلزی تعریف شده است. این هدف‌گذاری هوشمندانه، مسیر حرکت به سوی تحولات اقتصادی را در سطح استان هرمزگان و کشور هموار می‌کند و جلوه‌ای نو از توسعه پایدار را به نمایش می‌گذارد.

بستری برای رشد اقتصادی کشور

منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس یکی از مهم‌ترین بسترهای رشد اقتصادی در کشور به شمار می‌آید که می‌تواند نقش بسزایی در رشد تولید و صادرات و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی ایفا کند. مناطق ویژه اقتصادی با هدف ایجاد رشد اقتصادی پایدار، کلیه جنبه‌های آن یعنی توسعه، تولید، فروش، سرمایه‌گذاری، اشتغال‌زایی و ... را پوشش می‌دهند. بنابراین فراهم آوردن زمینه جذب سرمایه‌های خارجی و داخلی، ارائه بهینه خدمات برای حضور فعال شرکت‌های صنعتی در بازارهای داخلی و بین‌المللی و ارتقای سطح تکنولوژی و بهره‌گیری از فناوری‌های جدید، از جمله مهم‌ترین اهداف منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس به شمار می‌آیند. به این موارد می‌توان ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و ارتقای اشتغال‌زایی در منطقه، کاهش هزینه‌های تولید به منظور عرضه کالایی رقابتی‌تر و ایجاد قطب اقتصادی و صنعتی در کشور را افزود. آنچه منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس را نسبت به سایر مناطق ویژه متمایز می‌کند، فقط هدف‌گذاری‌های همه‌جانبه نیست بلکه تنوع بالای شرکت‌های فعال در منطقه و موقعیت جغرافیایی ممتاز و ویژه نیز آن را نسبت به سایر نواحی اقتصادی برجسته می‌کند.

طیف وسیع سرمایه‌گذاری در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس باعث شده است تا زنجیره ارزش صنعت نفت و پتروشیمی، محصولات فلزی از جمله فولاد و آلومینیوم و همچنین صنایع پایین‌دستی در این منطقه شکل بگیرد. این مسئله یک مزیت ویژه و ارزشمند برای جذب سرمایه‌گذاری در منطقه به شمار می‌آید. در ۱۱ ماه نخست سال ۱۴۰۲، تعداد ۹ قرارداد با ارزش بیش از ۷۵۰ میلیون دلار در منطقه منعقد شده که نسبت به هدف‌گذاری‌های انجام‌شده، پنج برابر بیشتر بوده است و حوزه‌های مختلفی از جمله ایجاد ظرفیت تولید انواع ورق‌های گرم، زنگ‌زن، رول، گچ میکرونیزه، بتن آماده، تولید انواع قیر، آب صنعتی، حلال‌سازی و تولید خودروهای الکتریکی و هیبریدی را در بر می‌گیرد.

تکمیل زنجیره‌های ارزش در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس از چند جنبه اهمیت دارد؛ نخست آنکه امکان دسترسی آسان به تمامی نهاده‌های تولید برای تولیدکنندگان فعال در منطقه فراهم می‌شود. به عبارت دیگر، امکان تولید بدون کمترین توقف و دغدغه به لحاظ دسترسی به مواد اولیه وجود دارد تا مفهوم جهش تولید در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، محقق و محرکی برای سرمایه‌گذاری و توسعه زنجیره‌های ارزش ایجاد شود. محصولات زنجیره فولاد شامل اسلب، آهن اسفنجی، بیلت و بریکت بیشترین تناژ تولید شرکت‌های فعال را در این منطقه ویژه در سال ۱۴۰۲ به خود اختصاص داده‌اند. تناژ تولید اسلب برابر با یک میلیون و ۳۹۳ هزار تن بوده که توسط شرکت فولاد هرمزگان تولید شده است. مجموع تناژ تولید آهن‌اسفنجی توسط دو شرکت فولاد هرمزگان و فولاد کاوه جنوب کیش نیز در سال ۱۴۰۲ با رشد ۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن، به سه میلیون و ۴۱۹ هزار تن رسیده است که این مسئله نشان می‌دهد منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس توانسته است در نقش خود به عنوان تسهیل‌کننده رونق فعالیت‌های صنعتی و تولیدی موفق عمل کند.

قدم به قدم تا خلق ارزش

طبیعتا تحقق توسعه صنعتی کشور بدون فراهم آوردن زیرساخت‌های مناسب برای فعالیت و رشد صنایع امکان‌پذیر نیست. در این بین، منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس شرایطی را فراهم کرده است تا بنگاه‌های اقتصادی و صنعتی با جانمایی در این منطقه، از مزیت‌های رقابتی ارزشمندی بهره‌مند شوند. در حال حاضر در این منطقه حدود ۲۲ شرکت فعال هستند که مجموع سرمایه‌گذاری آن‌ها به چهار میلیارد و ۷۰۵ میلیون دلار می‌رسد. همچنین ۵۲ شرکت نیز در این منطقه در حال ساخت و نصب تجهیزات هستند که مجموع سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها نیز به دو میلیارد و ۳۱۳ میلیون دلار با اشتغال‌زایی حداقل ۶ هزار نفر می‌رسد. همچنین در حال حاضر بیش از ۱۵ پروژه فعال در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی به ارزش سه هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال در دست اقدام است.

پست مدولار شماره ۲ شهید لشکری به منظور تکمیل طرح جامع برق منطقه ویژه و با سرمایه‌گذاری ۴۲۵ میلیارد ریال را می‌توان یکی از مهم‌ترین پروژه‌های در دست اقدام دانست. به عبارت دیگر، در شرایط پرریسک تامین پایدار انرژی صنایع، راه‌اندازی این پروژه گام موثری در کاهش ریسک‌ها و عدم‌قطعیت‌ها به شمار می‌آید. پروژه پست مدولار شماره ۲ شهید لشکری توسط نظارت متخصصان و مهندسان داخلی به ثمر رسیده و تست‌های پروژه توسط متخصصان حاضر در منطقه ویژه انجام شده است. این مسئله توانمندی بالای متخصصان داخلی را در راه‌اندازی پروژه‌های زیرساختی به تصویر می‌کشد و می‌تواند زمینه‌ساز توسعه فراگیر زیرساخت‌ها در این منطقه ویژه اقتصادی باشد. سایر پروژه‌ها شامل احداث و تعمیر معابر و پل‌ها برای سهولت دسترسی به سایت‌های مختلف منطقه، احداث آبگیرها و تعمیرات اساسی اسکله، شبکه هدایت سیلاب، ایستگاه تقلیل فشار گاز، شبکه توزیع آب فضای سبز و جمع‌آوری فاضلاب است. پروژه‌های مذکور با توجه به نیاز منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس به توسعه زیرساخت‌ها در دست اقدام قرار گرفته‌اند زیرا برخورداری از زیرساخت‌های حمل‌ونقل و شبکه لجستیک با ظرفیت مناسب و کیفیت بالا لازمه توسعه صادرات است.

دستاوردی ارزشمند در منطقه ویژه خلیج فارس

دامنه گسترده فعالیت‌های توسعه‌ای در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس علاوه بر اینکه در توسعه صادرات و حضور موثر شرکت‌های این منطقه نقش موثری دارد، در اشتغال‌زایی نیز نقش بسزایی ایفا می‌کند. در این منطقه به واسطه طرح‌ها و پروژه‌های در دست اجرا تنها در سال ۱۴۰۲، حدود یک هزار و ۵۳۳ نفر مشغول به کار شدند که از این تعداد، یک هزار و ۲۰۱ نفر نیروی بومی و ساکن استان هرمزگان بودند و به این ترتیب میزان اشتغال‌زایی در این منطقه تاکنون به ۱۴ هزار و ۴۸ نفر رسیده است. جذب ۷۸ درصدی نیروی کار از بومیان استان و عبور از شاخص تعهد سالانه اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی (یک هزار و ۵۰۰ نفر در منطقه) در سال گذشته، از تحقق چشم‌اندازهای ترسیم شده برای منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس و بهره‌مندی از ظرفیت‌های آن برای ارزش‌آفرینی و اشتغال‌زایی حکایت دارد. پیش‌بینی می‌شود که با تداوم اجرای طرح‌های توسعه توسط شرکت‌های سرمایه‌گذار در منطقه و در مدار قرار گرفتن پروژه‌های صنعتی، برای ۶ هزار نفر اشتغال‌زایی در این منطقه ویژه اقتصادی ایجاد شود.

بنا بر آنچه گفته شد، منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با توجه به نقشی که در رشد اقتصادی و پیشرفت صنعتی کشور دارد، جذابیت‌های فراوانی را برای توسعه صادرات از طریق تسهیل فرایندهای گمرگی و تجاری ایجاد کرده است تا ترانزیت، ترانشیب و صادرات مجدد کالا به سهولت انجام شود. این مسئله در جذب سرمایه‌گذاری خارجی و رونق‌بخشی فعالیت‌های صنعتی و توسعه صادرات غیرنفتی در منطقه نیز کمک شایانی می‌کند. در چنین شرایطی می‌توان انتظار داشت که منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس بتواند نقش بسزایی در توسعه فعالیت‌های مولد و با ارزش افزوده بالا ایفا کند و با تبدیل شدن به قطب صادرات صنعتی کشور، بستر لازم برای تحقق برنامه‌های هفتم توسعه را نیز فراهم سازد.

تست طلاگیری کارخانه استحصال طلای تفتان با موفقیت انجام شد

جشن موفقیت تست طلاگیری کارخانه استحصال طلای صدر تفتان با حضور اعضای خانواده بزرگ صدر تامین، توسعه معادن پارس تامین و اکتشاف و حفاری صدر تامین در سالن جلسات هلدینگ تاصیکو برگزار شد. جشن موفقیت تست طلاگیری کارخانه استحصال طلای صدر تفتان با حضور اعضای خانواده بزرگ صدر تامین، توسعه معادن پارس تامین و اکتشاف و حفاری صدر تامین در سالن جلسات هلدینگ تاصیکو برگزار شد.

امیرحسین نادری، مدیرعامل هلدینگ سرمایه‌گذاری صدر تامین با نام بردن هر یک از مجموعه‌هایی که از ابتدای پروژه در احداث، راه‌اندازی، نظارت، پذیرش در بورس، جذب نیروی انسانی بومی با برگزاری آزمون استخدامی با محوریت شایسته‌گزینی و پس از آن آموزش تخصصی و عملی نیروهای بومی، ایجاد زیرساخت‌های امنیتی و مسئولیت‌های اجتماعی و کلیه پیوست‌های مرتبط با ورود صنعت به منطقه، دخیل، موثر و فعال بودند تشکر کرد و افزود: تمام مجموعه هم‌قسم شدیم تا برای هموطنان در منطقه سیستان و بلوچستان زندگی بهتری رقم بزنیم و امانت خود را به جای آوردیم.

وی ادامه داد: تمام کارکنان با هم در شرایط و روزهای سخت پای کار ایستادند و قدرشناس زحمات آن‌ها هستم که ماحصل این هم‌دلی و کار موفق تیمی، به محصول رسیدن اولین کارخانه مقیاس بزرگ در شرق کشور است که کمتر از دو سال و با مهندسی تمام ایرانی و با کیفیت خوبی ساخته شد؛ باید توجه داشت که این اتفاق تا به امروز در ایران کمتر رقم خورده است.

نادری با اشاره به سطح بالای آموزش نیروهای انسانی کارخانه استحصال طلای تفتان، بیان کرد: دلیل این سرمایه‌گذاری بر روی نیروی انسانی بومی این بود که با توجه به تجربیات قبلی در گذشته، تخصص لایه اول نیروی انسانی در سایت حداقل برای ۵۰ سال کیفیت صنعت در آن منطقه را رقم می‌زند.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین تقویت فرهنگ کار در منطقه را امری ضروری دانست و این مهم را مستلزم سرمایه‌گذاری روی صنعت منطقه، قرار دادن نیروی انسانی در محیط صنعتی و تکرار الگوی آموزش مستمر نیروهای متخصص بومی عنوان کرد.

لازم به ذکر است که فرمول اشتغال‌زایی در صنعت طلا، ایجاد یک شغل به ازای هر کیلوگرم طلایی است که تولید می‌شود. بنابراین، با ایجاد و به تولید رسیدن یک کارخانه پنج تنی طلا که مرحله بعدی توسعه کارخانه یک هزار کیلوگرمی است، اشتغال قابل‌توجهی در منطقه به واسطه سرمایه‌گذاری‌های هلدینگ صدر تامین با اجرای شرکت توسعه معادن پارس تامین ایجاد خواهد شد.

محمد نبی نوری، مدیرعامل شرکت توسعه معادن پارس تامین در این جلسه به شرح تکمیل مراحل تولید کارخانه پرداخت و در پایان با معرفی اعضای هیئت مدیره و کارکنان این شرکت از چالش‌هایی که طی ۱۰ سال گذشته با آن مواجه بوده‌اند، سخن گفت و از حمایت‌های مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین در قدم به قدم پروژه تشکر کرد.

خالد کهرازه، عضو هیئت مدیره شرکت توسعه معادن پارس تامین که سال‌ها از نزدیک در جریان مسائل و چالش‌های مربوط به فقدان سرمایه‌گذاری‌های صنعتی در منطقه بوده است، از مدیران عامل قبلی تاصیکو یاد کرد و گفت: این پروژه از سال‌ها قبل مطرح بوده است و نتایج امروز حاصل ریسک حیثیتی و مادی امیرحسین نادری است که به نتیجه دلخواه رسید. از این رو امیدواریم این کارخانه ارتقای جوامع محلی از جمع کوچک شهرستان به جمع مناطق صنعتی و پس از آن ملی را به دنبال داشته باشد.

در پایان سعید عبودی، عضو هیئت مدیره شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین با اشاره به نتایج حاصل از عملکرد مجموعه، خاطرنشان کرد: اگر تمام مسئولان همت و تلاشی از این جنس را سرلوحه خود قرار دهند، با امکانات موجود در کشور نباید مشکل اقتصادی و اشتغال داشته باشیم، بنابراین، سرمایه‌گذاری در مناطقی همچون سیستان و بلوچستان می‌تواند پیوند میان هم‌وطنان را قوی‌تر کند و امیدواریم شاهد روزهای خوب و افتتاح پروژه‌های بیشتری باشیم.

پیشبرد طرح‌های توسعه‌ای مس اولین اولویت کاری

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران بر استفاده حداکثری از توان ساخت داخل در اجرای پروژه‌ها تاکید کرد و گفت: هیچ اولویتی بالاتر از پیشبرد طرح‌های توسعه‌ای نیست.

حسین مدرس خیابانی در جریان بازدید از بخش‌های مختلف ستاد شرکت مهندسی صنایع و معادن کانی مس گفت: در مجموعه کانی مس با ایجاد هسته‌های دانش‌بنیان و کانون‌های کارشناسی، کار بسیار ارزشمندی انجام گرفته است که باید این الگوی موفق را به دیگر بخش‌های شرکت ملی صنایع مس ایران معرفی کرد.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران افزود: خوشبختانه شرکت کانی مس با ایجاد بدنه کارشناسی نخبه و متخصص، از ظرفیت بسیار ارزشمندی در حوزه فنی مهندسی برخوردار است که باید بیش از پیش از این توان تخصصی در اجرای پروژه‌های توسعه‌ای استفاده شود.

وی در ادامه با تاکید بر لزوم پیشبرد طرح‌های توسعه‌ای با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌ها تاکید کرد: علاوه بر ضرورت پیگیری مستمر و حضور میدانی پیمانکاران و مجریان در محل استقرار پروژه، استفاده از فناوری‌های نوین برای مشاهده لحظه‌ای و نظارت برخط روند اجرای تمامی پروژه‌ها نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

او بر استفاده حداکثری از ظرفیت ساخت داخل در ساخت پروژه‌ها تاکید کرد و گفت: در راستای اجرای پروژه‌های توسعه‌ای شرکت ملی مس باید روی توان تولید داخل حساب کرد تا در تامین تجهیزات و کالاهای مورد نیاز تا جایی که امکان پذیر است، از ظرفیت ساخت داخل استفاده شود.

وی با اشاره به اقدامات شرکت کانی مس در حوزه ساخت داخل افزود: این مجموعه با توان بالای مهندسی و با استفاده از ظرفیت جوانان نخبه، امکان ساخت پلنت ۷ میلیون تنی را در صنعت مس بومی کرده است که اقدام ارزشمندی در راستای داخلی‌سازی طرح‌های پایه و مهندسی زنجیره مس به شمار می‌رود.

روزگار معدن
چهارشنبه
• ۲۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۵ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۲۲

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی خبر داد:

مصرف روزانه ۲۰۳ میلیون فرآورده نفتی در کشور

سالاری، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: روزانه ۲۰۳ میلیون فرآورده نفت را می‌سوزانیم که ۵۸ درصد آن بنزین و ۳۰ درصد گازوئیل است.

جلیل سالاری امروز (سه‌شنبه ۲۲ خرداد) در نشست خبری اظهار داشت: در شرایطی دولت را تحویل گرفتیم که هم کرونا از بین رفته بود و شاهد افزایش مصرف از یک طرف بودیم و از طرف دیگر دولت قبل نیز ۷۴۴ میلیون لیتر تعهد صادراتی بنزین را داده بود.

وی افزود: همچنین ۳۳۸ میلیون دلار به اندازه ۵۸ کشتی نیز فرآورده فروخته بودیم که پول آن هنوز برنگشته بود.

معاون وزیر نفت ادامه داد: طبق برنامه نیز تولید بنزین (قبل از دولت سیزدهم) به اهداف خود نرسیده بود و در اینجا نیز دچار کسری در تولید بود و در کنار تعهدات صادراتی کسری ما را بیشتر می‌کرد.

سالاری گفت: مصرف بنزین در ۶ ماه نخست ۱۴۰۰ به ۱۰۶ میلیون لیتر در روز رسید که توانستیم آن را تامین کنیم؛ در این بین نیز پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیاز به تعمیرات اساسی داشت که در سه دوره تعمیرات بزرگی در آن شکل گرفت.

وی ادامه داد: در پالایشگاه اصفهان نیز توانستیم با تکیه بر توان داخل ۱۹ میلیون لیتر گازوئیل را تصفیه کنیم که این اتفاق نیز در فرصت کوتاهی صورت گرفت.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بیان کرد: با شناختی که از شرکت پالایش و پخش داشتیم ساختار این شرکت را تغییر دادیم و در زمینه تامین سوخت نیز زمانی که آمدیم ۱.۲ میلیون نفر در صف کارت سوخت بودند و فقط ۹۶۰۰ کارت سوخت داشتیم؛ اما الان هیچ مشکلی در صدور کارت سوخت نداریم و تامین آن را به زیر ۱۰ روز رساندیم.

اولویت های اقتصادی دولت چهاردهم؛

توسعه صنعت پالایشگاهی در کشور حتی با واردات نفت

مهدی کاوه‌ای

ایران اگرچه در صنعت پالایش جهانی جایگاه قابل ملاحظه ای ندارد که این مساله به سیاست های دولتهای گذشته باز می گردد اما با تغییر نگرش می توان به دارنده بزرگترین پالایشگاه های جهان تبدیل شد.

این روزها موضوع واردات بنزین دوباره به صدر برخی از رسانه‌های منتقد بازگشته است به طوری که این رسانه‌ها معتقدند در دولت قبل کشور صادرکننده بنزین بود اما امروز واردکننده هستیم و میلیاردها دلار باید هزینه صرف کنیم تا بنزین وارد کشور شود.

این رسانه‌ها تمام واقعیت ماجرا را بازگو نمی‌کنند و تنها به بخشی از ماجرا می‌پردازند. در واقع باید گفت اگر کشور در دولت قبل صادرکننده بنزین بود به دلیل همه گیری کرونا بود زیرا مصرف بنزین در جهان همچنین ایران به شدت کاهش پیدا کرد و از طرفی پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیز به مدار تولید رسیده بود و این موضوع موجب شد تا کشور با مازاد تولید بنزین مواجه شود و این مسئله منجر به صادرات بنزین شد.

اما در همان زمان نیز به خاطر داریم که وزیر وقت نفت که برآیند یک جریان خاص در کشور بود و هم در دولت اصلاحات و هم اعتدال گرایان مشغول به کار بود اساس پالایشگاه سازی را کثافت کاری می‌دانست و این موضوع موجب شد تا ساخت پالایشگاه و ذخیره سازی بنزین که می‌توانست کمک شایانی به رفع ناترازی بنزین کند و حتی مانع از واردات بنزین شود مغفول ماند. این اتفاق در حالی رقم می‌خورد که در برخی از کشورهای همسایه ایران شاهد بزرگترین پالایشگاه‌ها هستیم در صورتی که آنها یک قطره نفت هم تولید نمی‌کنند.

در آسیا ۴۷ پروژه جدید پالایشی در مرحله ساخت یا برنامه‌ریزی است. از این طرح‌ها ۱۸ پالایشگاه در حال ساخت است و ۲۹ طرح در مرحله طراحی هستند. نکته جالب توجه در این است که کشورهایی مانند کره جنوبی، چین و ژاپن و حتی هند که تولید کننده نفت خام نیستند و واردکننده آن به شمار می‌روند نیز در این سال‌ها همواره به دنبال ارتقای پالایشگاه‌ی موجود و احداث پالایشگاه‌های جدید بوده‌اند زیرا قطع به یقین آنها وزیری نداشتند که پالایشگاه سازی را کثافت کاری بداند.

زنگنه همواره تکمیل پالایشگاه ستاره خلیج فارس را افتخار خود می‌داند. درحالی که به گفته اصغر ابراهیمی اصل معاون اسبق وزارت نفت این پروژه در زمان دولت احمدی‌نژاد شکل گرفت و ۷۹ درصد پیشرفت داشت. ۲۱ درصد باقی مانده باید در ظرف ۱.۵ سال به پایان می‌رسید. اما چون زنگنه به این کار اعتقادی نداشت، اعتبار لازم به آن را تخصیص ندادند تا اینکه عدم ساخت این پالایشگاه می‌توانست برای کشور هزینه زا باشد به همین دلیل در دولت دوازدهم بعد از سال‌ها این پالایشگاه به اتمام رسید.

نکته جالب توجه در این است عدم ساخت پالایشگاه در کشور در حالی توسط زنگنه رقم خورد که مجلس قانون اجرای پتروپالایشگاه ها را تصویب کرده بود، برخی از دولت مردان گذشته معتقد بودند این قانون برای ورود بخش خصوصی است و دولت اجازه ساخت پالایشگاه را ندارد اما براساس مجوز مجلس در صورتی که بخش خصوصی اقدامی به ساخت پالایشگاه نکند وزارت نفت متولی ساخت پالایشگاه است.

محمد علی قدیری کارشناس انرژی در رابطه با این موضوع می‌گوید: ایران با وجود برخورداری از منابع غنی نفتی و سابقه طولانی در زمینه استخراج نفت، هنوز در حوزه پالایش با نقطه ایده‌آل فاصله دارد، این عقب ماندگی را می‌توان از سهم پایین ایران در زمینه پالایش نفت نسبت به ظرفیت تولید مشاهده کرد. در حال حاضر ظرفیت پالایشی دنیا به بیش از ۱۰۰ میلیون بشکه در روز رسیده‌است.

وی ادامه داد: ایران با وجود اینکه یکی از بزرگترین دارندگان ذخایر نفتی دنیا است، سهمی حدود ۲ درصد از ظرفیت پالایشی دنیا را به خود اختصاص داده است که نسبت به میزان منابع نفتی موجود در کشور، سهمی بسیار اندک و محدود است.

این کارشناس انرژی خاطر نشان کرد: این جبران عقب ماندگی ظرفیت پتروپالایشی در قانون برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شده بود به طوری که در بند «الف» ماده ۴۴ این قانون آمده است: «دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش در طول اجرای قانون برنامه اقدام‌های زیر را انجام دهد: تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار دو میلیون و هفتصد هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند تا ترکیب تولید فرآورده آن‌ها اساساً به محصولات سبک‌تر و میان تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از ده درصد (۱۰/ بیشتر نشود».

قدیری با اشاره به اینکه در سال‌های گذشته توجه ویژه ای به افزایش ظرفیت پالایشگاهی نشده است، افزود: طی سال‌های برنامه ششم توسعه تاکنون تنها پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس به بهره‌برداری رسیده‌است و تا ظرفیت یاد شده در برنامه قبلی توسعه ۵۰۰ هزار بشکه در روز فاصله وجود دارد. از طرف دیگر طرح‌های ارتقای پالایشگاه‌های کشور برای کاهش تولید نفت کوره آنطور که باید پیشرفتی نداشته‌اند و همچنان حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد فراورده‌های تولیدی پالایشگاه‌ها نفت کوره است.به نظر می‌رسد اگر در دولت یازدهم و دوازدهم همچون دولت قبل از خود به صورت جدی پیگیری می‌کرد اکنون با افزایش ظرفیت تولید بنزین در پالایشگاه‌های مختلف همچون ستاری خلیج فارس دیگر شاهد ناترازی بنزین و وابستگی ایران به واردات بنزین نبودیم.با تغییر دولت دوازدهم و روی کار آمدن دولت سیزدهم نگاه‌ها به صنعت نفت تغییر کرد و ساخت پالایشگاه نیز در اولویت قرار گرفت از این جهت موضوع ساخت بزرگترین پتروپالایشگاه کشور بانام شهید سلیمانی به میان آمد و این طرحی است که از شهید رئیسی به یادگار مانده است.

ناگفته نماند کارشناسان اقتصاد انرژی معتقدند در ساخت پالایشگاه نمی‌توان صرفاً به نیاز کشور بسنده کرد و باید پا را فراتر نهاد و به فکر تأمین نیاز منطقه نیز بود. همانطور که گفته شد برخی از کشورها در آسیا وجود دارند که این کشورها اساساً فاقد هرگونه ذخایر نفت و گاز هستند اما آینده نگری انها موجب شده است که این کشورها به عنوان کشور مطرح در صنعت نفت شناخته شوند مانند هند و کره جنوبی.

◉ هند دارنده بزرگترین پالایشگاه نفت جهان بدون حتی یک قطره نفت

پالایشگاه جام نگر بزرگترین پالایشگاه نفت جهان است که در هند واقع شده این پالایشگاه یا بهتر است بگوییم شهر پالایشگاهی در شمال‌غربی هند در ایالت گجرات قرار دارد. این مجتمع نخستین پالایشگاه کاملاً خصوصی هند و بزرگترین آن، در جهان است که با ظرفیت یک میلیون و ۲۴۰ هزار بشکه‌ای خود حدود یک‌چهارم از کل ظرفیت پالایشی کشور هند را به خود اختصاص داده است.

جام نگر با بیش از ۳۱ کیلومتر مربع مساحت با قرار گرفتن در کنار بندری بزرگ برای بارگیری فرآورده‌ای نفتی معادل ۵۰ میلیون تن در سال تنها در ۳۶ ماه احداث شد.تولیدات این پالایشگاه علاوه بر صادرات به بازارهای خارجی، خوراک لازم را برای صنعت پتروشیمی هند که در یک دهه گذشته در حدود ۷.۸۶ میلیارد دلار برایش هزینه شده است را تأمین می‌کند.

◉ اولسان و ئیوسو و اونسان پالایشگاه‌های بزرگ جهان در کره جنوبی

سومین پالایشگاه بزرگ جهان در شهر اولسان کره جنوبی قرار دارد. این پالایشگاه با ظرفیت روزانه ۸۴۰ هزار بشکه تولید مقام سوم را از آن خود کرده است. پالایشگاهی که در سال ۱۹۶۴ نخستین یونیت آن در عرض کمتر از ۱۶ ماه به بهره برداری رسیده که در نوع خود در آن تاریخ بی نظیر بوده است.سومین پالایشگاه بزرگ جهان دارای پنج واحد تقطیر نفت خام و یک واحد پارازایلین با ظرفیت ۷۵۸ هزار تن در سال است. از ویژگی‌های مهم سومین پالایشگاه بزرگ جهان وجود مخازن بسیار بزرگ ذخیره سازی نفت خام و فرآورده‌های نفتی است که در کمتر پالایشگاهی در سطح جهان دیده می‌شود .۳۴ مخزن بزرگ پالایشگاه اولسان کره ظرفیت بسیار بالایی را در اختیار این کشور برای ذخیره سازی نفت خام و دیگر فرآورده‌های نفتی قرار داده است.

پالایشگاه ئیوسو چهارمین پالایشگاه بزرگ جهان با ظرفیت پالایش روزانه ۷۷۵ هزار بشکه در استان jelloa کره جنوبی قرار دارد. این پالایشگاه ابتدا در سال ۱۹۶۹ ساخته شد و واحد دوم آن نیز در سال ۲۰۰۷ به بهره برداری رسید. سورون یکی از سهامداران اصلی این پالایشگاه به شمار می‌رود.

پالایشگاه اونسان در سال ۱۹۶۹ از سوی هولدینگ دو شرکت بزرگGS کلتکسو شورون تأسیس شده است و دارای ویژگی‌های خاصی است. برای نمونه این پالایشگاه دارای کارخانه بزرگ روغن هیدروکراکر و تبدیل مواد سنگین و بی ارزش کوره‌ها به محصولات با ارزشی همچون نفت سفید و گازوئیل است.

ویژگی پالایشگاه اونسان یعنی پنجمین پالایشگاه بزرگ جهان نیز در قرار گرفتن دو مجتمع بزرگ پالایشگاهی و پتروشیمی در کنار یکدیگر است به عبارت دیگر پالایشگاه اونسان که در سال ۱۹۹۰ تاسیسی شد با کاربردی دو گانه و تجهیزات خاص خود محصولات پالایشگاهی و پتروشیمی را تولید و به بازار عرضه می‌کند.

پالایشگاه سازی ایران باید فراتر از نیازها باشد

در همین رابطه محمد علی علیمردانی با اشاره به برنامه ساخت پالایشگاه در ایران به خبرنگار مهر گفت: اکنون که باید رئیس جدید برای دولت چهاردهم انتخاب کنیم بهتر است برنامه دقیق این افراد را برای ساخت پالایشگاه به طور مشخص ایجاد ارزش افزوده مورد ارزیابی قراردهیم. وی گفت: یکی از برنامه‌ها که البته قابلیت اجرایی شدن هم دارد ساخت پالایشگاه با سرمایه گذاری‌های خارجی است.

این کارشناس انرژی تاکید کرد ایران می‌تواند اقدام به ساخت پالایشگاه براساس نیاز دیگر کشورها کند به طوری که نفت دیگر کشورها را نیز در این پالایشگاه‌ها پالایش کرده و به مقاصدی که آنها مورد نظرشان هست ارسال کند.

علیمردانی ادامه داد: در میان کشورهای منطقه ایران تنها کشوری است که امکان تولید بنزین و گازوئیل با استاندارد یورو را دارد و این از توانمندی صنعتگران داخلی است به همین دلیل می‌توان با ساخت پتروپالایشگاه های بزرگ مقیاس در کشور هم نیاز بنزین در داخل را برطرف کرد و هم از نفت تحریم شده دیگر کشورها استفاده کرد و فراورده‌های نفتی را تولید و به کشورهای مقصد صادر کرد.وی ادامه داد: در حال حاضر روسیه، سوریه و برخی دیگر از کشورها می‌توانند از این اقدام استفاده کرده و نفت خود را در ایران پالایش کنند. بنابراین ایجاد ابَرپروژه‌ها محلی، ملی و بین‌المللی مانند احداث پتروپالایشگاه‌هایی جهت خرید نفت کشورهای منطقه و ایجاد ارزش‌افزوده و باز صادرات آن می‌تواند در اولویت برنامه‌های دولت چهاردهم قرار گیرد.

یادداشت

ناکامی صنعت برق

محمد نوری‌زاده
کارشناس برق

صنعت برق به‌عنوان یکی از بخش‌های حیاتی اقتصاد کشور، با چالش‌های جدی روبه‌رو است که برای توسعه و پیشرفت این صنعت باید به آنها پرداخت. بنگاه‌های اقتصادی صنعت برق با بدهی‌های وحشتناکی مواجهند که باعث کاهش توانایی آنها در سرمایه‌گذاری، بروزرسانی زیرساخت‌ها و توسعه نیروهای انسانی می‌شود. مدیریت صحیح مالی و کاهش بدهی‌ها از جمله چالش‌های اساسی است که باید موردتوجه قرار گیرد. بسیاری از شرکت‌های برق کشور، تاکنون نتوانسته‌اند در بازارهای بین‌المللی موفق باشند. برای بهبود وضعیت فعلی، باید به توانایی رقابتی شرکت‌ها، کیفیت محصولات و خدمات، مدیریت صادرات و تبلیغات مناسب توجه کرد.صنعت برق کشور نتوانسته است با کشورهایی مانند عربستان، امارات، قطر و کره‌جنوبی که در این حوزه موفقیت‌های چشمگیری داشته‌اند، قدم‌های مساوی بردارد. علل اصلی این عقب‌ماندگی، باید شناسایی و بررسی شوند تا بتوان بهبود و پیشرفت را در این صنعت تحقق داد. مسلما توسعه صنعت برق، نیازمند زیرساخت‌های مناسب است که در بسیاری از موارد ناکافی هستند. نبود زیرساخت‌های لازم از جمله بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که برای توسعه برق در کشور باید موردتوجه قرار گیرد. سرمایه‌گذاری در این زمینه و بروزرسانی زیرساخت‌ها امری ضروری است.بنگاه‌های اقتصادی صنعت برق کشور با حجم مطالبات نگران‌کننده‌ای روبه‌رو هستند و تاکنون هیچ‌یک از آنها در بازارهای بین‌المللی موفقیت چشمگیری نداشته‌اند. این عدم‌موفقیت نباید به تحریم‌ها نسبت داده شود، زیرا بسیاری از کشورها از تحریم‌ها آزاد هستند و با این‌حال، شرکت‌های موفقی در حوزه برق نیز تحت‌فشار و مشکلات قرار گرفته‌اند. در چارچوب برنامه ایران، هدف اصلی این بود که به‌عنوان بزرگ‌ترین قطب اقتصادی منطقه و هاب انرژی شناخته شویم. برای رسیدن به این اهداف، اقدامات اجرایی تعریف شده بود، اما متاسفانه به دستاوردهای مطلوبی نرسیده‌ایم.حل چالش‌های صنعت برق در کشور، نیازمند توجه به مدیریت صحیح، سیاست‌های قوی و هوشمند، سرمایه‌گذاری مناسب و همکاری بین دولت و بخش خصوصی است. تنها با رویکردی سیستمی و هماهنگی میان نهادها، می‌توان پیشرفت و توسعه پایدار در صنعت برق را به‌دست آورد.صنعت برق نیازمند سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و پایدار است. بااین‌حال، نقص اعتبارات و ناتوانی دولت در جذب سرمایه بخش خصوصی و خارجی، مانع از توسعه و بهبود شبکه‌های برق و نیروگاه‌ها می‌شود. برای حل چالش‌های صنعت برق در ایران، نیازمند حمایت و توجه دولت و مقامات اقتصادی و سیاسی هستیم. ایجاد سیاست‌های موثر، تسهیلات مالی، تشویق به سرمایه‌گذاری و توسعه فناوری‌های نوین در صنعت برق می‌تواند برای بهبود و توسعه آن بسیار موثر باشد. برای حل چالش‌های صنعت برق در ایران، لازم است که توجه جدی به بهبود زیرساخت‌ها، افزایش تولید برق، استفاده از تکنولوژی‌های نوین و جذب سرمایه‌گذاری‌های لازم انجام گیرد. با نظر به ظرفیت‌های بالقوه کشور در زمینه انرژی، این چالش‌ها می‌توانند باتوجه به تدابیر موثر و استراتژی‌های مناسب، به فرصت‌هایی برای توسعه پایدار صنعت برق تبدیل شوند.ساختار فعلی صنعت برق به‌خاطر مشکلاتی از قبیل سازکار ناکارآمد قیمت‌گذاری برق، مشکلات مالی، بدهی سنگین دولت، نبود شفافیت در ساختارهای اقتصادی و ایجاد نشدن فضای رقابتی، منجر به کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت و در نتیجه، پیشی گرفتن تقاضای برق از تولید آن به‌ویژه در فصول گرم سال شده است. اجرا نشدن صحیح جداسازی بخش رقابتی از بخش انحصاری و به‌عبارتی، تجدید ساختار ناقص و همچنین عدم‌شکل‌گیری صحیح نهادهای مدیریتی و نظارتی در پیدایش مشکلات صنعت برق و نرسیدن به نتایج پیش‌بینی‌شده، بسیار تاثیرگذار است.دولت باید سیاست‌های کارآمد را برای جذب سرمایه‌گذاری در صنعت برق ارائه کند. این سیاست‌ها می‌توانند شامل تسهیلات مالی، حذف موانع مربوط به سرمایه‌گذاری، ارائه تسهیلات مالی و مالیاتی، حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران و تشویق به تکنولوژی‌های نوین باشند، بنابراین جذب سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق، نیازمند انتقال تکنولوژی‌های نوین است. دولت باید با ایجاد زمینه‌های مناسب برای انتقال تکنولوژی و همکاری با شرکت‌های خارجی، سرمایه‌گذاران را تشویق به استفاده از تکنولوژی‌های نوین در تولید و توزیع برق کند.

پمپاژ نفتی به چین

صادرات نفت ایران به چین در ماه مه، رکورد هفت‌ماهه خود را شکست. پکن در طول این ماه، روزانه معادل یک‌میلیون و ۵۴۰هزار بشکه نفت‌خام از تهران خریداری کرده است. به لطف مشتریانی مانند چین، مبادلات نفتی افزایش داشته و این روند موجب شده است ایران در سال گذشته میلادی رکورد افزایش تولید اوپک را ثبت کند. همچنین شواهد نشان می‌دهد پاکستان با نادیده گرفتن تهدیدها به اجرای پروژه مشترک خط لوله انتقال گاز میان دو کشور، مصمم است. به گزارش بلومبرگ، بلوک کشورهای تحریم‌شده توسط آمریکا، دارای پتانسیل برقراری تجارت دو و چندجانبه با یکدیگر هستند تا بتواند از آنها در برابر جنگ اقتصادی واشنگتن محافظت کند. این موارد به معنی آن است که رئیس‌جمهور بعدی ایران حداقل در صادرات نفت‌خام برای حفظ شرایط فعلی کار چندان دشواری نداشته باشد.

پیمان قناعتی‌فرد : حجم صادرات نفت‌خام ایران به چین در ماه مه، به‌دنبال بهبود شرایط و حاشیه‌های سود پالایشگاهی به‌ویژه در پالایشگاه‌های مستقل چینی، به بالاترین رقم طی هفت ماه گذشته رسید. به نوشته بلومبرگ، اطلاعات شرکت کپلر نشان می‌دهد چین تنها در طول ماه گذشته میلادی، روزانه برابر با یک‌میلیون و ۵۴۰هزار بشکه نفت‌خام از ایران وارد کرده که بالاترین رقم از ماه اکتبر بوده‌است.

پالایشگاه‌های مستقل چین که اصطلاحا به آنها تی‌پات نیز می‌گویند؛ در سال۲۰۲۴ میلادی با حاشیه‌های ضعیف سوددهی برای تولید انواع سوخت، مواجه بوده‌اند. امری که موجب کاهش سطح فعالیت‌های آنها شد. این دسته از پالایشگاه‌ها، معادل ربع کل ظرفیت پالایش نفت‌خام چین را به خود اختصاص می‌دهند و در عین‌حال از پیشگامان تولیدگازوئیل نیز محسوب می‌شوند. نکته قابل‌تامل آنکه سود فرآوری نفت‌خام به بنزین و گازوئیل از ابتدای آوریل افزایش‌یافته تا جایی‌که به بالاترین رقم فصلی خود طی ۱۰ سال‌گذشته رسیده‌است. رویترز در همین رابطه گزارش کرد، قیمت عرضه نفت سبک عربی به مشتریان آسیایی برای تحویل در ژوئیه، ۵۰سنت در هر بشکه نسبت به ژوئن کاهش‌یافته و برابر با ۲ دلار و ۴۰سنت در هر بشکه بالاتر از شاخص عمان-دبی به‌فروش می‌رسد.

در ادامه گزارش آمده، قیمت فروش سایر گریدهای نفتی عربستان‌سعودی به متقاضیان آسیایی هم بین ۴۰ تا ۶۰سنت در هر بشکه ریزش کرده‌است. غول نفتی سعودی یعنی آرامکو، در عین حال، قیمت فروش نفت‌خام این کشور به کشورهای اروپایی را افزایش داده‌است. به‌عنوان مثال، قیمت رسمی فروش نفت سبک عربی به شمال اروپا در ژوئیه ۳ دلار و ۱۰سنت بالاتر از شاخص نفت‌برنت خواهد بود. همچنین به‌نظر می‌رسد قیمت فروش نفت سبک عربی به ایالات‌متحده در سطح ۴ دلار و ۷۵سنت بالاتر از شاخص نفت‌خام ترش آرگوس تثبیت شده‌است. قیمت فروش سایر درجات نفتی عربستان‌سعودی به آمریکا هم تغییر چندانی نداشته‌است.

▣ تمرکز عربستان بر بازار

کاهش قیمت اخیر نفت‌خام، بیانگر این واقعیت است که دولت عربستان به‌رغم کاهش جهانی قیمت نفت متعاقب نشست اوپک‌پلاس، به‌جای قیمت، بر سهم بازار خود تمرکز دارد. از سویی دیگر، اوپک‌پلاس با افشای این خبر که راهبرد کاهش تولید داوطلبانه برخی از کشورهای عضو به‌تدریج برداشته خواهد شد، بازار را شگفت‌زده کرد؛ این در حالی است که طبق اعلام منابع رسمی، عربستان قصد دارد کاهش تولید خود را در سال۲۰۲۵ میلادی نیز ادامه دهد. در طول چند ماه گذشته، آرامکو قیمت رسمی فروش نفت‌خام خود به مقاصد آسیایی را نیز افزایش داده‌است. امری که به‌نوبه خود، از سلامت در سمت تقاضا به‌رغم قیمت‌های بالاتر حکایت دارد. واقعیت این است که انتشار خبر کاهش قیمت نفت صادراتی دولت سعودی برای مقاصد آسیایی که حجم عمده‌ای از مشتریان نفتی این کشور را تشکیل می‌دهند، می‌تواند به‌صورت بالقوه تاثیر معکوسی بر شاخص‌های نفتی دنیا بگذارد. کشورهای آسیایی فراتر از ۸۰درصد ازکل صادرات نفت عربستان را به خود اختصاص می‌دهند.

▣ افزایش تولید نفت ایران

در میان کشورهایی که مشمول طرح کاهش تولید نمی‌شوند، ایران و ونزوئلا تولید خود را افزایش داده‌اند. تولید نفت ایران به بالاترین رقم طی ۵سال‌گذشته رسیده‌است. ایران در سال۲۰۲۳ به‌رغم تحریم‌های ایالات‌متحده، رکورد افزایش تولید اوپک را ثبت کرد. از دیگر عوامل موثر بر بازار جهانی نفت می‌توان به این واقعیت اشاره کرد که به نوشته بلومبرگ، فعالان بازار بین‌المللی انرژی انتظار ندارند وضع هرگونه تحریم جدید، تاثیری درخور اعتنا بر صادرات نفت ایران داشته‌باشد. به‌عنوان مثال، به‌رغم هشدارهای صادره از سوی واشنگتن در مورد تحریم‌ها، هندوستان قرارداد توسعه بندر چابهار در ایران را امضا کرد. امری که می‌تواند مسیرترانزیت زمینی را برای صادرات تولیدات هندی به‌سمت آسیای‌مرکزی بازکند.

در واکنش به امضای این قرارداد، معاون سخنگوی وزارت‌خارجه آمریکا در جمع خبرنگاران اعلام کرد: هرشخص حقیقی یا حقوقی و در هر قالب که به انجام معاملات تجاری با ایران فکر می‌کند باید از خطر بالقوه تحریم‌ها آگاه باشد. تحریم‌های ایالات‌متحده علیه ایران پابرجاست و ما به اجرای آن ادامه می‌دهیم. از سوی دیگر و به نوشته «شانا» معاون نخست‌وزیر و وزیر امورخارجه پاکستان نیز به‌تازگی با نادیده‌گرفتن تهدیدهای آمریکا درباره برقراری روابط تجاری با ایران، به‌ویژه در زمینه پروژه مشترک خط لوله انتقال گاز میان دو کشور گفت؛ نمی‌توان به پاکستان امر و نهی کرد و این کشور در تصمیم‌گیری‌هایش تنها منافع خود را درنظر می‌گیرد.

روزنامه پاکستانی «دان» در همین رابطه گزارش داد: معاون نخست‌وزیر و وزیر امورخارجه پاکستان در جریان یک نشست خبری در اسلام‌آباد در پاسخ به پرسشی درباره این پروژه اعلام کرد ما باید مراقب منافع خود باشیم و تعهدهای خود را درنظر بگیریم و دولت باید با درنظر داشتن منافع پاکستان درباره کاری که می‌خواهیم انجام بدهیم، زمان و چگونگی آن تصمیم‌گیری کند، فارغ از اینکه آمریکا و دیگر کشورها در این‌باره چه فکری می‌کنند. بر اساس این گزارش، هرچند محدودیت‌های مالی و تجاری بی‌سابقه علیه روسیه، ایران، ونزوئلا، کره‌شمالی و چین با محدودکردن دسترسی به کالاها و بازارهای غربی، اقتصاد آنها را تحت‌فشار قرار داده‌است، اما به گفته مقام‌های غربی و داده‌های گمرکی، پکن به‌طور فزاینده‌ای با تقویت روابط تجاری خود، این تلاش‌های تحت‌رهبری ایالات‌متحده را خنثی کرده‌است.

▣ بازار سایه نفتی

تحت شرایط فعلی، بلوک کشورهای تحریم‌شده در مجموع از مزیت مقیاسی که بتواند از آنها دربرابر جنگ اقتصادی واشنگتن محافظت کند، برخوردار شده‌اند و در حال تجارت با یکدیگر در تمام زمینه‌ها هستند. در یک‌سوی معادله، چین اقدام به خریداری نفت از سه قدرت در اوپک، یعنی روسیه، ایران و ونزوئلا می‌کند و این کشورها در عوض به موجب این مبادلات، منابع مالی لازم را برای خریداری کالاهای تحریم‌شده از چین کسب می‌کنند. در همین رابطه، کیمبرلی دونواوان تحلیلگر مسائل اقتصادی در اندیشکده شورای آتلانتیک، اظهار کرد: درآمدهای نفتی از جانب چین است که به اقتصادهای ایران و روسیه کمک کرده است.

موج انرژی

قطعی برق در کمین ادارات پرمصرف پایتخت

هشدار به ادارات پرمصرف! از امروز برق اداراتی که مصوبه هیات دولت مبنی بر کاهش مصرف برق را رعایت نکنند قطع خواهد شد.مدیرعامل این شرکت با تاکید بر این که مطابق مصوبه ابلاغی هیأت وزیران؛ تمامی دستگاه‌های اجرایی و ادارات، موظف به کاهش مصرف برق با اولویت خاموش کردن روشنایی غیرضروری و مدیریت سامانه‌های سرمایشی اند گفت: از امروز؛ دوشنبه؛ ۲۱ خردادماه، برق اداراتی که اقدام به اجرای این مصوبه، وفق شرایط ابلاغی نکرده اند با اخطار قبلی قطع خواهد شد.کامبیز ناظریان، پایداری شبکه برق را نیاز اصلی آسایش و آرامش مردم دانست و گفت: تمامی تدابیر لازم در بخش‌های فنی به کار گرفته شده و نیروهای عملیاتی این شرکت با تمام توان در تلاشند تا کوچک‌ترین اختلالی در تأمین برق پایتخت ایجاد نشود.وی افزود: در همین راستا با تخصیص یک هزار میلیارد تومان، بالغ بر یک هزار طرح فنی در راستای توسعه و بهسازی شبکه برق کلان شهر تهران اجرایی شده و ۱۵۰ برنامه تخصصی نیز با هدف گذر از پیک تابستان ۱۴۰۳ توسط کارشناسان این شرکت، طراحی و اجرا شده است اما موفقیت در گذر از تابستان با توجه به تعداد قابل ملاحظه مشترکان برق پایتخت، بدون همراهی آنان، امری دشوار خواهد بود.ناظریان یادآور شد بخش قابل ملاحظه‌ای از مصرف برق تهران، متعلق به ادارات و دستگاه‌های اجرایی است و به همین دلیل، همزمان با آغاز پایش مصرف برق ادارات پایتخت از سال گذشته، مکرراً به دستگاه‌های مزبور اطلاع رسانی و آموزش‌های لازم در خصوص ضرورت و راهکارهای کاهش مصرف برق ارائه شده است.وی تاکید کرد: تمامی ادارات شهر تهران، مجهز به کنتورهای هوشمند بوده و مصرف برق آنان به صورت لحظه‌ای از طریق رصدخانه شبکه برق و انرژی و مرکز پایش انرژی این شرکت، در حال بررسی است و در صورت عدم رعایت مصوبات ابلاغی بدون اغماض با ادارات غیرهمکار، برخورد خواهد شد.

روزگار معدن

چهارشنبه
۲۳ خرداد ۱۴۰۳
۵ ذی الحجه ۱۴۴۵
۱۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۲۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

E-mail:info@madandaily.com
https://t.me/rozegarmadan
www.twitter.com/Madandaily
www.instagram.com/Madandaily
www.rouzegaremadan.ir

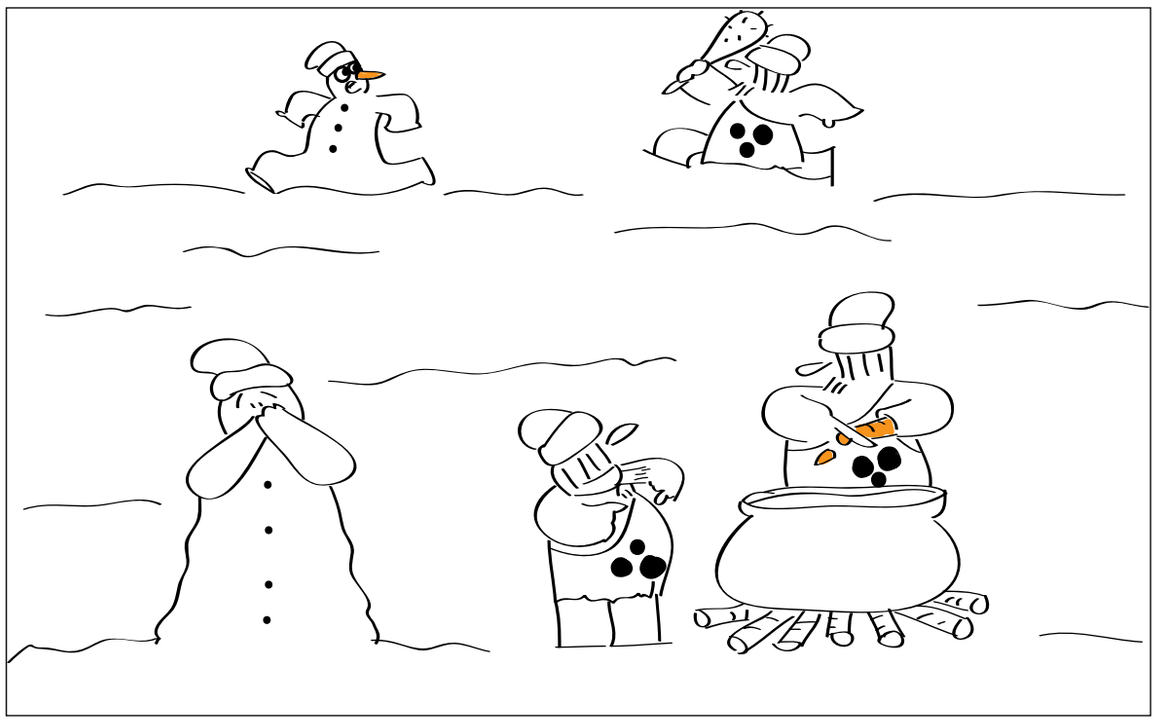
عرضه ۹۸ هزار تن مواد پلیمری و شیمیایی در تالار نقره ای

تالارهای بورس کالای ایران در روز سه شنبه ۲۲ خرداد ماه میزبان عرضه ۵۵۵ هزار و ۱۴۸ تن انواع کالا و محصول بودند. به این ترتیب تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی عرضه ۹۸ هزار و ۱۵۵ تن مواد پلیمری و شیمیایی را تجربه کرد.

در تالار محصولات صنعتی و معدنی ۲۳۳ هزار تن گندله سنگ آهن، ۲۰ هزار تن آهن اسفنجی، ۱۱ هزار و ۴۵۰ تن ورق گالوانیزه، ۱۰ هزار و ۸۳۳ تن نبشی، ۵ هزار تن ورق سرد، ۳ هزار و ۹۶۰ تن مس مفتول، یک هزار و ۵۳۰ تن شمش آلیاژ آلومینیوم، یک هزار و ۱۰۰ تن ناودانی، ۷۰۰ تن ورق رنگی، ۶۱۰ تن بیلت آلومینیوم، ۱۲۰ تن سیم و مفتول مسی و ۵۰ تن مفتول آلومینیوم روی تابلو رفت.

تالار حراج باز شاهد عرضه ۱۰۲ هزار تن کنسانتره سنگ آهن، ۲۰ هزار تن سنگ آهن دانه بندی، ۱۰ هزار تن وکیوم باتوم و ۳ هزار و ۷۴۴ تن استایرن منومر بود. تالار صادراتی نیز میزبان عرضه ۲۶ هزار و ۷۴۰ تن قیر، یک هزار تن شمش بلوم و ۴۹۶ تن اسید استیک بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح کرد:

پیگیری‌های سازمان بورس برای حمایت از حقوق سهامداران

گروه بورس: مجید عشقی، رییس سازمان بورس به چالش‌های تهدیدکننده بازار سرمایه طی یک سال گذشته و اقدامات انجام شده از سوی سازمان بورس برای بهبود وضعیت حاکم بر بازار اشاره کرد و اظهار داشت: بازار سهام از سال گذشته تحت تاثیر تصمیمات بخشی، سیاست‌های انقباض شدید پولی و افزایش نرخ بهره، افزایش شکاف میان نرخ ارز نیمایی و نرخ ارز بازار آزاد، قیمت‌گذاری دستوری و همچنین نحوه ابلاغ و عطف‌به‌ماسبق شدن دستورالعمل‌های ابلاغی، روزهای سختی را پشت سر گذاشت و سازمان بورس به صورت مستمر از طریق برگزاری جلسات مختلف و نیز مذاکرات صورت گرفته درصدد رفع چالش‌های حاکم در بازار و بازگشت بورس به مسیر اصلی خود بود.

مجید عشقی، رییس سازمان بورس به چالش‌های تهدیدکننده بازار سرمایه طی یک سال گذشته و اقدامات انجام شده از سوی سازمان بورس برای بهبود وضعیت حاکم بر بازار اشاره کرد و اظهار داشت: بازار سهام از سال گذشته تحت تاثیر تصمیمات بخشی، سیاست‌های انقباض شدید پولی و افزایش نرخ بهره، افزایش شکاف میان نرخ ارز نیمایی و نرخ ارز بازار آزاد، قیمت‌گذاری دستوری و همچنین نحوه ابلاغ و عطف‌به‌ماسبق شدن دستورالعمل‌های ابلاغی، روزهای سختی را پشت سر گذاشت و سازمان بورس به صورت مستمر از طریق برگزاری جلسات مختلف و نیز مذاکرات صورت گرفته درصدد رفع چالش‌های حاکم در بازار و بازگشت بورس به مسیر اصلی خود بود.

وی تاکید کرد: به دنبال وجود چنین معضلاتی که هر یک از آنها تهدیدکننده سرمایه‌های مردمی در بورس و عامل بی‌اعتمادی فعالان اقتصادی به تصمیمات و تدابیر سیاست‌گذار بود، سازمان بورس منطبق با ماده ۲ قانون بازار سرمایه در کنار مباحث توسعه‌ای و نظارتی، همواره به دنبال صیانت و حمایت از حقوق سهامداران بود و پیگیری‌های مختلفی را در راستای رفع مسائل تهدیدکننده بازار در دستور کار قرار داد.

عشقی با بیان اینکه بخشی از اقدامات انجام شده در رسانه‌ها اطلاع‌رسانی شد اما بخش دیگری از این پیگیری‌ها به دلیل عدم دستیابی به نتایج موثر یا تبعات احتمالی انتشار، اطلاع‌رسانی نشد، اصلاحات حائز اهمیتی که اخیراً با پیگیری سازمان بورس به نتیجه رسیده را تشریح کرد.

▣ مصوبه هیات دولت برای اصلاح «بند «س» تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳»

رییس سازمان بورس و اوراق بهادار، اصلاح «بند «س» تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳» را به عنوان یکی از مهم‌ترین موضوع پیگیری شده توسط سازمان بورس در چند ماه گذشته عنوان کرد و گفت: در این زمینه، جلسات متعددی با دولت و کمیسیون اقتصادی مجلس برگزار شد و پس از مذاکرات صورت گرفته موضوع به صحن علنی مجلس رسید.

وی به ارجاع «بند «س» تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳» به شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام اشاره کرد و افزود: در این خصوص جلساتی برگزار و در نهایت نامه پذیرش بار مالی این اصلاحیه توسط سازمان برنامه و بودجه صادر شد.عشقی ادامه داد: به دنبال تصمیمات اتخاذ شده امروز مصوبه‌ای در هیات دولت گذرانده شد و اصلاحیه «بند س تبصره ۶» در هیات دولت نیز مصوب شدرییس سازمان بورس و اوراق بهادار تاکید کرد: با اصلاحیه این قانون بودجه، عمده مشوق‌های مالیاتی مندرج در قوانین دایمی که تاثیرگذار بر شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه و نهادهای مالی است، پابرجا خواهد بود.

▣ برگزاری جلسات سازمان بورس و بانک مرکزی برای کاهش نرخ بهره در شبکه بانکی

وی در ادامه، برگزاری جلسات سازمان بورس برای کاهش نرخ بهره در شبکه بانکی را به عنوان دیگر اقدام سازمان بورس برای بهبود وضعیت بازار عنوان کرد و گفت: انتشار اوراق گواهی سپرده خاص با نرخ ۳۰ درصد در بهمن ماه سال گذشته توسط بانک مرکزی زمینه ساز تشدید در روند افزایش نرخ‌ها شد.

عشقی با اعلام اینکه به دنبال این تصمیم نیز نرخ اسناد خزانه به بیش از ۳۸ و نرخ تامین مالی به بیش از ۴۰ درصد رسید، گفت: با پیگیری سازمان بورس این موضوع نیز در جلسه دو هفته گذشته ستاد اقتصادی دولت مورد بررسی قرار گرفت.

رییس سازمان بورس تاکید کرد: همچنین در این زمینه جلسه‌ای با رییس بانک مرکزی برگزار و معضلات موجود در این زمینه بررسی شد که در ادامه با ابلاغ نامه رییس بانک مرکزی به بانک‌ها، زمینه کاهش نرخ بهره را فراهم کرد و متقابلاً در این زمینه نیز سازمان بورس تذکرات لازم را به صندوق‌های سرمایه‌گذاری برای جلوگیری از تبلیغات نادرست و نحوه صحیح اعلام نرخ بازدهی ابلاغ کرد.

وی با اعلام اینکه به‌شرط ادامه نظارت بانک مرکزی و رعایت مقررات مربوطه توسط نهادهای مالی، روند کاهشی نرخ بهره تداوم پیدا می‌کند، گفت: با توجه به رابطه معکوس اقتصادی میان نرخ بهره و ارزندگی سهام انتظار می‌رود تا با کاهش نرخ بهره زمینه تزریق نشاط و شادابی به بازار سهام فراهم شود.

▣ اصلاح دستورالعمل قیمت خوراک و فرآورده‌های پالایشی

عشقی در ادامه به پیگیری‌های سازمان بورس برای اصلاح دستورالعمل قیمت خوراک و فرآورده‌های پالایشی اشاره کرد و ادامه داد: این دستورالعمل در تاریخ ۲۳ دی ۱۴۰۲ ابلاغ و عطف‌به‌ماسبق شد که تاثیر با اهمیتی بر سودآوری پالایشگاه مهم بورسی به همراه داشت.

عشقی اظهار داشت: پس از وقوع این اتفاق، جلساتی با سرپرست ریاست‌جمهوری و وزرای اقتصادی در ستاد اقتصادی دولت برگزار شد که در پایان این جلسه، دستور بازنگری و بررسی مجدد این دستورالعمل داده شد.رییس سازمان بورس تاکید کرد: در ادامه این بررسی‌ها، مجددا سازمان بورس مکاتباتی را با وزیر نفت و نهاد ریاست‌جمهوری انجام داد و همزمان نیز وزیر امور اقتصادی و دارایی نامه‌ای را به دولت ارسال کردند. نهایتاً این موضوع صبح امروز (یکشنبه ۲۰ خرداد) در ستاد اقتصادی دولت مطرح و مقرر شد تا طی جلسه‌ای به صورت اختصاصی برای بازنگری فرمول فی‌مابین وزارت نفت، وزارت اقتصاد، سازمان بورس و انجمن پالایشی‌ها برگزار شد.وی با بیان اینکه در جلسه عصر امروز سه اصلاح عمده در دستورالعمل نرخ خوراک پالایشگاه‌ها مورد بحث و تفاهم قرار گرفت و جزییات دقیق‌تر آن توسط وزارت نفت اعلام خواهد شد، گفت: به‌اختصار سه مورد اصلاح عبارتند از:

۱. زمان اجرای دستورالعمل جدید که قبلاً تاریخ اجرای آن از ابتدای سال در نظر گرفته شده بود به همان تاریخ ابلاغ تغییر یافت؛ بنابراین مقرر شد تا محاسبات مدنظر از ابتدای سال تا ۲۳ بهمن ماه سال گذشته طبق دستورالعمل ۱۴۰۱ انجام شود.

۲. میزان عدم النفع شرکت‌های پالایشی ناشی از برنامه تولید ابلاغی از سوی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی که با توجه به شرایط ویژه کشور و کاهش ناترازی بنزین تدوین شده است و به همین دلیل امکان به‌کارگیری حداکثر ظرفیت تولید محصولات با کیفیت بالاتر را از پالایشگاه‌ها سلب می‌کند، محاسبه و در حساب شرکت‌های پالایشی منظور شود.

۳. همچنین مقرر شد تا تسویه بدهی‌های دولت به پالایشگاه‌ها از محل تخصیص خوراک آنها انجام شود.

رییس سازمان بورس با بیان اینکه این پیگیری‌ها باعث بهبود شرایط شرکت‌های پالایشی و کاهش نوسانات بازار می‌شود، بیان کرد: جلوگیری از زیان تحمیل شده به پالایشگاه‌ها منجر به افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در صنعت پالایشی‌ها خواهد شد و امید می‌رود طرح‌های توسعه‌ای این صنعت با سرعت بیشتری به بهره‌برداری برسد که ارزش افزوده ناشی از آن نصیب سهامداران این صنعت و عموم مردم خواهد شد.

تصمیم سران قوا برای ۲ شرکت بزرگ خودروسازی

وی در ادامه به موضوع حل مشکل خروج ۲ شرکت بزرگ خودروسازی سایپا و ایران خودرو از بازار بورس به دلیل تحقق شرایط ماده ۱۴۱ قانون اساسی اشاره کرد و گفت: با توجه به جلسات مقدماتی برگزار شده مقرر شد تا مجوز تجدید ارزیابی دارایی این ۲ شرکت در بازه زمانی کمتر از ۵ سال ضمن حفظ مشوق‌های مالیاتی آن در دستور هفته جاری شورای اقتصادی سران قوا قرار گیرد.

عشقی اظهار داشت: قرار بود سران قوا هفته گذشته در این زمینه تشکیل جلسه بدهد؛ اما با توجه به شرایط موجود در کشور این جلسه به تعویق افتاد و لیکن در اولین جلسه طی چند روز آینده سران قوا تصمیمات قطعی در این زمینه اتخاذ خواهد شد. متعاقب این تصمیم، سازمان بورس نیز مهلت لازم جهت تداوم حضور شرکت‌های مذکور در تابلوی بورس را خواهد داد.

▣ بررسی‌های سازمان بورس برای بازگشایی دامنه نوسان

وی به برنامه‌های سازمان بورس برای تغییر دامنه نوسان اشاره کرد و گفت: محدود شدن دامنه نوسان مسلماً پس از انجام بررسی‌های کارشناسی دقیق و با هدف صیانت از حقوق عموم سهامداران چه حقیقی و چه حقوقی بوده است؛ چراکه متغیرهای اثرگذار بر بازده بازار سهام از جمله نرخ بازده بازار بدهی و بهره بانکی، اصلاحات پیشنهادی ستاد اقتصادی دولت و سایر عوامل سیاسی موثر بر بازار سرمایه همچنان به شرایط پایدار و قابل اتکا که بتواند تصویر درستی از آینده بازار سهام به سرمایه‌گذاران بدهد، نرسیده است، البته که با پیگیری‌های اخیر و حمایت‌های دولت و مجلس به اجرایی‌شدن تصمیمات و سیاست‌های اصلاحی نزدیک شده‌ایم.عشقی در پایان اعلام کرد: سازمان بورس به صورت پیوسته تحولات را رصد کرده و در صورت برطرف شدن ابهامات جدی موثر بر بازار حتماً در اولین فرصت اقدام به بازگشایی دامنه نوسان خواهد کرد

تخفیف بورس هراسی

اهالی بازار سهام پس از چند روز انتظار سرانجام در روز دوشنبه شاهد سبزپوشی شاخص‌های سهامی بودند. اما رشد ۰.۷۹درصدی شاخص کل بعد از هفته‌های روبه افول گذشته چندان قابل‌قبول نبود. در این روز دوباره سهامداران حقیقی در صف فروش ایستادند و خروج پول به ششمین روز پیاپی رسید. این روند نشان‌دهنده آن است که بورس تهران همچنان با «لیدری ناامینانی‌ها» جلو می‌رود.بررسی‌های آماری گویای این است که شاخص کل از ابتدای سال در حدود ۵.۳۳درصد کاهش ارتفاع داده است که می‌توان مهم‌ترین دلایل این عقبگرد را به ابهامات وضعیت سیاسی و اقتصادی کشور مرتبط دانست. حتی روز گذشته نیز که بازار با دو خبر مثبت کار خود را آغاز کرد اما بی‌اعتمادی سهامداران به برخی سیاستگذاری‌ها مانع از آن شد که سهامداران سمت فروش را بر سمت تقاضا ترجیح دهند. به این ترتیب می‌توان گفت به‌رغم گام مهمی که از سوی سازمان بورس در زمینه اعمال محدودیت سفارش برای اوراق اخزای بیش از ۳۵درصد برداشته شد اما رونق به معاملات دوشنبه بازنگشت.اصلاح دستورالعمل جدید قیمت خوراک و فراورده‌های پالایشی‌ها و مجوز تجدید ارزیابی دو خودروساز بزرگ در بازه زمانی کمتر از ۵سال خبرهایی بودند که با وجود بار روانی مثبتی که ایجاد کردند اما به طور مشخص مثمرثمر واقع نشدند. کارشناسان می‌گویند هنوز ابهامات نسبتا مهمی درخصوص تاثیر سیاست‌های ارزی جدید بر سودآوری شرکت‌های بورس تهران وجود دارد. یکی از مهم‌ترین ابهامات، به نحوه نرخ‌گذاری برخی از کالاها بازمی‌گردد. این ابهامات منجر به تاخیر ورود پول به بازار شده است. ابهام دیگر به تدابیر بانک مرکزی در خصوص نرخ دلار نیما برمی‌گردد. اینکه فاصله نرخ دلار نیما با دلار آزاد بالای ۴۰درصد باشد و سیاستگذار درصدد سرکوب نرخ نیما باشد، یک ابهام بااهمیت و عامل ریسک برای سرمایه‌گذاران در شرایط کنونی محسوب می‌شود. به همین دلیل است که بورس در اکثر روزهای معاملاتی در مسیر نزولی حرکت کرده است. همگام با ریزش سریع قیمت سهام از اردیبهشت‌ماه و تشدید عرضه‌های گسترده، این سوال نزد بسیاری از فعالان بازار مطرح است که روند ریزش سهام تا کجا ادامه خواهد یافت.

▣ چرا بازار به رونق نمی‌افتد؟

یکی از سرتیترهای مهم و موثر بر روند کاهشی اخیر بازار، «عدم قطعیت‌ها» است. به عنوان مثال با وجود اینکه در روزهای اخیر اخبار مثبت پیرامون نرخ خوراک منتشر شده است اما به دلیل «عدم قطعیت‌های مسبوق‌به‌سابقه»، سرمایه‌گذاران بیم آن را دارند که ممکن است یک خبر دیگر خبر قبلی را ملغی کند. این وضعیت بارها در بازار سرمایه رخ داده و سرمایه‌گذاران نمی‌توانند در چنین شرایطی پول خود را وارد بازار کنند. این موضوعات در حالی است که با توجه به انتخابات ریاست‌جمهوری و روی کار آمدن تیم اقتصادی جدید، احتمال بالا گرفتن اختلاف‌نظرها در میان مسوولان در مورد مسائل مربوط به خودروسازان و قیمت‌گذاری آنها، و نرخ دلار نیما و دلار آزاد وجود دارد. اگر تحولات بعد از انتخابات به ادامه جهش قیمت دلار منجر شد، وضعیت همه بازارها تحت‌تاثیر این مهم قرار می‌گیرد. اما با توجه به اینکه وضعیت قیمت‌ها با سناریوهای سیاسی گره خورده، این امر با اماواگرهای بی‌شماری مواجه است.

بنابراین، رشد شاخص بعد از انتخابات کمابیش تحت‌تاثیر این موضوع خواهد بود و با فرض تثبیت نرخ دلار آزاد در محدوده کنونی، می‌توان گفت بورس شاید بتواند عقب‌ماندگی خود را جبران کند. به عبارت دیگر، ثبات بازارهای موازی فرصت رشد بورس را فراهم می‌آورد و اگر سیاست‌های ضد بورسی از رونق بیفتد، آشتی سهامداران با بورس اتفاق خواهد افتاد و شاهد تعادل نسبتا پایداری در این بازار خواهیم بود. هرچند این سناریو از دیدگاه برخی از کارشناسان، سناریویی خوشبینانه محسوب می‌شود، اما با فرض محقق شدن این سناریو، طرفداران آن معتقدند که شاخص کل بورس تهران در افق چند ماه آتی از امکان رشد حداکثر ۲۰درصدی برخوردار است؛ برآوردی که می‌تواند با تغییر نوسان قیمت دلار و جهت‌گیری سیاستگذارها دچار تغییر شود. این روند که در دوره‌های قبلی انتخاباتی نیز مشاهده شده و موجی از نااطمینانی و تردید را در فضای سرمایه‌گذاری موجب شده است.درهمین رابطه فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه، با اشاره به وضعیت این روزهای بورس اظهار کرد: متغیرهایی که سبب تداوم خروج پول شده است همچنان به قوت خود باقی است. انتشار بی‌حدوحصر اوراق دولتی و افزایش نرخ بهره بانکی در ماه‌های قبل شرایطی را به وجود آورده که پولی وارد بازار سهام نمی‌شود. حتی اخبار مثبت امروز پیرامون اصلاحیه نرخ خوراک نیز متاثر از بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران نسبت به وعده‌های سیاستگذاران، نتوانست از خروج پول جلوگیری کند. البته میزان خروج پول نسبت به دو روز قبل کمتر شده است. بنابراین می‌توان این‌طور بیان کرد که ترس بورس‌بازان نیز کاهش یافته است اما ابهامات نمی‌گذارد بازار سمت‌وسوی مثبت بگیرد. در روزهای شنبه و یکشنبه به ترتیب مبلغی به میزان ۴۸۶ و ۳۸۲میلیارد تومان از بازار خارج شد؛ این در حالی است که این رقم در روز گذشته به ۸۹میلیارد تومان تقلیل یافت.

یادداشت

گل در دقایق پایانی؟

نیما میرزایی
کارشناس بازار سرمایه

شاخص اصلی بورس روز دوشنبه روندی برخلاف دو روز ابتدایی هفته در پیش گرفت و حدود ۰.۷۹درصد رشد کرد و در پایان ساعت معاملاتی روز در سطح ۲میلیون و ۷۸هزار واحدی ایستاد. رشد ۱۶هزار و ۱۹۳واحدی شاخص کل در حالی محقق شد که نماگر هم‌وزن نیز با صعود ۰.۳۸درصدی همراه شد و در سطح ۶۷۵هزار و ۱۵واحدی قرار گرفت.

در این بین شاخص کل فرابورس نیز که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۰.۷درصد سبزپوش شد و در نهایت در سطح ۲۲هزار و ۲۶۴واحدی کار خود را به اتمام رساند.

ارزش معاملات خرد بازار سرمایه روز دوشنبه که شامل سهام و حق تقدم بازار می‌شود مقدار ۲هزار و ۲۴۵میلیارد تومانی را ثبت کرد. به‌علاوه ۸۹میلیارد تومان پول حقیقی نیز از گردونه معاملات بازار خارج شد.

در این میان سه نماد «فولاد»، «فملی» و «وتجارت» بیشترین تاثیر را بر شاخص کل بورس تهران و نمادهای «آریا»، «شگویا» و «زاگرس» بیشترین تاثیر را بر شاخص کل فرابورس داشتند.

همچنین«وتجارت»، «فملی» و «فاذر» سه نماد پرتراکنش روز گذشته بازار بودند. بازار در شرایط بلاتکلیفی ناشی از ریسک‌های مربوط به انتخابات ریاست‌جمهوری قرار دارد و از یک سو پول‌های قدرتمند اراده‌ای برای خرید سهام نداشتند.

از سوی دیگر ادامه سیاست‌های نه چندان کارشناسی‌شده اقتصادی، بازار سرمایه را در یک فاز چالشی فروبرده و افق روشن و مطلوبی از بازار پیش چشم سرمایه‌گذاران نبود.

از طرفی با مشخص شدن ترکیب کاندیداهای ریاست‌جمهوری در روز گذشته، بازار شرایط مساعدتری به خود گرفت و روز جذابی را پشت‌سر گذاشت. از طرفی تصمیمات حمایتی که سیاستگذاران در روزهای انتهایی دولت سیزدهم اتخاذ می‌کنند، در ثبات‌بخشی به بازار بی‌تاثیر نخواهد بود.از طرفی در صورتی که اخبار تجدیدارزیابی دارایی شرکت‌های خودروسازی و اصلاح نرخ خوراک شرکت‌های پتروشیمی عملیاتی شوند و شکاف دلار نیما با دلار بازار آزاد کاهش بیشتری پیدا کند، می‌توان افق خوشایندتری برای بازار سرمایه در ماه‌های آینده متصور بود.

با وجود افزایش نرخ دلار نیما به محدوده‌های ۴۲هزار تومانی، همچنان شکاف عمیقی میان دلار نیما با دلار بازار آزاد وجود دارد.

با وجود اینکه زمزمه‌های رفع محدودیت دامنه نوسان از روزهای گذشته بر سر زبان‌ها افتاده بود و انتظار می‌رفت سازمان نسبت به این موضوع تجدیدنظر سریع‌تری داشته باشد، با این وجود به نظر می‌رسد بازار پس از رفع محدودیت دامنه نوسان به شرایط تعادلی خودش بازگردد.

پیش‌بینی می‌شود بازار در روزهای آینده متناسب با شرایط انتخاباتی نوساناتی داشته باشد.

در مجموع انتظار می‌رود که روند بازار در روزهای آینده بهبود پیدا کند و با تداوم آن روند بازار صعودی شود.

برمدار بورس

تغییر موضع در بورس تهران

تلاش‌ها برای احیای بورس ادامه دارد، بالاخره روز گذشته یعنی دوشنبه شاخص کل بورس تهران توانست سبزپوش شود و مژده روزهای روشن را به سهامداران می‌دهد.

بازار سرمایه با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کند که یکی از آنها دامنه نوسان است که به علت شرایط بد بازار و شهادت رییس‌جمهور این دامنه محدود شد.

از روز ۳۱ اردیبهشت ماه تا به امروز شاهد محدودیت دامنه نوسان هستیم و قرار است طی روزهای آتی این دامنه نوسان تغییر کند.

عدم تغییر دامنه نوسان و محدود کردن آن به برای معاملات سهام به مثبت و منفی ۲ درصد و صندوق‌های سهامی مثبت و منفی ۴ درصد تعیین شد.

در گزارش روزهای گذشته نیز توضیح داده شد که محدودیت طولانی مدت دامنه نوسان نتیجه مطلوبی برای بازار سرمایه ندارد و باعث خروج بیش از حد اعتماد و سرمایه از دایره معاملات بازار می‌شود.

به عقیده بسیاری از کارشناسان درحال حاضر بهترین راهکار برای کنترل تالار شیشه‌ای بازگشت دامنه نوسان به حالت معمول خود است تا پس از آن سهامداران بتوانند با داده‌های جدید تصمیم‌گیری کنند.

به جز مشکل دامنه نوسان، معضلات دیگری همچون نرخ بهره، نرخ دلار و امثال این موارد نیز در بازار وجود دارد؛ اما مهم‌ترین مساله‌ای که این روزها بازار به آن وزن می‌دهد انتخابات ریاست‌جمهوری است که تا چند روز آتی یعنی ۸ تیر ماه برگزار می‌شود.

روز یکشنبه عصر لیست نامزدهای تایید صلاحیت شده چهاردمین دولت منتشر شد و بر همین اساس مسعود پزشکیان، مصطفی پورمحمدی، سعید جلیلی، محمدباقر قالیباف، علیرضا زاکانی و امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی قرار است در روزهای جاری تبلیغات انتخاباتی خود را آغاز کنند.

باید چند روزی منتظر ماند و براساس برنامه نامزدهای تایید صلاحیت شده نظر داد؛ اما اگر رییس دولت جدید روابط آزادانه با کشورهای همسایه داشته باشد و با مذاکراتی به کاهش تحریم‌ها کمک کند آن زمان می‌توان به آینده اقتصادی کشور امیدوار بود و بورس روزهای طلایی خود را آغاز خواهد کرد.

افزایش دوباره قیمت نفت

بهای معاملات نفت برنت با ۲۸ سنت معادل ۰.۴ درصد افزایش، به ۷۹ دلار و ۹۰ سنت در هر بشکه رسید.

بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت امریکا با ۰.۳ درصد معادل ۲۶ سنت افزایش، به ۷۵ دلار و ۷۹ سنت در هر بشکه رسید. آماری که روز جمعه منتشر شد، نشان داد اقتصاد امریکا در ماه میلادی گذشته، مشاغل جدید بیشتر اضافه کرده است و باعث شد سرمایه‌گذاران، انتظارات خود برای کاهش نرخ بهره را تعدیل کنند و این امر، به رشد ارزش دلار کمک کرد.

دلار قوی‌تر، معاملات کالاهایی مانند نفت که به این ارز قیمت‌گذاری می‌شوند را گران‌تر کرده و تقاضا برای آنها را کمتر می‌کند.

یورو هم تحت فشار کاهشی قرار گرفت که منعکس‌کننده ابهامات در منطقه یورو پس از اقدام امانوئل مکرون، رییس‌جمهور فرانسه در انحلال پارلمان و اعلام انتخابات زودهنگام بود.

تونی سایکامور، تحلیلگر شرکت‌ای جی در سیدنی اظهار کرد: یک روز پس از افزایش غیرمنتظره مشاغل جدید بخش غیرکشاورزی امریکا که باعث صعودی شدن بازده‌ها شد، مکرون و انتخابات زودهنگام در فرانسه، یک لایه دیگر از ابهام را ایجاد کرد.

بازارها اکنون به دیدارهای هفته جاری فدرال رزرو امریکا و بانک مرکزی ژاپن متمرکز هستند.

احتمالا این نگرانی در میان اعضای اوپک پلاس ایجاد می‌شود که چه زمانی می‌توانند کاهش تولید خود را به بازار برگردانند، به خصوص با در نظر گرفتن استقبال منفی که بازار هفته گذشته از شنیدن خبر بازگشت تدریجی کاهش تولید اضافی این گروه، داشت.

نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت، هفته گذشته تحت تاثیر تصمیم تولیدکنندگان اوپک پلاس برای حذف تدریجی کاهش تولید داوطلبانه اضافی از اکتبر، سومین کاهش هفتگی متوالی خود را به ثبت رساندند. عربستان سعودی با فروش تعداد بیشتری از سهام غول نفتی آرامکو که در دور جدید تامین مالی برنامه‌های هزینه این کشور انجام می‌شود، بیش از ۱۱.۲ میلیارد دلار تهیه خواهد کرد

شرکت مشاوره انرژی FGE در یادداشتی نوشت: اعلام این خبر با رشد مجموع ذخایر نفت و سوخت سازمان توسعه و همکاری اقتصادی به ۴۸ میلیون بشکه در ماه مه در مقایسه با رشد ۳۰ میلیون بشکه‌ای ذخایر در فاصله سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹، مصادف شد.

تحلیلگران و معامله‌گران انتظار دارند تقاضا در تعطیلات تابستانی، سطح ذخایر را کاهش داده و از قیمت‌ها پشتیبانی کند.

شرکت FGE اعلام کرد انتظار داریم بازار، تقویت شود و قیمت نفت در سه ماهه سوم امسال، به میانه کانال ۸۰ دلار برگردد اما قیمت نفت احتمالا به یک سیگنال متقاعدکننده از آمار اولیه ذخایر نیاز دارد.

تحلیلگران گلدمن ساکس پیش بینی کردند قیمت هر بشکه نفت برنت در سه ماهه سوم، به ۸۶ دلار افزایش پیدا کند زیرا تقاضای تابستانی قوی و مطلوب مصرف‌کنندگان برای سوخت حمل و نقل و سرمایش، بازار را در سه ماهه سوم، با کمبود عرضه به میزان ۱.۳ میلیون بشکه در روز روبه‌رو خواهد کرد.

در امریکا، دولت بایدن از فرصت کاهش قیمت نفت استفاده کرده و به بازسازی ذخایر نفت استراتژیک، سرعت بخشیده است.شرکت خدمات انرژی بیکرهیوز روز جمعه اعلام کرد شرکت‌های انرژی امریکایی هفته گذشته تعداد دکل‌های حفاری نفت و گاز طبیعی را به پایین‌ترین تعداد از ژانویه سال ۲۰۲۲ رساندند.بر اساس گزارش رویترز، در خاورمیانه، حیان عبدالغنی، وزیر نفت عراق اعلام کرد پیشرفت‌هایی در مذاکرات با منطقه کردستان و مقامات شرکت‌های بین‌المللی فعال در این منطقه برای ازسرگیری صادرات نفت از طریق خط لوله عراق-ترکیه، صورت گرفته است. این مسیر، ۰.۵ درصد از عرضه جهانی نفت را تشکیل می‌دهد.